

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 201.๗

การพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว
อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

ศศิภัทร ลักษณ์

- 8 ต.ค. 2556
327375

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารทั่วไป

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมปัญหาพิเศษและคณะกรรมการสอบปากเปล่าปัญหาพิเศษ ได้พิจารณา
ปัญหาพิเศษของ โสภณัฐ ลักษณะ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมปัญหาพิเศษ

.....
ด.ศ.ดร.ดร.ดร.

(อาจารย์เอกสิทธิ์ ณีฤทธิ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปัญหาพิเศษ

.....
ดร.ดร.ดร.ดร.

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชณีย์ ธรรมเสนา)

.....
ดร.ดร.ดร.ดร.

กรรมการ

(อาจารย์พรเทพ นามกร)

.....
ด.ศ.ดร.ดร.ดร.

กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์เอกสิทธิ์ ณีฤทธิ)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับปัญหาพิเศษฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....
ดร.ดร.ดร.ดร.

คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชณีย์ ธรรมเสนา)

วันที่ 14 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2554

ประกาศคุณูปการ

การวิจัย เรื่องการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง สำเร็จลงได้นั้น ด้วยความกรุณาจากหลายท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง โดยเฉพาะอาจารย์เอกลักษณ์ ฉัตรฤทธิ์ อาจารย์พรเพ็ญ นามกร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่างเกี่ยวกับงานวิจัย รวมทั้งกรุณาแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิจัย เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ด้านเนื้อหามากที่สุด ซึ่งได้สละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ส่งผลให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงด้วยดี

การศึกษากครั้งนี้ คงไม่สำเร็จลงได้ด้วยดีหากขาดความร่วมมือของประชาชนของตำบลบางแก้วทั้งตำบล ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลและสละเวลาตอบแบบสอบถามรวมทั้งเพื่อน ๆ และน้อง ๆ ที่ได้ให้การสนับสนุนให้ข้อคิดและให้ความช่วยเหลือทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง คุณค่าปัญหาพิเศษฉบับนี้หากยังมี ผู้วิจัยขออุทิศเพื่อบูชา พระคุณบิดามารดา ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ และบูรพาจารย์ทุกท่าน

โสภณัฐ ลักษณ์ะ

ชื่อปัญหาพิเศษ	การพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง
ชื่อผู้เขียนปัญหาพิเศษ	โสภณัฐ ถักษณะ
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทั่วไป)
ปีการศึกษา	2554

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และความรู้ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ ประชาชนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง จำนวน 366 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ t - test และ One - way ANOVA โดยใช้สูตรของ ยามานะ (Yamane)

ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อันดับแรก คือ ด้านรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมเป็นอันดับที่ 2 คือ ด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวของท้องถิ่น อันดับ 3 คือ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ อันดับที่ 4 คือ แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ อันดับ 5 คือ ด้านนโยบายการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของภาครัฐ และอันดับสุดท้ายคือ ด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยว

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ คือ ขาดการประชาสัมพันธ์และ ปรับปรุงการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง ควรพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ให้มากกว่านี้ และควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานของรัฐ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยว	8
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์.....	13
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพัฒนาและรูปแบบการจัดการท่องเที่ยว ที่ยั่งยืน	22
นโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการท่องเที่ยวในระดับประเทศ ระดับจังหวัด.....	31
ศักยภาพของพื้นที่และบริบทของชุมชนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ในการจัดการท่องเที่ยว กิจกรรม และรูปแบบการจัดการท่องเที่ยว.....	38
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
เกณฑ์การแปลผล	60
4 ผลการวิจัย.....	61
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	62
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	
เชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง	
จำนวน 6 คำน	64
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างด้านความคิดเห็นของประชาชน	
ต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว	
อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ตามปัจจัยส่วนบุคคล	77
ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	
เชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง	84
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	86
สรุปผลการวิจัย.....	87
อภิปรายผลการวิจัย.....	90
ข้อเสนอแนะ.....	97
บรรณานุกรม	100

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก.....	103
ประวัติย่อของผู้เขียนปัญหาพิเศษ	110

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ข้อมูลประชากรในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง 58
2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล..... 62
3	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชน ต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว ด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยว 65
4	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชน ต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว ด้านรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม 66
5	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชน ต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว ด้านแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์..... 68
6	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชน ต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์ 70
7	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชน ต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว ด้านนโยบายการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของภาครัฐ..... 72
8	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชน ต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว ด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวของท้องถิ่น 74
9	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและ การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว โดยภาพรวมและ รายด้าน 76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ด้านความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง จำแนกตามเพศ	77
11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามอายุ.....	78
12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ด้านความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง จำแนกตามอายุ	78
13 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามอายุ.....	79
14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	80
15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามระดับการศึกษา	80
16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามกลุ่มอาชีพ	81
17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามกลุ่มอาชีพ	81
18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามรายได้	82
19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามรายได้.....	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามรายได้.....	83
21 ผลการทดสอบสมมติฐาน	83
22 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	84

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กระแสความต้องการการเปลี่ยนแปลงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการอนุรักษ์.....	23
2 ความสัมพันธ์ภายในระบบการท่องเที่ยว.....	24
3 แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง.....	43
4 หัวรถจักรไอน้ำสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2.....	43
5 แหล่งประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2.....	44
6 อาวุธยุทโธปกรณ์ สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2.....	44
7 กรอบแนวความคิดในการศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์.....	56

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยที่มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นนโยบายสำคัญในการหารายได้เข้าสู่ประเทศ เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการเติบโตเร็วที่สุดในโลกอุตสาหกรรมหนึ่ง แม้ว่าที่ผ่านมาจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับวิกฤติการณ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ก่อการร้ายในประเทศสหรัฐอเมริกา การเกิดโรคระบาดไข้ซาร์ ไข้หวัดนก และไข้หวัดใหญ่ 2009 ปัญหาราคาน้ำมันสูง รวมทั้งปัญหาวิกฤติทางด้านเศรษฐกิจของโลกในประเทศอเมริกาและยุโรป แต่ก็ยังมีอัตราการขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4 ต่อปี จากการสำรวจจำนวนนักท่องเที่ยวในปี 2553 มีนักท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่า 1,000 ล้านคน และคาดว่าในปี 2563 จะเพิ่มเป็น 1,600 ล้านคน แนวโน้มการท่องเที่ยวของโลกจะมีการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น นักท่องเที่ยวจะมีความสนใจในการท่องเที่ยวเฉพาะทางเพิ่มขึ้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวแบบผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงศาสนา และศิลปวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้น สำหรับปัจจัยที่สนับสนุนการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญจากการวิเคราะห์ขององค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: WTO) พบว่ากระแสความสนใจจะเน้นที่การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สุขภาพ การพักผ่อน วัฒนธรรม เพิ่มมากขึ้น (สำนักงานจังหวัดระนอง, 2554, หน้า 36 - 42)

สำหรับจังหวัดระนองเป็นจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน มีศักยภาพในการท่องเที่ยวจากทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย อุดมสมบูรณ์ ทั้งบนบกและในทะเล โดยเฉพาะแหล่งน้ำแร่ร้อนธรรมชาติคุณภาพดีระดับโลก แหล่งป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ ซึ่งยูเนสโกประกาศให้เป็นเขตพื้นที่สงวนชีวมณฑลโลก และมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่มีความสำคัญแต่ยังขาดการส่งเสริมพัฒนาให้เกิดคุณค่าทางเศรษฐกิจในระดับสูงได้ แต่อย่างไรก็ดีจากการศึกษาของแผนแม่บทการท่องเที่ยวของกลุ่มพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวกลุ่มอ่าวไทยฝั่งตะวันตกของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ในปี 2551 ต่อประเด็นภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง พบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีทัศนคติที่ดีมากต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดระนองทั้งในด้านมิตรภาพของคนในพื้นที่ และการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าเหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย มีบรรยากาศ

ที่แตกต่างจากสถานที่ท่องเที่ยวอื่น และความสวยงามของธรรมชาติเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ยิ่งกว่านั้น ความนิยมในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เลือกที่จะเดินทางมาจังหวัดระนองเพื่ออาบน้ำแร่เพิ่มมากขึ้น ในช่วงเดือนมกราคมถึงมีนาคม 2553 มีนักท่องเที่ยวเข้ามาจำนวน 99,896 คน เพิ่มขึ้น 37.6 % เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี 2553 ซึ่งมีนักท่องเที่ยว 88,956 คน และเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้น 59.8 % เมื่อเทียบกับ ช่วงเวลาเดียวกันในปี 2552 นอกจากนี้ระนองยังสามารถขยายการท่องเที่ยวเชื่อมต่อกับพม่าบริเวณ หมู่เกาะและชายฝั่งอันดามันอีกด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเห็นการพัฒนาศักยภาพด้าน การท่องเที่ยวของจังหวัดระนองเป็นไปอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานจังหวัดระนอง, 2554, หน้า 36 - 42)

ประวัติศาสตร์นับว่ามีคุณค่าและความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก ด้วยการบอกถึง เรื่องราวความเป็นมาในอดีต ทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของการตั้งถิ่นฐานและการพัฒนา ในด้านต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน หรือการเปลี่ยนแปลงตาม ยุคสมัย โดยดูได้จากลักษณะและรูปแบบวัตถุและสิ่งก่อสร้างที่มีอยู่ในอดีตมาจนถึงปัจจุบัน อีกทั้ง ยังมีคุณค่าทางจิตใจที่ช่วยสร้างความภาคภูมิใจให้กับคนในแต่ละพื้นที่ได้เห็นคุณค่า บทบาท และ ความสำคัญของสถานที่และบรรพบุรุษที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การสืบทอดและ เผยแพร่ให้ความรู้แก่ลูกหลาน ได้เรียนรู้ในอนาคต ซึ่งจังหวัดระนองมีความเจริญมาตั้งแต่สมัยอดีต มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และ โบราณสถานที่สำคัญ เช่น วัดสุวรรณคีรี ที่สร้างขึ้นในสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 นับเป็นวัดแรกของจังหวัดระนอง สุสานเจ้า เมืองระนอง เนินประวัติศาสตร์ นิเวศคีรี อาคารสถาปัตยกรรมชิโน โปรตุเกส ถนนพระราชทานนาม พระราชวังรัตนรังสรรค์ (จำลอง) ศาลเจ้าต่ายเต๊อieb จวนเจ้าเมืองระนอง ศิลาสลักพระปรมาภิไธย ย่อ จ.ป.ร. มีแหล่งโบราณคดี เช่น ลูกปัดในพื้นที่ภูเขาทอง วิถีชีวิตชาวมอญโบราณ มีศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้าน เช่น มโนราห์ ลิเกป่า ลิเกฮูลู (ชนกร สุวดีกุล, 2552, หน้า 36 - 41) รวมทั้งเรื่องราวเกี่ยวกับ สงครามโลกครั้งที่ 2 ที่มีกองกำลังญี่ปุ่นมาตั้งฐานทัพในพื้นที่ จังหวัดระนอง จึงทำให้จังหวัดระนอง มีนโยบายในการสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ในพื้นที่บ้านเขาฝาชี หมู่ที่ 4 ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง โดยสำนักงานผังเมือง จังหวัดระนอง (2545) ซึ่งได้ดำเนินการศึกษาศักยภาพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ในบริเวณบ้านเขาฝาชี ที่ชาวบ้านเรียกขานว่า ตลาด กม. 30 หมู่ที่ 4 ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง เป็นแหล่งประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อคราวกองกำลังทหารญี่ปุ่นได้มาตั้ง ฐานกำลังส่วนหนึ่งในสมรภูมิตะนาวนาเอเซียมหาบูรพา ซึ่งปัจจุบันยังปรากฏร่องรอยแห่ง ประวัติศาสตร์ที่ควรค่าแก่การศึกษาและการอนุรักษ์ ที่ควรค่าแก่การศึกษาและอนุรักษ์ โดยพบว่า

แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่ยังคงปรากฏอยู่ได้แก่ ที่ตั้งฐานกำลั้ง ซึ่งยังคงมีลักษณะอาคาร เรือนไม้มุงสังกะสีบนยอดเขา มีฐานปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน (ปตอ.) บริเวณไหล่เขาฝั่งจะมีหลุม เพลาะ อุโมงค์หลบภัย กองกำลั้งส่วนหน้า ตั้งอยู่บริเวณเกาะขวางและเขาหัวค่าง ตั้งอยู่กลางแม่น้ำ กระบุรี เนินคันดินทางรถไฟ ลูกกระเบิด ปลอกลูกกระเบิด คาบชามูไร ซากกระดุกที่ฝังอยู่ ซากเรือรบ และเรือส่งเสบียง อีกทั้งยังมีบุคคลในพื้นที่ที่ผ่านชีวิตสมัยนั้น ที่ยังมีชีวิตอยู่ที่เป็นผู้ให้ข้อมูล เหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งนี้จากการศึกษาศักยภาพการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ดังกล่าว จังหวัดระนอง ได้สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ในพื้นที่ ตำบลบางแก้ว ปี 2550

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนับเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจสำคัญยิ่ง ทั้งในฐานะเป็น ผู้ดำเนินการและสนับสนุนการดำเนินการแก้ไขปัญหา และพัฒนาท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขปัญหา ความยากจน การจัดสวัสดิการสังคม การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญในฐานะที่เป็น สถาบันการเมืองชั้นพื้นฐานในอันที่จะปลูกฝังค่านิยมความเป็นประชาธิปไตยให้กับประชาชนซึ่ง จะเห็นได้ว่าแต่ละภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นล้วนมีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ ของประชาชน องค์กรการบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง เป็นองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่ได้ดำเนินการตามภารกิจในด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว ให้เป็นไปตามนโยบายของประเทศและของจังหวัด อีกทั้งในพื้นที่มีสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และโบราณวัตถุในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่มีศักยภาพในการส่งเสริมพัฒนาให้เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โดยมีการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวจากการสนับสนุนของจังหวัด ระนอง

สำหรับปัญหาสำคัญในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในพื้นที่องค์กร บริหารส่วนตำบลบางแก้วที่ผ่านมา แม้ว่าจะได้มีการดำเนินการพัฒนาสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การก่อสร้างอาคารเก็บหั่วรถจักร การปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณเส้นทางรถไฟสายประวัติศาสตร์ แต่ยังคงขาดการดำเนินการให้เกิดการใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ปัญหาในการ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแล้ว ยังพบว่าปัญหาเกี่ยวกับโบราณวัตถุ เช่น อาวุธและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในสมัย สงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้วได้จัดเก็บไว้ ยังขาดการจัดเก็บและ ลงทะเบียนไว้อย่างเป็นระบบ และมีวัตถุโบราณต่าง ๆ ที่ยังอยู่ในความครอบครองของประชาชน โดยยังไม่ได้นำมาเก็บรวบรวมไว้เป็นส่วนกลาง ซึ่งการรวบรวมวัตถุโบราณต่าง ๆ เหล่านี้จำเป็นต้องมี การสร้างอาคารหรือพิพิธภัณฑสถานสำหรับเก็บรวบรวมโบราณวัตถุเหล่านี้ไว้ และจัดทำระบบประวัติ ที่มาของโบราณวัตถุ นั้น ๆ นอกจากนี้ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ และมีหน้าที่รับผิดชอบ

โดยตรงในการดูแลและให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว อีกทั้งประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว โดยการพัฒนาการท่องเที่ยวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับท้องถิ่น และในระดับจังหวัด

จากศักยภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ของตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ทำให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในคณะเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว เห็นความสำคัญของการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของอำเภอละอุ่น จึงได้ดำเนินการศึกษาเรื่อง การพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ขึ้น เพื่อศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ความรู้ความเข้าใจและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและหารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในอำเภอละอุ่น และภายนอกพื้นที่ สามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของชุมชน ทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยว และรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่เหมาะสมมาใช้ในการวางแผนเพื่อรองรับการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวของอำเภอละอุ่น และของจังหวัดระนอง ซึ่งจะเป็ประโยชน์กับประชาชนในพื้นที่ โดยให้เป็นไปตามนโยบายของประเทศและยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด ในการพัฒนาพื้นที่เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้และความรู้ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของอำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

สมมติฐานการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละฮุ่น จังหวัดระนอง ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานไว้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ผู้ใช้บริการที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นในแนวทางการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ผู้ใช้บริการที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในแนวทางการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ผู้ใช้บริการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นในแนวทางการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ผู้ใช้บริการที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นในแนวทางการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 ผู้ใช้บริการที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นในแนวทางการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนา และการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละฮุ่น จังหวัดระนอง มีประเด็นที่ต้องการศึกษาคือ ประเด็นด้านความรู้ ความเข้าใจและคุณค่าความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของประชาชนในตำบลบางแก้ว ปัญหา ประเด็นด้านความต้องการในด้านการพัฒนา และการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว บุคลากร ผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยว และ แนวทางการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้ มีประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว จำนวน 366 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา ในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิจัยและเก็บข้อมูลในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ - เดือนมิถุนายน 2554

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาและการจัดการ หมายถึง การดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และการจัดการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ หมายถึง การท่องเที่ยวไปในแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สังคมและสถานที่ที่มีความผูกพันทางจิตใจของชนรุ่นหลัง เพื่อชื่นชมเรียนรู้ต่อประวัติศาสตร์และโบราณสถาน

ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เช่น ซากเรือ หลุมเพลาะ อุโมงค์ ฐานปืนใหญ่ หลุมระเบิด เนินดินรางรถไฟและห้วงถจักรไอน้ำ และโบราณวัตถุที่เกิดขึ้นและพบในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ในพื้นที่ตำบลบางแก้ว อำเภอลำลูกกา จังหวัดระนอง

โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง อาคาร สถานที่ เส้นทางคมนาคม ตลอดจนการจัดการให้บริการให้ความสะดวกไว้รองรับนักท่องเที่ยว เช่น ศูนย์บริการข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายสินค้า ที่พัก ห้องน้ำ ระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปา ถนน เป็นต้น

บุคลากรผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยว หมายถึง เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว ที่จัดไว้สำหรับให้บริการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ทั้งในด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร การติดต่อประสานงาน ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ

ศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยว หมายถึง ศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอลำลูกกา จังหวัดระนอง

รูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง รูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอลำลูกกา จังหวัดระนอง

แนวทางการจัดการท่องเที่ยว หมายถึง แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอลำลูกกา จังหวัดระนอง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและ จัดการท่องเที่ยว หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว อำเภอลำลูกกา จังหวัดระนอง

นโยบายการจัดการท่องเที่ยวของภาครัฐ หมายถึง นโยบายการจัดการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐทั้งในระดับประเทศ และในระดับจังหวัด

การบริหารจัดการท่องเที่ยวของท้องถิ่น หมายถึง การบริหารจัดการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอูน จังหวัดระนอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบปัญหาและความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว
2. ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้
3. สามารถนำผลจากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นไปตามศักยภาพ และมาตรฐานตามตัวชี้วัดของการส่งเสริมการท่องเที่ยว

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ผู้ศึกษาได้นำสาระสำคัญจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้และเที่ยงเคียงผลการศึกษาในครั้งนี้ โดยได้แบ่งหัวข้อการนำเสนอในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเป็น 7 ประเด็นตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยว
2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์
3. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
4. นโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการท่องเที่ยวในระดับประเทศ ระดับจังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ
5. ศักยภาพของพื้นที่และบริบทของชุมชนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง
6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการศึกษา

แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ออนไลน์, 2554) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจกรรมงานประจำ โดยปกติการท่องเที่ยวจะหมายถึงการเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งโดยไม่คำนึงว่าระยะทางนั้นจะใกล้หรือไกลและการเดินทางนั้นจะมีการค้างแรมหรือไม่ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องอยู่ 3 ประการ คือ 1. ต้องมีการเดินทาง 2. ต้องมีสถานที่ปลายทางที่ประสงค์จะไปเยี่ยมชมเยือน และ 3. ต้องมีจุดมุ่งหมายของการเดินทาง โดยเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ต้องมีไว้เพื่อการประกอบอาชีพและไปอยู่ประจำ

สอดคล้องกับเบญจมาศ อุทกศิริ (ออนไลน์, 2554) ที่ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจกรรมงานประจำ โดยปกติ โดยการเดินทางจากที่แห่งหนึ่งไปยังที่แห่งหนึ่งเป็นการชั่วคราว โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อน หรือหาความรู้ ซึ่งครอบคลุมถึงการเดินทางเพื่อธุรกิจที่ผู้เดินทางยังไม่ได้ตั้งหลักแหล่งถาวร และไม่ได้รับรายได้เพื่อยังชีพจากเจ้าของถิ่นปลายทาง โดยการท่องเที่ยวยังเป็นผลรวมของประสบการณ์พิเศษ กับสัมพันธภาพ ซึ่งเกิดขึ้นจากการเดินทางและการพักผ่อนต่างถิ่นเป็นการชั่วคราว โดยมิได้ประกอบอาชีพ ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงเป็นการเดินทางตามเงื่อนไข 3 ประการ คือ 1. เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติ ไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว 2. เป็นการเดินทางเพื่อการสำราญใจ และ 3. เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่มิใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือเพื่อหารายได้

ความสำคัญของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีบทบาทสูงอย่างยิ่ง ในการนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้อันดับหนึ่ง เมื่อเทียบกับสินค้าส่งออกอื่น ๆ การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคม ดังต่อไปนี้

ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของประเทศ

1. เป็นแหล่งที่มาของรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศ
2. ช่วยลดปัญหาการขาดดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ
3. ช่วยสร้างอาชีพและการจ้างงาน
4. ก่อให้เกิดการกระจายรายได้
5. ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของท้องถิ่น
6. ก่อให้เกิดการกระตุ้นการผลิต

ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อสังคมของประเทศ

1. ช่วยยกมาตรฐานการครองชีพของคนในท้องถิ่น
2. ช่วยสร้างความเจริญทางสังคมให้แก่ท้องถิ่น
3. ช่วยอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม
4. ช่วยลดปัญหาการอพยพย้ายถิ่นของชุมชนท้องถิ่น
5. ช่วยกระตุ้นให้มีการคิดค้นนำทรัพยากรส่วนเกินที่ไร้ค่ามาประดิษฐ์เป็นสินค้าที่ระลึก

จำหน่าย (การท่องเที่ยวและการต้อนรับนักท่องเที่ยว, ออนไลน์, 2554)

สรุปบทบาทและความสำคัญของการท่องเที่ยว ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองมีดังต่อไปนี้

1. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ
2. รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ได้มาในรูปของเงินตราต่างประเทศมีส่วนช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการชำระเงิน

3. รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกระจายไปสู่ประชากรอย่างกว้างขวาง
4. จากการวิจัยการสร้างงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวต่างประเทศ 1 คน มีส่วนสร้างงานทั้งทางตรงและทางอ้อมเฉลี่ยประมาณ 1 คน เช่นกัน
5. มีบทบาทกระตุ้นให้เกิดการผลิตและนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด
6. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่มีขีดจำกัดในการจำหน่าย เพราะประชากรโลกเพิ่มจำนวนขึ้นตลอดเวลา ขณะที่การขนส่งสามารถบรรจุผู้โดยสารได้จำนวนมาก ทำให้ค่าใช้จ่ายการเดินทางถูกลง
7. ไม่มีขีดจำกัดในการผลิต เนื่องจากผลผลิตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เสนอขายให้แก่ นักท่องเที่ยวคือความสวยงามของธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ตลอดจนขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่ผันแปรหรือขึ้นอยู่กับสภาพฝนฟ้าอากาศ
8. ช่วยสนับสนุนการฟื้นฟูอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี เมื่อมีการท่องเที่ยวเป็นสื่อ นำในการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เจ้าของท้องถิ่นก็จะตระหนักถึงความสำคัญของมรดกทางศิลปวัฒนธรรม และช่วยกันฟื้นฟูและอนุรักษ์ไว้
9. มีบทบาทสร้างสรรค์ความเจริญ เมื่อเกิดการเดินทางท่องเที่ยวจากภูมิภาคหนึ่งไปยัง ภูมิภาคหนึ่ง ย่อมช่วยสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ในท้องถิ่นนั้น ๆ
10. ช่วยส่งเสริมความปลอดภัยและความมั่นคงให้แก่พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น การจัดตั้งกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว
11. ช่วยเสริมสร้างสันติภาพ สัมพันธไมตรี เป็นหนทางที่มนุษย์ต่างสังคมได้พบปะ ทำความรู้จัก และเข้าใจกัน
12. ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจดี ต่อกันระหว่างนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน
13. ช่วยให้เกิดการพัฒนาาระบบสาธารณสุขไปทั่ว
14. ลดปัญหาการอพยพเข้าสู่เมืองหลวงด้วยการมีอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้ดีตามแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น
15. กระตุ้นการคิดค้นนำทรัพยากรส่วนเกินมาผลิตให้เกิดรายได้เพิ่มพูน และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของสินค้าอื่น ๆ
16. ช่วยให้เกิดความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เป็นผลให้เกิดการอนุรักษ์
17. เป็นประโยชน์ทางการศึกษา การค้นคว้าแหล่งท่องเที่ยวทำให้มีโลกทัศน์กว้างขวาง

18. เป็นประโยชน์ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อช่วยอำนวยความสะดวก รวดเร็ว (ความสำคัญของการท่องเที่ยว, ออนไลน์, 2553)

ประเภทของการท่องเที่ยว

เบญจมาศ อุทกศิริ (ออนไลน์, 2554) ได้กล่าวถึงการจัดประเภทของการท่องเที่ยว ตามหลักวิชาการท่องเที่ยว ว่ามี 7 ประเภท ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเพื่อความสนุก เป็นการท่องเที่ยวที่ใช้เวลาหยุดงานเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ เพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น เพื่อพบเห็นสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ทิวทัศน์อันสวยงาม ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น เพื่อสงบอารมณ์ และอื่น ๆ ที่มีผลเป็นความสนุก

2. การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน เป็นการใช้เวลาวันหยุดเพื่อพัก โดยไม่ทำอะไรเพื่อขจัดความเมื่อยล้าทั้งหลายทั้งปวง ทั้งทางกายและทางใจที่เกิดขึ้นในเวลาทำงานให้หมดสิ้นไป และเรียกพละกำลังกลับคืนมาสำหรับเริ่มต้นทำงานในคาบวันใหม่

3. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการใช้เวลาในการท่องเที่ยวแสวงหาความรู้ด้านวิทยาการเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ หรือเพื่อศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ในแง่มานุษยวิทยา และสังคมวิทยา หรือเพื่อชม โบราณสถาน ที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์

4. การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬา ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือ

4.1 การท่องเที่ยวเพื่อชมการแข่งขันกีฬาใหญ่ ๆ เช่น กีฬาโอลิมปิก หรือเอเชียนเกมส์

4.2 การท่องเที่ยวเพื่อไปเล่นกีฬายังถิ่นที่มีการเล่นกีฬาชนิดนั้น ๆ เช่น สก๊กี เรือใบ

ล่าสัตว์ ตกปลา กอล์ฟ

5. การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ เป็นเวลาที่นักท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจมักจะจัดเวลาที่ว่างจากการปฏิบัติภารกิจไว้สำหรับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะ หรือถือโอกาสอยู่ท่องเที่ยวต่ออีกสัก 2 - 3 วัน

6. การท่องเที่ยวเพื่อประชุมสัมมนา ในการจัดวาระการประชุมทั้งหลายผู้จัดจะต้องมีรายการนำเที่ยวอย่างน้อย 1 ที่ทำให้ผู้เข้าประชุมและผู้ติดตามกลายมาเป็นนักท่องเที่ยวอย่างสมบูรณ์ ซึ่งการจัดประชุมแต่ละครั้งมักจะเลือกสถานที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวเป็นสถานที่ประชุม เช่น พัทยา ภูเก็ต เชียงใหม่

7. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา หมายถึง บุคคลที่เดินทางไปศึกษาหรือทำวิจัยในด้านสังคมวิทยา และมานุษยวิทยา ซึ่งพักอาศัยอยู่ในสถานที่ศึกษานั้น ๆ เป็นเวลานาน ซึ่งในช่วงพักหรือหยุดก็จะกลายมาเป็นนักท่องเที่ยวไปโดยปริยาย

องค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งมีลักษณะของกระบวนการผลิต เช่นเดียวกับอุตสาหกรรมทั่วไป ดังนี้

1. โรงงาน ได้แก่ อาณาบริเวณที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือน เป็นบริเวณที่เข้าถึงได้ไม่ยาก มีสถานที่พักและบริการที่สะดวกพอสมควรสำหรับการพักอยู่ชั่วคราว
2. วัตถุประสงค์ ได้แก่ ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่ชักจูงใจให้นักท่องเที่ยวสนใจมาชม
3. การลงทุนสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนหนทาง ไฟฟ้า ประปา ฯลฯ มีการลงทุนสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร สถานพักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น
4. การใช้แรงงานเพื่อสร้างสาธารณูปโภค การผลิตสินค้าและบริการ
5. ผลผลิต ได้แก่ บริการของธุรกิจที่ประกอบกันเป็นอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ภัตตาคาร บริษัทนำเที่ยว เป็นต้น
6. การส่งเสริมการขาย มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ผลผลิตเป็นที่รู้จักแพร่หลายมีการรณรงค์ให้เกิดความต้องการซื้อผลผลิตเหล่านี้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ

การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จะต้องดำเนินการควบคู่กัน 2 ประการ คือ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการกับการดำเนินงานการตลาด การท่องเที่ยวสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากที่สุด จึงต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ในการดำเนินการขยายตัวอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง ทั้งการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการส่งเสริมการตลาดที่มีระบบและการประกอบธุรกิจที่มีระเบียบและเป็นธรรม (ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยว, ออนไลน์, 2554)

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว ผู้ศึกษาสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงานประจำ โดยมีการเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน หรือเพื่อการศึกษาหาความรู้หรือเพื่อการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญคือการเสริมสร้างอาชีพ รายได้ ช่วยสร้างความเจริญ กระจายรายได้ ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม ช่วยพัฒนาด้านการศึกษาและสร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่น โดยแบ่งการท่องเที่ยวออกเป็นการท่องเที่ยวเพื่อความสนุก เพื่อการพักผ่อน การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงกีฬา การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ และการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา โดยการพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องประกอบด้วยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและด้านบริการ และการดำเนินงานด้านการตลาด

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

วาริชต์ มัชยมบุรุษ (2552) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism) คือ การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทาง โบราณคดี และ ประวัติศาสตร์ เพื่อชื่นชมและเพลิดเพลินในสถานที่ท่องเที่ยวได้ความรู้มีความเข้าใจต่อ ประวัติศาสตร์และ โบราณคดี ในท้องถิ่นพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อมโดยที่ประชาคมในท้องถิ่น มีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

ส่วนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2549, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเอาไว้ว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือการท่องเที่ยวเพื่อชมสิ่งที่แสดงความเป็นวัฒนธรรม เช่น ปราสาท พระราชวัง วัด โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณี วิถีการดำเนินชีวิต ศิลปะทุกแขนง และสิ่งต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองที่มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม การดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย ผู้ท่องเที่ยวจะได้รับทราบประวัติความเป็นมา ความเชื่อ มุมมองความคิด ความศรัทธา ความนิยมของบุคคลในอดีตที่ถ่ายทอดมาถึงคนรุ่นปัจจุบันผ่านสิ่งเหล่านี้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นการท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและสังคม รวมถึงสถานที่ที่มีความผูกพันทางจิตใจของชนรุ่นหลัง เพื่อชื่นชมและเรียนรู้ต่อประวัติศาสตร์และ โบราณสถานในแหล่งท่องเที่ยว นั้น บนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยที่ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

ความหมายของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Historical Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา รวมถึงสถานที่หรืออาคารสิ่งก่อสร้างที่มีอายุเก่าแก่หรือเคยมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ เช่น โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชน โบราณ กำแพงเมือง คูเมือง พิพิธภัณฑ์ วัด ศาสนสถาน และสิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าทางศิลปะและสถาปัตยกรรม

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Historical Attraction Standard)

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่มีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการ ทั้งนี้ในแต่ละด้านองค์ประกอบจะมี

หลักเกณฑ์และดัชนีชี้วัดในการพิจารณาความมีศักยภาพ ความมีประสิทธิภาพ และความมีคุณภาพ เพื่อให้ในการประเมินมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์นั้นด้วย

กรอบแนวคิดและการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์
 การที่นักท่องเที่ยวจะเลือกเข้าไปเยี่ยมชมในแหล่งท่องเที่ยวใดนั้น แหล่งท่องเที่ยวนั้นจะต้องมีความดึงดูดใจและความน่าสนใจอยู่ในระดับที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวได้ ซึ่งศักยภาพในการดึงดูดใจสำหรับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ประกอบด้วยหลายปัจจัย ได้แก่คุณค่าทางประวัติศาสตร์ ความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกในการเข้าถึง ความปลอดภัย และความสามารถในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากนี้องค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจ แหล่งท่องเที่ยวควรมีศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยวด้วย ไม่ว่าจะเป็นในด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานและการสนับสนุนทางด้านนโยบายด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร จากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้แหล่งท่องเที่ยวสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามการที่แหล่งท่องเที่ยวจะสามารถดำรงอยู่ได้นั้น การบริหารจัดการเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญ ทั้งในด้านการจัดการด้านการอนุรักษ์ การฟื้นฟูสภาพของแหล่งท่องเที่ยว การมีมาตรการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับตัวแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการจัดการด้านการท่องเที่ยว เช่น การบริการและการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่เหมาะสม นอกจากนี้จากเป้าหมายของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่เน้นการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ ความเข้าใจ ต่อประวัติศาสตร์และ โบราณคดี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของท้องถิ่น โดยที่ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวนั้น ทำให้การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวในครั้งนี้จึงให้ความสำคัญต่อการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึก รวมทั้งการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นอีกด้วย

รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

รูปแบบในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ประกอบด้วย การจัดการสายทางท่องเที่ยวตามรอยประวัติศาสตร์ อุทยานประวัติศาสตร์ ชมซากอารยธรรม โบราณสถานต่าง ๆ อนุสาวรีย์/อนุสรณ์สถาน สิ่งปลูกสร้างที่มีคุณค่าและมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เป็นต้น

ทั้งนี้การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์จำเป็นต้องมีการจัดการอย่างเป็นระบบอย่างมีคุณภาพ หากขาดการจัดการที่ดีจะมีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวนั้นได้เช่นกัน ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ได้แก่

1. การดำเนินการ โดยคำนึงถึงศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว

2. การดำเนินการ โดยคำนึงถึงศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว
3. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ที่ต้องมีการจัดการด้านการอนุรักษ์ ด้านการบริหาร

จัดการ

4. การให้ความรู้และสร้างจิตสำนึก การเปิดโอกาสและสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งการกระจายรายได้สู่ชุมชน

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

1. อุทยานประวัติศาสตร์ (Historical Park)
2. ซากอารยธรรมแหล่งโบราณคดี เมืองโบราณ (Dead Monuments Archaeological Sites/ Old Town)
3. พระราชวัง วัง พระตำหนัก ตำหนัก พระที่นั่ง คຸ້ມ (Palace/ Residence of royalty)
4. ศาสนสถาน (Religious Place)
5. ปราสาทหิน ปรารังค์ กູ່ (Sandstone Sanctuary)
6. อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน ศาลวีรชน สุสาน (Monument)
7. พิพิธภัณฑ์ทางด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมและศิลปะร่วมสมัย (Historical and Cultural Museum)
8. ป้อมปราการ กำแพงเมือง ประตูเมือง คูเมือง (Fortress/ City Wall/ City Gate/ Moat)
9. สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์หรือวัฒนธรรม (Other Historical and Cultural Elements)
10. สิ่งปลูกสร้างที่มีคุณค่าทางสถาปัตยกรรม (Architectural Building)

ความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทที่มนุษย์สร้างขึ้น แต่มีความแตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นในประเภทอื่น ๆ เนื่องจากมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและสังคม รวมถึงความผูกพันทางจิตใจต่ออนุชนรุ่นหลัง

ประเทศไทยมีแหล่งประวัติศาสตร์จำนวนมาก กระจายอยู่ตามภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ และมีความเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมเฉพาะในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งเป็นจุดดึงดูดสำคัญด้านการท่องเที่ยว แต่การเปิดแหล่งประวัติศาสตร์เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยขาดการจัดการที่ดีอาจทำให้โบราณสถานและสภาพแวดล้อมของแหล่งประวัติศาสตร์เกิดความเสื่อมโทรมได้ จนบางครั้งยากต่อการฟื้นฟูแก้ไขให้กลับคืนสู่สภาพเดิม และส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในที่สุด ดังนั้นการกำหนดกรอบหรือเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจนสำหรับให้หน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลแหล่งท่องเที่ยวได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่ง

ท่องเที่ยว และเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว เพื่อยกระดับมาตรฐานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของประเทศ และยังสามารถใช้เป็นสิ่งบ่งบอกให้นักท่องเที่ยวรับรู้ในคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว และมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ซึ่งหมายถึงการเพิ่มขึ้นของรายได้ทางการท่องเที่ยวของประเทศอีกด้วย รวมทั้งเป็นการเพิ่มมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวของประเทศให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) โดยฐานา บุญประวีตร (2553) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดระบบการท่องเที่ยว ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โดยมีรายละเอียดและผลการศึกษา ดังนี้

ความมุ่งมั่นของแผน

1. ความท้าทายของการจัดการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้มีความเป็นเลิศเหนือกว่าคู่แข่งในเขตเอเชียตะวันออกเฉียง - แปซิฟิก และสามารถตอบสนองพันธกิจของกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรมในการอนุรักษ์และพัฒนามรดกทางวัฒนธรรมให้คงอยู่อย่างยั่งยืนตลอดไป

2. การปรับตำแหน่งในตลาดโลกของแหล่งประวัติศาสตร์ไทย (Thai Historic Site Repositioning Program) โดยอาศัยสามปัจจัยหลักในการสร้างแข็งแกร่งแก่แหล่งประวัติศาสตร์ คือ

2.1 การปรับปรุงลักษณะทางกายภาพและทัศนียภาพของแหล่งโดยใช้องค์ความรู้เชิงศึกษาด้านโบราณคดี ภูมิสถาปัตยกรรม และผังเมือง

2.2 การพัฒนาระบบการนำชม (Visitor Guiding System) ระบบการจัดแสดง (Exhibition System) และการสร้างระบบตอบสนองความต้องการของผู้เยี่ยมชม 3 ด้านคือการเรียนรู้ด้านความสำคัญของแหล่ง ด้านสถาปัตยกรรม/ โบราณสถาน และด้านบรรยากาศของโบราณสถานให้อยู่ในระดับมาตรฐาน

2.3 การปรับอัตลักษณ์ (Historical site identity) และการสื่อสารให้กลุ่มผู้เยี่ยมชมเป้าหมาย (Strategic Customers) ทราบถึงตำแหน่งใหม่

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

แหล่งประวัติศาสตร์ของไทยจะมีความเป็นเลิศด้านการท่องเที่ยวได้ด้วยการดำเนินกลยุทธ์จาก 3 ปัจจัยคือ

1. การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์และแผนแม่บทเพื่อตอบสนองความต้องการการอนุรักษ์และพัฒนาของกรมศิลปากร
  2. การจัดระบบบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้เยี่ยมชมเป้าหมาย
  3. การบริหารแหล่งตามแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award)
- เพื่อให้ผลของการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

(รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) ใช้เกณฑ์การยกระดับและการประเมินที่พัฒนาจากรางวัล The Malcolm Baldrige National Quality Award ของประเทศสหรัฐอเมริกา)

วิสัยทัศน์ และพันธกิจ

วิสัยทัศน์

แหล่งประวัติศาสตร์ไทย เป็นศูนย์กลางแห่งองค์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ของชาติ มีความเป็นเลิศในการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี และสถาปัตยกรรมแก่กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะกลุ่มผู้เยี่ยมชมทั้งชาวไทยและต่างชาติ โดยการจัดการแหล่งจะดำเนินตามเกณฑ์การบริหารที่เป็นมาตรฐานระดับสากล และผลจากการจัดการท่องเที่ยวจะต้องมีส่วนสนับสนุนอย่างสำคัญต่อการยกระดับเศรษฐกิจของท้องถิ่นและของประเทศไทยโดยรวม

พันธกิจ

เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาแหล่งเป็นไปตามวิสัยทัศน์ ดังนั้นจึงกำหนดพันธกิจสำคัญ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการอนุรักษ์และพัฒนา

การพัฒนาทางด้านกายภาพ ทัศนียภาพ และการตอบสนองความต้องการของผู้เยี่ยมชมจะต้องเป็นไปตามแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาของกรมศิลปากร โดยการพัฒนาด้านกายภาพไม่ได้จำกัดเฉพาะการพัฒนาพื้นที่ภายในแหล่งเท่านั้น กระบวนการพัฒนาจะต้องรวมไปถึงระบบการเข้าถึง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง ระบบการสัญจร การจราจร และผังเมืองรวมของพื้นที่ การพัฒนาทางด้านกายภาพต้องดำเนินการตามแนวทางสร้างเสริมสภาพแวดล้อม (Built Environment) และการลดต้นทุนการใช้พลังงาน รวมทั้งลดต้นทุนในการดำเนินงานทั้งปวง

2. ด้านการจัดการท่องเที่ยว

ปรัชญาสำคัญของการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งประวัติศาสตร์คือ การดำเนินการท่องเที่ยวที่ทำให้ผู้เยี่ยมชมสามารถมองเห็นและรับรู้คุณค่าของแหล่งประวัติศาสตร์ โดยการสัมผัสทั้งทางสายตา ความรู้สึกและการเรียนรู้ ทั้งนี้ ระบบสนับสนุนการท่องเที่ยวในแหล่งได้แก่ระบบการนำชม ระบบการจัดแสดง และระบบการสัมผัสบรรยากาศหรือความเป็นธรรมชาติของแหล่ง ตลอดจนระบบการต้อนรับและบริการแบบไทย (Thai Hospitality)

เนื่องจากการจัดการท่องเที่ยวของแหล่งประวัติศาสตร์ต้องตอบสนองต่อการยกระดับเศรษฐกิจในท้องถิ่นและในภาพรวมของประเทศ ดังนั้น จึงได้กำหนดให้กลุ่มผู้เยี่ยมชมเป้าหมายเป็นลูกค้ากลุ่มคุณภาพระดับกลางถึงสูง และเน้นกลุ่มผู้เยี่ยมชมที่เป็นนักท่องเที่ยวซึ่งได้เข้าพำนักและใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกภายในพื้นที่ของแหล่ง

3. ด้านการบริหารแหล่งประวัติศาสตร์

เพื่อให้พันธกิจสองข้อแรกประสบผลสำเร็จ จึงกำหนดให้จัดการแหล่งประวัติศาสตร์ ด้วยเครื่องมือบริหาร 2 ส่วน คือ

3.1 การดำเนินงานตามแผนแม่บทหรือแผนยุทธศาสตร์ (The Master Plan & Strategic Plan) โดยการจัดการบริการผู้เยี่ยมชมและบริหารรายได้ให้ดำเนินการตามแผนธุรกิจ (Historic Site Business Plan)

3.2 การใช้กลยุทธ์การบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award)

แนวทางการดำเนินงาน

การกำหนดกลุ่มผู้เยี่ยมชมเป้าหมาย

แหล่งประวัติศาสตร์ของไทยไม่ได้จำกัดสิทธิการเข้าชมสำหรับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่เนื่องจากแผนได้กำหนดให้จัดการท่องเที่ยวภายในแหล่งเพื่อความเป็นเลิศ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดกลุ่มผู้เยี่ยมชมเป้าหมาย (Strategic Customers) ทั้งนี้ เพื่อให้การบริการและการจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการจึงมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่มีสนใจศึกษา เรียนรู้ และต้องการประสบการณ์ที่ดีจากการท่องเที่ยว
2. เป็นนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาและรายได้ ในระดับกลางถึงสูง
3. เป็นกลุ่มที่มีการใช้จ่ายต่อวันอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง
4. เป็นผู้ที่จะพำนักในพื้นที่ซึ่งแหล่งประวัติศาสตร์ตั้งอยู่
5. เป็นกลุ่มที่เลือกใช้วิธีการท่องเที่ยวแบบไม่ทำลายโบราณสถานและสภาพแวดล้อม

การศึกษาความต้องการเชิงลึกของผู้เยี่ยมชม

เป้าหมายสำคัญสูงสุดของนักท่องเที่ยวในการเดินทางไปเยือนจุดหมายปลายทางต่าง ๆ คือ การได้รับความสุขและประสบการณ์ที่ดี วิธีการก่อให้เกิดความสุขจากการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์มีอยู่ด้วยกัน 2 วิธี คือ การได้สัมผัสแหล่งประวัติศาสตร์ที่เป็นของแท้ดั้งเดิมและการได้รับการต้อนรับและการสื่อสารด้วยไมตรีจากเจ้าของหรือผู้รับผิดชอบแหล่งนั้น ๆ

การจะได้รับความสุขจากสองวิธีข้างต้น จะต้องมีการศึกษาเชิงลึกทั้งจากด้านประสบการณ์เดิม วิธีการรับรู้ข้อมูล ความคาดหวัง ความต้องการ และกระบวนการตัดสินใจ

นอกจากนี้ ยังจะต้องศึกษารายละเอียดลงลึกด้านมาตรฐานต่าง ๆ ในการใช้ชีวิตและการอยู่ร่วมกัน ในสังคม ระดับความพึงพอใจ ความประทับใจตลอดจนองค์ประกอบของความสุขของผู้เยี่ยมชมอย่างละเอียด

การพัฒนาระบบการเข้าถึงแหล่งประวัติศาสตร์

ระบบ Tourism Logistics เป็นกระบวนการวางแผนการท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ข้อมูล ตัดสินใจ และเข้าสู่กระบวนการท่องเที่ยวซึ่ง ได้แก่ การวางแผนท่องเที่ยว การเดินทางจากต้นทางสู่จุดกระจายท่องเที่ยว การเดินทางสู่จุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยวภายในพื้นที่ และการเดินทางย้อนกลับไปยังภูมิลำเนา

เป้าหมายสำคัญของการระบบนี้ ต้องการให้กลุ่มเป้าหมายได้รับความสุขและมีความพึงพอใจทุกขั้นตอนตลอดการใช้ชีวิตระหว่างการท่องเที่ยว ซึ่งหากระบบได้รับการออกแบบและถูกควบคุมปัจจัยต่าง ๆ เป็นไปตามแผนแล้ว นักท่องเที่ยวจะเกิดความประทับใจและจะเดินทางย้อนกลับมาท่องเที่ยวอีกในโอกาสต่อไป

การพัฒนาระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง

เป้าหมายการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่งเพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าสู่แหล่งได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย มีต้นทุนต่ำและประหยัดการใช้พลังงาน จากการศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวระดับกลางถึงสูงมีความต้องการเดินทางเข้าสู่แหล่งโดยการเดินทางด้วยอากาศยานเป็นอันดับหนึ่ง รถไฟ และรถยนต์เป็นอันดับสองและสาม ซึ่งความต้องการดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาด้านทุนการขนส่งที่เกิดจากขึ้นตามลักษณะการเดินทางซึ่งพบว่าการเดินทางโดยใช้อากาศยาน (ระยะเวลาการเดินทางตั้งแต่ 45 นาทีขึ้นไป) จะมีต้นทุนต่ำที่สุด (คิดที่อัตราการบินบรรทุก หรือ Cabin Factor ที่ 65 %) โดยการเดินทางด้วยรถยนต์จะมีต้นทุนสูงที่สุด และมีอัตราการเกิดอุบัติเหตุมากที่สุดเช่นกัน

การพัฒนาทางด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

การพัฒนาทางด้านกายภาพของแหล่งประวัติศาสตร์แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. การพัฒนาสาธารณูปโภค สาธารณูปการและสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งกระบวนการลงทุนจะต้องเริ่มจากการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทเสียก่อน โดยแผนจะกำหนดรายละเอียดด้านประโยชน์การใช้ที่ดิน การวางผังสาธารณูปโภค การวางโครงข่ายการสัญจรและจราจร ฯลฯ
2. การพัฒนาทางด้านทัศนียภาพและภูมิทัศน์ ซึ่งต้องเริ่มจากการศึกษาภูมิทัศน์โบราณ และการกำหนดแนวทางการปรับปรุงตามเกณฑ์การอนุรักษ์และพัฒนาของกรมศิลปากร

การพัฒนาสาขานัญโปกและสาขารูปการ

เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์มีระบบสาขานัญโปก สาขารูปการเพื่อรองรับผู้เยี่ยมชมเป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงได้กำหนดให้ทุกแหล่งประวัติศาสตร์ต้องลงทุนก่อสร้างและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ดังนี้

1. อาคารต้อนรับและบริการองค์ความรู้ เป็นอาคารหลักในการให้บริการผู้เยี่ยมชม
2. สิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องจัดไว้ภายในอาคารต้อนรับและบริการองค์ความรู้ มีดังนี้
  - 2.1 ส่วนต้อนรับและพักรอ
  - 2.2 ส่วนลงทะเบียนและลูกค้าสัมพันธ์
  - 2.3 ส่วนจัดแสดงแผนที่อาณาบริเวณ ผังบริเวณ แผนที่แสดงเส้นทางศึกษา

โบราณสถานหรือแหล่งประวัติศาสตร์และแผนที่แสดงจุดบริการต่าง ๆ ภายในแหล่งและบริเวณข้างเคียง

- 2.4 ห้องบรรยายสรุป
- 2.5 ห้องแสดงข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี สถาปัตยกรรม ประติมากรรม หรือศิลปกรรมตามประเภทของแหล่งประวัติศาสตร์นั้น ๆ
- 2.6 ห้องสมุดและส่วนบริการข้อมูลทางวิชาการ
- 2.7 ส่วนบริการนำเที่ยว ที่พักและการขนส่งภายในพื้นที่และการเชื่อมต่อภายนอกพื้นที่

พื้นที่

- 2.8 ส่วนบริการอาหารและเครื่องดื่ม
- 2.9 ส่วนจำหน่ายของที่ระลึก
- 2.10 ส่วนรักษาความปลอดภัย/ ตำรวจท่องเที่ยว
- 2.11 ส่วนสำนักงานและปฐมพยาบาล
- 2.12 ส่วนบริการทางการเงิน (กรณีแหล่งประวัติศาสตร์หรืออุทยานฯ ขนาดใหญ่)
- 2.13 ห้องน้ำแยกชาย - หญิง

3. ระบบบริการท่องเที่ยว

- 3.1 รถนำชมโบราณสถานหรือแหล่งประวัติศาสตร์กรณีเป็นศูนย์กลางของเครือข่าย
- 3.2 จุดพักรอและพักผ่อนอิริยาบถระหว่างการนำชม
- 3.3 สำนักงานบริษัทนำเที่ยว (Travel Agents) หรือตัวแทนสมาคมด้านการท่องเที่ยวที่

พัก สาขารูปการต่าง ๆ ที่ได้กำหนดขึ้นนี้ อาจจะต้องเลือกลงทุนก่อสร้างตามความเหมาะสมของพื้นที่และตามความต้องการพื้นฐานของผู้เยี่ยมชมซึ่งรายละเอียดเป็นไปตามการศึกษาของแผนแม่บท

การพัฒนาศักยภาพการให้บริการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของกรมศิลปากร ในระยะ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554)

การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่ได้กล่าวมาทั้งหมด
เป็นการพัฒนาใน 3 ส่วนหลัก คือ

1. การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งถือว่
เป็นการพัฒนาทางด้านกายภาพในแหล่งประวัติศาสตร์ครั้งใหญ่ ซึ่งกรมฯ อาจต้องใช้เวลามากกว่า
5 ปีจึงจะสามารถดำเนินการตามเป้าหมายได้เสร็จสิ้น ซึ่งผลการพัฒนาดังกล่าวจะทำให้แหล่ง
ประวัติศาสตร์ของไทยมีระบบทางกายภาพพื้นฐานที่สามารถตอบสนองความต้องการการเข้าชม
ของผู้เยี่ยมชมระดับคุณภาพได้ถึง 4 ล้านคนต่อปีหรือสามารถรองรับปริมาณของนักท่องเที่ยว
ทั้งหมดในปี 2553 (คาดการณ์นักท่องเที่ยวทั้งหมดที่ 17,500,000 คน) ได้ร้อยละ 23

2. การพัฒนาด้านการตลาดท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โดยแผนดังกล่าวเน้นการคัดสรร
กลุ่มนักท่องเที่ยวระดับกลางถึงสูง ซึ่งปัจจุบันเป็นกลุ่มลูกค้าของกลุ่ม International Hotel Chain
กลุ่มการจัดประชุม นิทรรศการและท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (MICE) และกลุ่มนักท่องเที่ยว
ระดับกลางที่เดินทางแบบอิสระ (Non - Group Tourists) ให้ตัดสินใจเข้าชมชมแหล่ง
ประวัติศาสตร์ของไทย โดยผลสัมฤทธิ์ของแผนนี้ จะก่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว
คุณภาพซึ่งมีความสามารถใช้จ่ายสูงไปยังพื้นที่ต่างจังหวัดอันเป็นสถานที่ตั้งของแหล่ง
ประวัติศาสตร์

3. การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารตามแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติ ซึ่งจะได้นำมาใช้
ในอุทยานประวัติศาสตร์ของไทยจำนวน 10 แห่งก่อนที่จะกระจายไปยังพิพิธภัณฑ์สถาน
แห่งชาติจำนวน 44 แห่ง และหน่วยงานอื่น ๆ ของกรมศิลปากร โดยการพัฒนาระบบการจัดการตาม
แนวทางดังกล่าวนี้ จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการให้บริการองค์ความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์
การจัดการอนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถานและมรดกทางวัฒนธรรมที่กรมศิลปากรรับผิดชอบ และ
บริการการท่องเที่ยวแก่ผู้เยี่ยมชม

การพัฒนาประสิทธิภาพทั้ง 3 ส่วนถือเป็นการยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของ
หน่วยงานภาครัฐตามแนวทางของ World Competitiveness center (IMD) และเป็นไปเพื่อส่งเสริม
คุณค่ามรดกทางวัฒนธรรม โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนให้เอื้อต่อ
กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับทางเศรษฐกิจของประเทศให้ยั่งยืนใน
ระยะยาวต่อไป

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ดังกล่าวกล่าว
ผู้ศึกษาสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นการท่องเที่ยวไปในแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่า

ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สังคมและสถานที่ที่มีความผูกพันทางจิตใจของชนรุ่นหลัง เพื่อชื่นชมเรียนรู้ต่อประวัติศาสตร์และ โบราณสถาน โดยมีมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ได้แก่ ศักยภาพในการดึงดูดใจ ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว ศักยภาพในการให้บริการ การสร้างความรู้ จิตสำนึก และการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น สำหรับประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์ ซากอารยธรรมแหล่งโบราณคดี เมืองโบราณ พระราชวัง วัง พระตำหนัก ตำหนัก พระที่นั่ง คุ่ม ศาสนสถาน ปราสาทหิน ปรังค์ อนุสาวรีย์ สุสาน พิพิธภัณฑสถานทางด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ป้อมปราการ กำแพงเมือง และ สิ่งปลูกสร้างที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและทางสถาปัตยกรรม

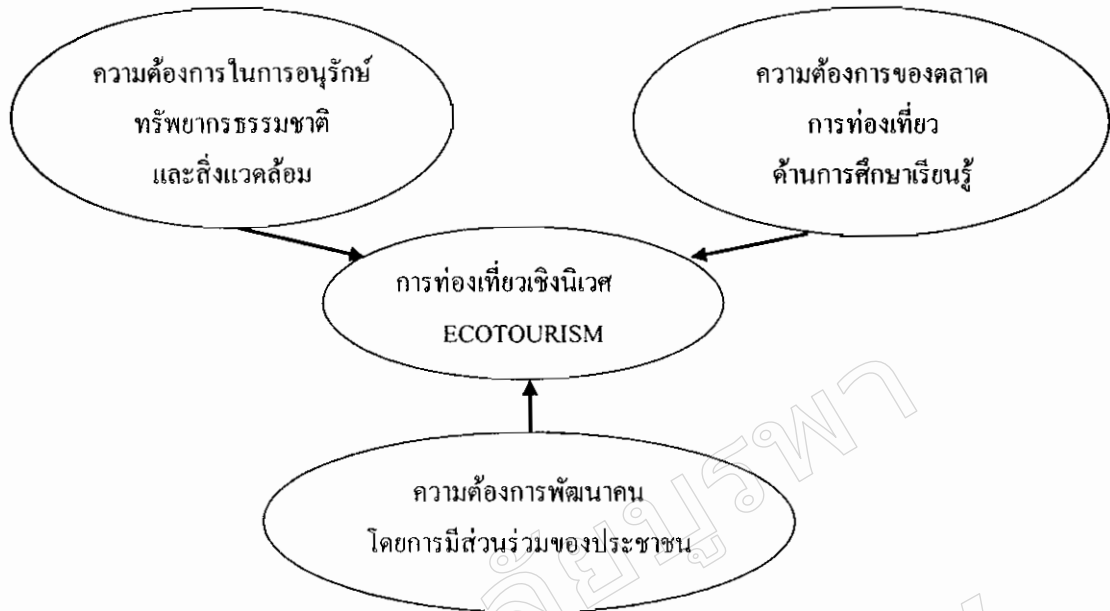
สำหรับแนวการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในระยะแผนพัฒนาฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) เน้นการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และสิ่งอำนวยความสะดวก การพัฒนาด้านการตลาดท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารตามแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติ ซึ่งจำเป็นต้องมีการดำเนินการในด้านอนุรักษ์และพัฒนา การจัดการท่องเที่ยว การบริหารแหล่งประวัติศาสตร์ โดยมีแนวทางดำเนินงานด้วยการกำหนดกลุ่มผู้เยี่ยมชมเป้าหมาย มีการศึกษาความต้องการเชิงลึกของผู้เยี่ยมชมการพัฒนาระบบการเข้าถึงแหล่งประวัติศาสตร์ การพัฒนาระบบ โครงข่ายการคมนาคมขนส่งการพัฒนาทางด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และการพัฒนาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเพื่อจะนำไปสู่การยกระดับทางเศรษฐกิจของประเทศให้ยั่งยืนในระยะยาวต่อไป

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาและรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการอนุรักษ์ ด้วยการวางกลยุทธ์ภายใต้แผนพัฒนาที่ดำเนินการอย่างรอบคอบ ตรงตามหลักวิชาการ แต่ในการดำเนินการที่ผ่านมา ยังไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งคือ ความสับสนในการพัฒนา ด้านทางเศรษฐกิจกับการอนุรักษ์ และการขาดรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสม

ภายใต้ความต้องการของประเทศในการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนากับการอนุรักษ์ และกระแสของโลกที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงก่อให้เกิดกระแสที่สำคัญต่อการพัฒนา การท่องเที่ยว 3 ด้าน คือ

1. กระแสความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
2. กระแสความความต้องการของนักท่องเที่ยวในการศึกษาเรียนรู้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. กระแสความต้องการพัฒนาคน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

ภาพที่ 1 กระแสความต้องการการเปลี่ยนแปลงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการอนุรักษ์

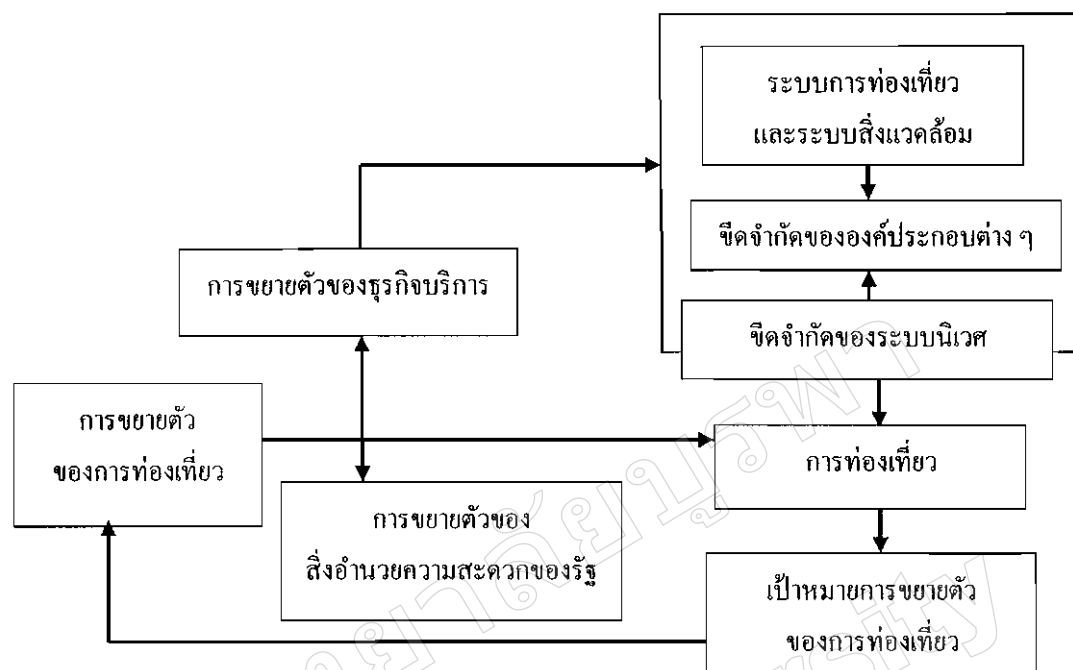
ระบบการท่องเที่ยว (Tourism System)

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ม.ป.ป., หน้า 2 - 1) กล่าวถึงการพิจารณาการท่องเที่ยวในเชิงระบบ จะทำให้สามารถเข้าใจถึงสภาพและการเปลี่ยนแปลงของการท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ หมายถึงการพิจารณาถึงระบบย่อยและองค์ประกอบ หน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป โดยต้องพิจารณารวมไปถึงสิ่งแวดล้อมของระบบการท่องเที่ยวด้วย ได้แก่ ระบบนิเวศวิทยา ระบบการบริหาร ระบบการปกครอง เป็นต้น โดยจำแนกได้ 3 ระบบย่อย คือ

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism Resources) ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง หมายถึงสภาพกายภาพของทรัพยากรนั้น ๆ แบ่งออกเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถาน ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม

2. บริการการท่องเที่ยว (Tourism Service) ได้แก่ การบริการเพื่อการท่องเที่ยวต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่หรือที่มีผลเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของพื้นที่

3. ตลาดการท่องเที่ยว (Tourism Market) เป็นส่วนของอุปสงค์ (Demand) ในการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว การตลาดอาจพิจารณาได้ทั้งตัวนักท่องเที่ยวเอง และกิจกรรมรูปแบบ หรือกระบวนการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในพื้นที่

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ภายในระบบการท่องเที่ยว

การพัฒนาและส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

จากการประชุมสุดยอดเรื่องสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาที่ประเทศบราซิลสิ้นสุดลง ผู้เชี่ยวชาญและองค์กรต่าง ๆ ภายใต้อองค์การสหประชาชาติได้รณรงค์ให้นานาประเทศได้รับรู้และตระหนักถึงความยั่งยืนของการพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้งบทความที่สะท้อนถึงแนวคิดหลักการและการปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการจัดประชุมระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอีกจำนวนหลายครั้ง ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

นิยามและความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ความยั่งยืน (Sustainable) หมายถึง ความสามารถที่จะดำรงอยู่ได้ หรือการรักษาให้ชีวิตดำรงอยู่ได้ มักใช้คำนี้ควบคู่กับคำว่า “การพัฒนา” (Development) อยู่เสมอ ซึ่งคำว่า “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” หมายถึง การพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมโดยมุ่งใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างฉลาด ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีการบำรุงรักษาและใช้ในอัตราที่จะก่อให้เกิดการทดแทนกันได้ทันอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้มีทรัพยากรใช้ต่อไปในอนาคต รวมทั้งการเสริมสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากร การพัฒนาต้องคำนึงถึงความเสียหายของสิ่งแวดล้อมและการป้องกันปัญหาความเสื่อมโทรมที่จะเกิดกับสิ่งแวดล้อมด้วย (การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน, ออนไลน์, 2554)

บัทเลอร์ (Butler) ได้ให้ความหมายของคำว่า “การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” ว่าเป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่สามารถดำรงคุณค่าหรือความเป็นประโยชน์ของแหล่งท่องเที่ยวได้ยาวนาน ไม่มีที่สิ้นสุด และไม่สร้างความเสื่อมโทรมหรือเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมของแหล่งและบริเวณโดยรอบ

และ UNWTO ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวที่สนองความจำเป็นของนักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวพร้อมมีการปกป้องรักษาและจัดการทรัพยากรที่สามารถคงความเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมได้ในระยะยาว

ซึ่งจากความหมายของ บัทเลอร์ (Butler) และ UNWTO สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภท รวมทั้งการท่องเที่ยวแบบมวล และการท่องเที่ยวรูปแบบความสนใจพิเศษทุกชนิด แต่การส่งเสริมหรือการพัฒนาการท่องเที่ยวทุกรูปแบบดังกล่าวนี้ จะต้องตระหนักถึงและรักษาความสมดุลทั้งในมิติด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคมอย่างเหมาะสม

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) นั้นถือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง การท่องเที่ยวที่รวมไปถึงการจัดการให้บริการในด้านอื่น ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 4 ด้านดังนี้

1. ต้องดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติ ชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว
2. ต้องตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชน คำนึงถึงขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อการท่องเที่ยว
3. ต้องยอมรับให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน
4. ต้องชี้แนะภายใต้ความต้องการของประชาชนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ออนไลน์, 2554)

หลักการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2547) ได้กล่าวถึงหลักการที่สำคัญในการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน 4 ประการ ดังนี้

1. การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต้องสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ ต้องทำให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างเพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชนได้ ควรช่วยจัดความยากจน และเน้นการกระจายโอกาสในการใช้ทรัพยากร และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวสามารถรวมเอาค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อมเข้าไปในต้นทุนการผลิตด้วย

2. การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต้องสร้างความยั่งยืนทางสังคม ต้องลดการบริโภคทรัพยากรที่ฟุ่มเฟือยและอยู่ในขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศนั้น ๆ รวมทั้งมีการส่งเสริมและพัฒนาการที่นำของเสียกลับมาใช้ใหม่ให้เหมาะสมกับความต้องการทางสังคมและศักยภาพที่จะอำนวยความสะดวกได้ และต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีในสังคม และต้องนำไปสู่การกระจายผลประโยชน์ในสังคมอย่างเป็นธรรม

3. การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต้องสร้างความยั่งยืนทางวัฒนธรรม ต้องสนับสนุนการรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนเพื่อสร้างความภาคภูมิใจอย่างยั่งยืน และไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ต่อวัฒนธรรมอันดีของชุมชน รวมทั้งเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมอันดีกับคนรุ่นหลังต่อไป

4. การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต้องสร้างความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม ต้องใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างชาญฉลาด (Wise Use) มีการบำรุงรักษา และมีอัตราการใช้ทรัพยากรที่อยู่ในขอบเขตของการฟื้นฟูกลับมาใหม่ได้ ต้องมีการสงวนรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) เพราะสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ รวมทั้งมนุษย์มีวิวัฒนาการร่วมกัน การสูญหายไปของสิ่งมีชีวิตชนิดใดชนิดหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตที่เหลือรอด จนอาจเป็นเหตุให้มีการสูญหายของสิ่งมีชีวิตหลายชนิดตามมา

ซึ่งหลักของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนนี้ต้องมุ่งเน้นให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีขอบเขตของการพัฒนาในลักษณะ ต่อไปนี้

1. การท่องเที่ยวจะต้องสามารถดำรงอยู่ได้
2. มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมอย่างสม่ำเสมอ
3. ทรัพยากรการท่องเที่ยวยังคงรักษาความดึงดูดใจไว้ได้ไม่เสื่อมคลาย
4. กิจกรรมการบริการมีกำไร แม้ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการให้บริการอยู่เสมอ
5. ผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม จะต้องไม่มีหรือมีน้อยที่สุด

แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจะเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการวางแผนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ซึ่งการกำหนดนโยบายและการวางแผนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวนั้น สิ่งที่ต้องพิจารณาเป็นอันดับแรก คือ ความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวของทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

หลักการจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของ อีเบอร์ (Eber) เสนอไว้ดังนี้

1. อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี หมายถึง ผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวต้องมีวิธีการจัดการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เดิมทั้งมรดกทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมอย่างเพียงพอหรือใช้อย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด ต้องคำนึงถึงต้นทุนทั้งคุณค่าและคุณภาพ

ของธรรมชาติ ต้นทุนทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาต้องยังคงความเป็นเอกลักษณ์ดั้งเดิมไว้ให้มากที่สุด เกิดผลกระทบอันเป็นผลเสียน้อยที่สุด โดยใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านประยุกต์กับเทคโนโลยีแบบใหม่

2. ลดการบริโภคและใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็น กับลดการก่อของเสีย ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องร่วมกันวางแผนกับผู้เกี่ยวข้องจัดการการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ หรือจัดหาทรัพยากรอื่นที่มีคุณสมบัติ มีคุณภาพเหมือนกันใช้ทดแทนกันได้ เพื่อลดการใช้ทรัพยากรที่หายาก เช่น ลดการนำไม้มาก่อสร้างอาคาร ให้ใช้วัสดุอื่นแทน เป็นต้น

ส่วนการลดการก่อของเสีย เช่น ขยะ ต้องหาวิธีการจัดการโดยการแยกประเภทขยะ ขยะแห้งอาจนำระบบการหมุนเวียนการใช้ การใช้ซ้ำ และการแปรรูปกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ขยะเปียก อาจนำไปทำปุ๋ยอินทรีย์ และน้ำหมักปุ๋ยสามารถนำไปใช้เป็นปุ๋ยจุลินทรีย์ได้

3. รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องวางแผนขยายฐานการท่องเที่ยวโดยการรักษา และส่งเสริมให้มีความหลากหลายเพิ่มขึ้น ในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิม โดยการเพิ่มคุณค่าและการเพิ่มมาตรฐานการบริการ

4. ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวไม่เพียงแต่ทำงานตามแผนที่วางไว้ จะต้องประสานแผนการพัฒนากับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาของสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาจังหวัด เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้การทำงานในสถานที่ท่องเที่ยวเดียวกันมีศักยภาพเพิ่มขึ้น

5. ต้องใช้การท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจของท้องถิ่น ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยสรรหาความโดดเด่นของทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่น นำไปประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเที่ยวให้มากขึ้น เป็นการกระจายรายได้สู่ประชาชนที่ประกอบการในท้องถิ่น เช่น การหาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมใหม่ ๆ ในแต่ละตำบล เพื่อขยายฐานทางเศรษฐกิจ และสร้างรายได้เสริมให้กับท้องถิ่น

6. การมีส่วนร่วม และการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวควรร่วมทำงานกับท้องถิ่นแบบเป็นองค์กรร่วม (Participation Approach) โดยเข้าร่วมทำในลักษณะหน่วยงานร่วมจัด เช่น เป็นหน่วยงานร่วมทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ เป็นหน่วยงานร่วมแก้ไขปัญหาด้วยกัน หรือเป็นหน่วยงานร่วมส่งเสริมการขายการท่องเที่ยวด้วยกัน เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องประสานเครือข่ายระหว่างองค์กรและท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

7. การประชุม หรือปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องประสานกับพหุภาคี ได้แก่

- 7.1 ชุมชนในพื้นที่
- 7.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 7.3 กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว
- 7.4 สถาบันการศึกษา
- 7.5 สถาบันการศาสนา

7.6 หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่ ร่วมประชุมปรึกษาหารือ ทั้งการเพิ่มศักยภาพให้กับแหล่งท่องเที่ยว การประเมินผลกระทบการท่องเที่ยว การแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการตลาด โดยจัดการประชุมกันอย่างสม่ำเสมอเพื่อร่วมปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน เป็นการลดข้อขัดแย้งในผลประโยชน์ที่ต่างกัน เช่น การกำหนดราคาค่าบริการรถโดยสาร หรือค่าเช่าเรือ ควรเป็นมาตรฐานเดียวกัน

8. การพัฒนาบุคลากร การให้ความรู้ การฝึกอบรม หรือการส่งพนักงาน ไปดูงานอย่างสม่ำเสมอทำให้มีความรู้ มีแนวคิด และวิถีปฏิบัติในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน นับเป็นการพัฒนาบุคลากรในองค์กร เป็นการช่วยยกระดับมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยว เช่น การอบรม นักสื่อความหมายด้านวัฒนธรรม เป็นต้น

9. จัดเตรียมข้อมูลหรือคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว หรือข่าวสารการบริการการขายให้พร้อม และเพียงพอต่อการเผยแพร่ อาจทำในรูปแบบสื่อทัศนูปกรณ์รูปแบบต่าง ๆ เช่น คู่มือท่องเที่ยว วิดีโอแนะนำ แผ่นพับ เป็นต้น

10. ประเมินผล ตรวจสอบ และวิจัย ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวและผู้ประกอบการจะต้องมีการประเมินผล การตรวจสอบผลกระทบ และการศึกษาวิจัยอย่างสม่ำเสมอ โดยดำเนินการดังนี้

- 10.1 การสอบถามผู้ใช้บริการโดยตรง
- 10.2 การสอบถามความเห็นด้วยใบประเมินผล
- 10.3 การวิจัยตลาดการท่องเที่ยว

ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบผลของการบริการ และนำมาปรับปรุงแก้ไขการจัดการและการบริการให้มีประสิทธิภาพเพื่อความประทับใจและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว (การจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน, ออนไลน์, 2554)

หลักการของการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

จากนิยามและความหมายข้างต้น รวมถึงผลกระทบทางลบของการท่องเที่ยวดังที่กล่าวมาแล้ว UNWTO จึงได้กำหนดกรอบหลักการสำหรับการใช้ในการวางแผนและการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนขึ้น ดังนี้

1. มีการใช้ทรัพยากรหรือสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพสูงสุด
  2. ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบจากการท่องเที่ยวให้น้อยที่สุด
  3. มีการปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมได้อย่างยาวนาน
  4. ส่งเสริมให้ผู้มาเยือน/นักท่องเที่ยวได้สังเกตเรียนรู้และเข้าใจสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม
  5. ให้ความเคารพต่อสังคม - วัฒนธรรมของชุมชน
  6. เปิดให้มีการมีส่วนร่วมและกระจายข้อมูลผู้เกี่ยวข้องของทุกภาคส่วน
  7. สร้างประสบการณ์ที่ดีและมีคุณค่าเป็นที่ประทับใจของผู้มาเยือนให้มากที่สุด
  8. กระจายประโยชน์ทางเศรษฐกิจไปสู่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นธรรม
  9. จำกัดขนาดการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับขีดความสามารถของสิ่งแวดล้อม
  10. บรรจุแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือภูมิภาค
- กรอบแนวคิดและแนวปฏิบัติ 7 Greens ในการปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อมและการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของผู้เกี่ยวข้องภาคส่วนต่าง ๆ มีดังนี้

Green Heart: หัวใจสีเขียว

ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีการรับรู้และตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและการปรับตัวเพื่อรับมือกับภาวะโลกร้อนพร้อมมีการปฏิบัติเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกด้วยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม

Green Logistics: รูปแบบการเดินทางสีเขียว

วิธีการเดินทางและรูปแบบการให้บริการในระบบการคมนาคมหรือการขนส่งทาง การท่องเที่ยวจากแหล่งพำนัก/อาศัย ไปยังแหล่งท่องเที่ยว ที่เน้นการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม

Green Attraction: แหล่งท่องเที่ยวสีเขียว

แหล่งท่องเที่ยวที่มีการพัฒนาและบริการจัดการตามกรอบนโยบายที่สะท้อนถึง การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และมีปณิธานในการปกป้องและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และลดการปล่อย ก๊าซเรือนกระจก

Green Community: ชุมชนสีเขียว

แหล่งท่องเที่ยวชุมชนทั้งในเมือง และชนบทที่มีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในทิศทางที่ยั่งยืน พร้อมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมและวิถีชีวิตอันเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน

Green Activity: กิจกรรมสีเขียว

กิจกรรมท่องเที่ยวที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับคุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมที่ให้ความเพลิดเพลิน หรือสนุกสนาน ให้โอกาสในการเรียนรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยว โดยส่งผลกระทบต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

Green Service: การบริการสีเขียว

รูปแบบการให้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวแขนงต่าง ๆ ที่สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวด้วยมาตรฐานคุณภาพที่ดี ควบคู่ไปกับการมีปณิธานและการดำเนินการรักษาสิ่งแวดล้อม พร้อมช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการให้บริการต่าง ๆ

Green Plus: ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

บุคคล กลุ่มบุคคล และองค์กรให้การสนับสนุนร่างกาย หรือสติปัญญา หรือ บริจาคทุนทรัพย์ เพื่อร่วมมือดำเนินการในการปกป้องรักษาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ/ หรือลดภัยคุกคามจากภาวะโลกร้อน รวมถึงการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าว ผู้ศึกษาสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวที่สามารถดำรงคุณค่าหรือความเป็นประโยชน์ของแหล่งท่องเที่ยวได้ยาวนาน ไม่มีที่สิ้นสุด และไม่สร้างความเสื่อมโทรมหรือเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมของแหล่งและบริเวณ โดยรอบ มีการปกป้องรักษาและจัดการทรัพยากรที่ให้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมในระยะยาว และถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์และรักษาความสมดุลด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาอย่างประกอบด้วย การดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติ ชุมชน ชนบทธรรมนิยมประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชน คำนึงถึงชนบทธรรมนิยมประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อการท่องเที่ยว เป็นที่ยอมรับของทุกส่วนและเป็นไปตามต้องการของประชาชนท้องถิ่น สำหรับหลักการของการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีดังนี้

1. มีการใช้ทรัพยากรหรือสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เกิดผลกระทบทางลบจากการท่องเที่ยวให้น้อยที่สุด

2. มีการปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมได้อย่างยาวนานส่งเสริมการเรียนรู้และเข้าใจและให้ความเคารพสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม

3. สร้างการมีส่วนร่วมและความประทับใจของผู้มาเยือนและ กระจายประโยชน์ทางเศรษฐกิจไปสู่ทุกภาคส่วนอย่างเป็นธรรม

4. มีการจำกัดขนาดการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับขีดความสามารถของสิ่งแวดล้อมและบรรจุแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือภูมิภาค

และจากปัญหาสิ่งแวดล้อมมีการกำหนดกรอบแนวคิดและแนวปฏิบัติ 7 Greens ในการปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อมและการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของผู้เกี่ยวข้องภาคส่วนต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย Green Heart: หัวใจสีเขียว Green Logistics: รูปแบบการเดินทางสีเขียว Green Attraction: แหล่งท่องเที่ยวสีเขียว Green Community: ชุมชนสีเขียว Green Activity: กิจกรรมสีเขียว Green Service: การบริการสีเขียว Green Plus: ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

นโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการท่องเที่ยวในระดับประเทศ ระดับจังหวัด

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้นำแนวทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้และยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน เพื่อตอบสนองนโยบายของชาติดังนี้

1. ตอบสนองวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างศักยภาพของคน โดยเฉพาะด้านการเสริมสร้างและพัฒนาสุนทรียภาพทางจิตใจ รวมทั้งการมีกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการสร้างจิตสำนึกในด้านสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน

2. ตอบสนองการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางสังคม ให้ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ของคนในชุมชน

3. ตอบสนองการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่มีเสถียรภาพมั่นคง และสมดุล ระหว่างคน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. มีส่วนในการช่วยปรับบทบาทของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในการพัฒนา และปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้หน่วยงานท้องถิ่น สร้างกลไกพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสถานที่ท่องเที่ยวในระดับพื้นที่

5. จะช่วยการวางแผนพัฒนาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีความสมบูรณ์ เกิดความสมดุลทั้งในด้านระบบนิเวศและสภาพแวดล้อม โดยให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการมากขึ้น

6. มีบทบาทแสดงออกถึงการพัฒนาประชารัฐ ซึ่งเป็นการพัฒนาให้รัฐและมีบทบาทแสดงออกถึงการพัฒนาประชารัฐ ซึ่งเป็นการพัฒนาให้รัฐและประชาชนมีความเข้าใจที่ดี มีความรับผิดชอบ และมีความเอื้ออาทรต่อกัน โดยใช้หลักนิติธรรมในการบริหารและการจัดการยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง

จังหวัดระนอง เป็นจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน ซึ่งเดิมถูกจัดอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบนซึ่งประกอบด้วยจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี และระนอง แต่ในปี 2551 จังหวัดระนองได้ถูกย้ายมาอยู่ในกลุ่มจังหวัดชายฝั่งอันดามัน ประกอบด้วย จังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ และตรัง อยู่ในกลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคใต้อันดามัน ซึ่งมีฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีศักยภาพสูง โดยเฉพาะการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียงติดอันดับ โลก ดังนั้น จังหวัดระนองจึงได้จัดทำวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ใหม่ โดยดังนี้

วิสัยทัศน์

เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่น่าอยู่ และศูนย์กลางการค้าชายแดนฝั่งอันดามัน

พันธกิจ

1. พัฒนาและยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานสากล
2. สร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
3. พัฒนา รักษา ทรัพยากรธรรมชาติสู่ความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน
4. ส่งเสริมให้จังหวัดระนองเป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนฝั่งอันดามัน
5. การเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พอเพียง

เป้าประสงค์รวม

1. จังหวัดระนองมีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สามารถแข่งขันได้ทั้งภายในและต่างประเทศ

2. ทรัพยากรธรรมชาติมีความสมดุล อุดมสมบูรณ์ และสภาพแวดล้อมน่าอยู่
3. สังคมเข้มแข็ง มั่นคง ปลอดภัย ประชาชนมีคุณภาพชีวิต และอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก
4. การค้าชายแดนขยายตัวและมีเสถียรภาพ
5. เศรษฐกิจที่มั่นคงและกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม
6. การบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

เป้าประสงค์

1. จังหวัดระนองมีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สามารถแข่งขันได้ทั้งภายในและต่างประเทศ

2. แหล่งท่องเที่ยวและบริการที่ได้มาตรฐานสากลไม่น้อยกว่า 2 แห่ง
กลยุทธ์

1. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากน้ำแร่ การแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก
  2. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว
  3. พัฒนาบุคลากรและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว
- ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย

1. ร้อยละ 5 ของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยว
  2. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานไม่น้อยกว่า 2 แห่ง
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 เศรษฐกิจชุมชนมั่นคง เข้มแข็ง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- เป้าประสงค์

เศรษฐกิจชุมชนที่มั่นคง เข้มแข็ง และการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม
กลยุทธ์

1. เสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาสินค้าด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่องภาคเกษตร
2. ส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) บนพื้นฐานของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตัวชี้วัด/ ค่าเป้าหมาย

1. มูลค่าของสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
  2. มูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 เมืองน่าอยู่

เป้าประสงค์

1. สังคมมีความเข้มแข็ง ปลอดภัย ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี
2. ทรัพยากรธรรมชาติเกิดความสมดุล ใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าและสร้างสรรค์
3. สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพ สะอาด ลดผลกระทบด้านคุณภาพชีวิต

กลยุทธ์

1. เสริมสร้างความเข้มแข็งทางสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
2. อนุรักษ์และฟื้นฟู ป้องกันและควบคุมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่าง

เหมาะสม

3. เสริมสร้างและพัฒนาระบบมาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
4. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและใช้ประโยชน์จากระบบผังเมือง
5. การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว

ตัวชี้วัด/ คำเป้าหมาย

1. จำนวนครอบครัวที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ
2. สถิติของการเกิดคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 55.5
3. ร้อยละ 75.7 ของจำนวนแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในมาตรการควบคุม
4. จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ศูนย์กลางการค้าชายแดนฝั่งอันดามัน เป้าประสงค์

การลงทุน การค้าชายแดน มีมูลค่าและศักยภาพสูง

กลยุทธ์

1. พัฒนาศักยภาพบุคลากร ผู้ประกอบการ ด้านการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน
2. พัฒนาด้านการตลาดและช่องทางการจัดจำหน่าย

ตัวชี้วัด/ คำเป้าหมาย: มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

ศักยภาพและโอกาสการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง

จังหวัดระนองมีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย จากการสำรวจพบว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวมีอยู่ 7 อย่าง หรือ 7 S ประกอบด้วย

1. Sea ทะเล พื้นที่ของจังหวัดระนองอยู่ติดกับทะเลอันดามัน ทำให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและน้ำทะเลที่สวยงาม มีอุณหภูมิที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยว และเล่นน้ำทะเล และมีแหล่งดำน้ำซึ่งเป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยว ได้แก่ เกาะค้างคาว เกาะเขนตูลูกซ์ของพม่า

2. Sand ทราย ระนองมีพื้นที่ชายฝั่งที่มีความยาวและมีเกาะจำนวนมาก ทำให้มีหาดทรายจำนวนมากและมีหาดทรายที่สวยงาม ทรายขาวละเอียด เช่น หมู่เกาะระนอง หาดบางเบน

3. Sun แสงอาทิตย์ จากศักยภาพด้านชายทะเลและหาดทราย จึงทำให้เหมาะแก่การอาบแดด จึงทำให้มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวจำนวนมาก

4. Spring and Spa จังหวัดระนองมีความโดดเด่นด้านแหล่งน้ำพุร้อน จนทำให้ได้ชื่อว่า “เมืองแห่งการท่องเที่ยวสปาเพื่อสุขภาพ” โดยมีน้ำพุร้อนทั้งหมด 7 แห่ง จากที่พบในภาคใต้ทั้งหมด 36 แห่ง ได้แก่ น้ำพุร้อนรักษะวาริน น้ำพุร้อนทุ่งยอหรือพุทูลุมพดี น้ำพุร้อนบ้านพรุั้ง น้ำพุร้อนบ้านหาดยาย น้ำพุร้อนราชครูค น้ำพุร้อนห้วยน้ำร้อน และน้ำพุร้อนคลองบางรีน ทั้งนี้ น้ำพุร้อนจังหวัดระนองมีสรรพคุณในการเสริมสร้างสุขภาพมากมายไม่แพ้แหล่งน้ำพุร้อนที่อื่น

เพราะคุณสมบัติอันโดดเด่นด้านชีววิทยาและเคมี ความร้อนและแร่ธาตุที่มีอยู่ในน้ำพุร้อนเหมาะสำหรับรักษาโรคบางอย่าง ช่วยผ่อนคลายความเครียด บรรเทาอาการของโรคผิวหนัง คลายปวดหัว และปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ทำให้สุขภาพแข็งแรง นอกจากนี้การอาบหรือแช่น้ำแร่ร้อนจะช่วยกระตุ้น การไหลเวียนของกล้ามเนื้อ ทำให้สุขภาพแข็งแรง นอกจากนี้การอาบหรือแช่น้ำแร่ร้อนจะช่วย กระตุ้น การไหลเวียนของโลหิตได้ด้วยพร้อมกับทำให้ผิวพรรณสดใสเปล่งปลั่ง สิ่งที่ยืนยันได้เป็น อย่างดีว่าน้ำพุร้อนในจังหวัดระนองมีสรรพคุณในการรักษาโรคได้จริงคือ แพทย์แผนปัจจุบันส่วนใหญ่ในจังหวัดระนองจะแนะนำให้คนไข้ไปอาบน้ำแร่ร้อน ๆ ตามแหล่งน้ำพุร้อนเหล่านี้เพื่อเป็นการ รักษาโรคพร้อมกับผ่อนคลายความเครียดไปด้วย

5. Sanctuary of Wildlife and Biodiversity ในเขตพื้นที่จังหวัดระนองเป็นที่ตั้งของ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหลายแห่ง โดยเฉพาะมีป่าชายเลนในพื้นที่สงวนชีวมณฑล ซึ่งนับว่าเป็นป่าชายเลนที่มีความอุดมสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย และของโลก เป็นป่า ชายเลนที่ได้รับความสนใจจากนักวิจัยทั่วโลก ได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑลป่า ชายเลนแห่งแรกของโลกอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2540 โดยมีชื่อว่า พื้นที่สงวน ชีวมณฑลระนอง (Ranong Biosphere Reserve) มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทาง ชีวภาพสูงทั้งประเภทพืชและพันธุ์ที่หายาก คือ พลับพลึงธาร

6. Spiritual Enlightening จังหวัดระนองมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา แหล่งปฏิบัติพัฒนา คุณธรรม และการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ซึ่งอาจไม่ส่งผลด้านเศรษฐกิจในระดับสูง แต่จะ ส่งผลเชิงภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัดในการเป็น “Wellness Destination”

7. Scenery of two Oceans ในบริเวณจังหวัดระนองมีส่วนที่แคบที่สุดของคาบสมุทร มลายูพาดผ่านและมีตำแหน่งที่สามารถมองเห็นทะเลได้ 2 ผัง คือ มองเห็นมหาสมุทรอินเดีย และ มหาสมุทรแปซิฟิก ได้ ณ จุดเดียว บริเวณดังกล่าวอยู่บนยอดเขาแดนในเขตอุทยานแห่งชาติน้ำตก กวาง เป็นสนเขาแบ่งเขตจังหวัดชุมพรและระนอง ลักษณะเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ประกอบด้วย ความสมบูรณ์ของผืนป่าในเขตอุทยาน จึงทำให้บริเวณดังกล่าวมีศักยภาพพิเศษด้านการท่องเที่ยว

จากการข้อมูลรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการสำรวจสัดส่วนพฤติกรรมการเดินทาง ท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี 2552 (ภาคใต้) ของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา (อ้างถึงใน กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดระนอง, 2554, หน้า 41 - 43) พบว่า ผู้เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดระนองทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมี วัตถุประสงค์หลักเหมือนกัน คือ ต้องการมาเพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อนมากกว่าวัตถุประสงค์อื่น ๆ โดยมีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดระนอง คือ สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ และมีความ ปลอดภัยและส่วนใหญ่จะมาท่องเที่ยวจังหวัดระนองเป็นครั้งแรก โดยชาวไทยจะพำนักในจังหวัด

ระนองประมาณ 2 วัน แต่ชาวต่างประเทศจะพำนักนานกว่า คือ 4 วัน ประเด็นภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีทัศนคติที่ดีมากต่อภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ด้านมิติภาพของคนในพื้นที่ และมีทัศนคติที่ดีด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าเหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว มีพร้อมทุกอย่างที่ต้องการ มีบรรยากาศที่แตกต่างจากสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ และความสวยงามของธรรมชาติ แสดงให้เห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวและการให้บริการด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง มีความพร้อมและมีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

ยิ่งกว่านั้น ความนิยมในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เลือกที่จะเดินทางสู่จังหวัดระนอง เพื่ออาบน้ำแร่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยบรรยากาศการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองในช่วงไตรมาสที่ 1 มกราคม - มีนาคม 2553 ค่อนข้างคึกคัก เนื่องจากเป็นฤดูการท่องเที่ยวของจังหวัด โดยมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวจำนวน 99,896 คน เพิ่มขึ้น 37.62 % เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2552 ในจำนวนนี้เป็นนักท่องเที่ยวชายไทยจำนวน 88,956 คน เพิ่มขึ้น 35.62 % และเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวน 10,940 คน เพิ่มขึ้น 59.78 % เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2552 (สำนักงานจังหวัดระนอง, 2554, หน้า 42)

นอกจากนี้ ระนองยังสามารถขยายการท่องเที่ยวเชื่อมต่อการท่องเที่ยวกับพม่าบริเวณ หมู่เกาะและชายฝั่งทะเลอันดามันอีกด้วย เนื่องจากจังหวัดระนองมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นประตู (Get Way) ในการท่องเที่ยวบริเวณหมู่เกาะทางตอนใต้ของพม่า โดยเฉพาะบริเวณหมู่เกาะมะริดที่ประกอบไปด้วยเกาะใหญ่น้อยถึงกว่า 800 เกาะและมีความสวยงามเช่นเดียวกับหมู่เกาะฝั่งอันดามันของไทย ซึ่งทางการพม่ามีแผนที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่นี้อยู่แล้ว ในด้านนี้ภาคเอกชนไทยที่มีต้นทุนทางความพร้อม ความเชี่ยวชาญและศักยภาพทางการท่องเที่ยวอยู่เดิม จึงมีโอกาสและเป็นไปได้ในการเข้าไปดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวและสร้างความเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวในฝั่งไทยได้เช่นเดียวกัน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

พัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว และการจัดการอย่างเป็นระบบ ภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชน และสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. การพัฒนา พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพและคุณภาพ
2. เสริมสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการท่องเที่ยว
3. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เชิงสุขภาพ และการดำรงไว้ซึ่งวิถีชีวิตชุมชน

4. การส่งเสริมกลยุทธ์ ด้านการตลาด และการให้บริการด้านการท่องเที่ยว
(กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง, 2553)

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้กำหนดศักยภาพของพื้นที่ท่องเที่ยวโดยวิเคราะห์จาก Demand Side (จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว) Supply Side (โครงสร้างพื้นฐาน) โดยแบ่งแหล่งท่องเที่ยวเป็น 3 กลุ่ม คือ H ศักยภาพสูง M ศักยภาพปานกลาง และ L ศักยภาพต่ำ ซึ่งในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จังหวัดที่อยู่ในเกณฑ์ศักยภาพสูง 3 จังหวัด ได้แก่ ภูเก็ต กระบี่ พังงา ระดับปานกลาง ได้แก่ จังหวัดตรัง ส่วนระนองจะอยู่ในเกณฑ์ศักยภาพระดับต่ำ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้มีศักยภาพและมาตรฐานเพียงพอที่จะรองรับนักท่องเที่ยวต่อไป การจัดเกณฑ์ดังกล่าว จึงน่าจะเป็นการสะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นจริงของปัญหาด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ ปัจจุบันจังหวัดระนองมีแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับมาตรฐานจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเพียง 1 แห่ง คือ แหล่งท่องเที่ยว โฮมสเตย์บ้านทะเลนอก

จากผลการศึกษาโครงการสำรวจ ประเมิน และคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวต้องพัฒนาเร่งด่วน ปี 2552 ของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดระนองที่ต้องเร่งพัฒนาโดยเร่งด่วน ประกอบด้วย สวนสาธารณะรักษาวาริน (น้ำพุร้อน) หมู่เกาะระนอง พระราชวังรัตนรังสรรค์ (จำลอง) สุสานเจ้าเมืองระนอง และภูเขาหญ้า โดยจัดอยู่ในกลุ่ม B คือ ความสำคัญมาก ความเสื่อมโทรมน้อย (สำนักงานจังหวัดระนอง, 2554, หน้า 100 - 101)

ปัญหาการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองอีกประการหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากคือ การขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด โดยมีปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการดังนี้

1. การคมนาคมสู่แหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่ได้มาตรฐาน
2. การนำแรงงานพม่ามาใช้กับธุรกิจท่องเที่ยว ทำให้การบริการในสถานบริการบางแห่งขาดมาตรฐาน
3. ขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และเอกชน และการรวมตัวของภาคเอกชนมีน้อย
4. สภาพภูมิอากาศไม่เอื้อต่อการท่องเที่ยว เนื่องจากมีฝนตกชุกตลอดปี

ความต้องการในการแก้ไขปัญหาด้านการท่องเที่ยว

ปรับปรุงและพัฒนาเส้นทางคมนาคม สภาพภูมิทัศน์ ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เชิงนิเวศน์ และเชิงประวัติศาสตร์ ตลอดจนรณรงค์ประชาสัมพันธ์ สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวมากขึ้น

จากการรวบรวมข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ผู้ศึกษาสรุปผลได้ดังนี้ จังหวัดระนองเป็นจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เนื่องจากมีบ่อน้ำพุร้อนที่มีคุณภาพดี มีชายฝั่งทะเลที่สวยงามและมีศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านทะเล หาดทราย การอาบแดด สปา และน้ำแร่ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม แหล่งธรรมชาติและจุดชมวิวระหว่างอ่าวไทยและทะเลอันดามัน ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันที่ประกอบด้วยระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่และตรัง ที่จัดให้การท่องเที่ยวเป็นยุทธศาสตร์หลักและให้มีการเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด จังหวัดระนองจึงได้จัดทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นยุทธศาสตร์สำคัญและให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ให้จัดทำแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ไว้ในแผนพัฒนาสามปี โดยมีแนวโน้มการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดระนองที่เพิ่มขึ้น แต่ปัญหาในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่ เส้นทางคมนาคมที่ไม่สะดวก ขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน มีการใช้แรงงานพม่าที่ยังไม่ได้มาตรฐานและฝนตกมากถึง 8 เดือน โดยมีความต้องการในการแก้ไขปัญหาคือการปรับปรุงเส้นทางคมนาคม ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมการท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง

ศักยภาพของพื้นที่และบริบทของชุมชนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น ในการจัดการท่องเที่ยว กิจกรรม และรูปแบบการจัดการท่องเที่ยว

สภาพทั่วไปของตำบลบางแก้ว

องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ได้เริ่มจัดตั้งเป็นสภาตำบลในปี พ.ศ. 2516 ตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

ที่ตั้ง ตั้งอยู่เลขที่ 149/2 หมู่ที่ 4 ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอละอุ่น ห่างจากตัวอำเภอระยะทาง 13 กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัดระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร และห่างจากชายแดนประเทศสหภาพพม่าระยะทาง 5 กิโลเมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลลำเลียง อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลทรายแดง อำเภอเมือง จังหวัดระนอง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอสวี จังหวัดชุมพร

ทิศตะวันตก

ติดต่อกับแม่น้ำกระบุรี

เขตการปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้วแบ่งเขตการปกครองเป็น 5 หมู่บ้าน

หมู่ที่ 1 บ้านบางแก้วน้อย

หมู่ที่ 2 บ้านบางแก้วใหญ่

หมู่ที่ 3 บ้านทุ่งตาพล

หมู่ที่ 4 บ้านเขาฝาชี

หมู่ที่ 5 บ้านพรุดาโรย

พื้นที่ ตำบลบางแก้วมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 82,025 ไร่ หรือ 131.24 ตารางกิโลเมตร

ประชากร จำนวนประชากร 1,296 ครัวเรือน ประชากรทั้งสิ้น 4,249 คน แยกเป็น เพศชาย 2,178 คน เพศหญิง 2,071 คน ความหนาแน่นประชากรเฉลี่ย 32.38 คน/ ตารางกิโลเมตร

ศาสนา ประชากรทั้งหมดในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว นับถือศาสนาพุทธ มีศาสนสถานในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว จำนวน 2 แห่ง คือ วัดบุญญาราม หมู่ที่ 4 และสำนักสงฆ์ช่องลม หมู่ที่ 2 ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

การศึกษา มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 บ้านเขาฝาชี มีนักเรียน 45 คน มีลูกจ้าง 2 คน ทำหน้าที่ดูแลเด็ก ซึ่งได้รับการถ่ายโอนจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดระนอง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545

มีโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 4 แห่ง คือ โรงเรียนวัดช่องลม หมู่ที่ 2 โรงเรียนบ้านทุ่งตาพล หมู่ที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาฝาชี หมู่ที่ 4 โรงเรียนทับไชยาพัฒนา หมู่ที่ 5

มีโรงเรียนมัธยมศึกษา 2 แห่ง คือ โรงเรียนละอุ่นวิทยาคาร และโรงเรียนทุ่งตาพลวิทยา และมีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านจำนวน 4 แห่ง คือ บ้านบางแก้วน้อย หมู่ที่ 1 วัดช่องลม หมู่ที่ 2 บ้านทุ่งตาพล หมู่ที่ 3 และบ้านทับไชยา หมู่ที่ 5

มีห้องสมุดประชาชนอำเภอละอุ่น 1 แห่ง ตั้งอยู่บ้านเขาฝาชี หมู่ที่ 4

การสาธารณสุข ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว มีสถานีอนามัย 2 แห่ง ตั้งอยู่บ้านเขาฝาชี หมู่ที่ 4 และบ้านบางแก้วใหญ่ หมู่ที่ 2 มีร้านจำหน่ายยาแผนปัจจุบันจำนวน 2 แห่งและในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว มีขยะประมาณวันละ 1 ตัน รถยนต์ที่ใช้จัดเก็บ มีจำนวน 1 คัน คือ ชนิดเปิดข้างท้าย ขนาด 3 ลูกบาศก์เมตร 1 คัน ขยะที่จัดเก็บได้ กำจัดโดยวิธีกลบอย่างถูกสุขลักษณะในเขตหมู่ที่ 4 มีพนักงานเก็บขยะจำนวน 2 คน

ผลิตภัณฑ์มวลรวมรายได้ (ด้านเศรษฐกิจ) ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและการปศุสัตว์ โดยเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ

ยางพารา กาแฟ สะตอ ต้นหมาก มังคุด ทุเรียน และเงาะ ส่วนการเลี้ยงสัตว์จะเป็นการเลี้ยงแบบ
ครัวเรือนและเพื่อจำหน่าย คือ วัว ควาย หมู เป็ด ไก่

อาชีพรองลงมา ก็คือการทำประมงขนาดเล็ก เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อย – น้ำเค็ม รวมทั้งยังมี
การรวมกลุ่มของสตรีแม่บ้านทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น ผลิตภัณฑ์ไม้กวาดดอกหญ้า การทำ
กะปิ (เคย) เป็นต้น

ในพื้นที่ มีสถานบริการน้ำมันและก๊าซ 1 แห่ง ท่าเทียบเรือ 2 แห่ง โรงเรียน 4 แห่ง
ยู้งฉาง 4 แห่ง ลานตากข้าว 10 แห่ง และพื้นที่ทำการเกษตร 30,500 ไร่ 662 ครัวเรือน

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว มีสถานี
ตำรวจภูธรตำบลบางแก้วและป้อมตำรวจตั้งอยู่ในพื้นที่เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้วได้มีการปรับปรุงซ่อมแซมไฟฟ้าในเขตองค์การบริหารส่วน
ตำบลบางแก้วทุกจุด นอกจากนี้ยังได้ติดตั้งป้ายจราจรบริเวณพื้นที่อุบัติเหตุ รวมทั้งมีการติดตั้งถัง
ดับเพลิงไว้ป้องกันอัคคีภัยด้วย

โครงสร้างปัจจัยพื้นฐาน

การคมนาคม ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้วมีการคมนาคมภายในตำบลและ
ระหว่างตำบล โดยมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ถนนเพชรเกษม เชื่อมต่อตำบลทรายแดง อำเภอ
เมือง จังหวัดระนอง ผ่านหมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 5 ไปยังตำบลบางใหญ่ อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง
เป็นถนนลาดยางสภาพดี ระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร ส่วนการคมนาคมระหว่างหมู่บ้านและ
ภายในหมู่บ้านยังไม่สะดวก ถนนส่วนใหญ่เล็กแคบ สภาพผิวทางชำรุดเสียหาย บางหมู่บ้านยังเป็น
ลูกรังและถนนมีไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน ส่วนการคมนาคมทางน้ำยังไม่สะดวก
เนื่องจากท่าเทียบเรือที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งการคมนาคมต่าง ๆ สามารถแยกได้ดังนี้

ถนนลาดยาง	5	สาย	ระยะทาง	37.25	กิโลเมตร
ถนนคอนกรีต	9	สาย	ระยะทาง	5.16	กิโลเมตร
ถนนลูกรัง/ดิน	15	สาย	ระยะทาง	26.35	กิโลเมตร
สะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก	8		แห่ง		
สะพานไม้	2		แห่ง		

การโทรคมนาคม ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 1 แห่ง สถานีโทรคมนาคม/ สถานีทวน
สัญญาณ 1 แห่ง โทรศัพท์สาธารณะ 14 แห่ง อินเทอร์เน็ตตำบล 1 แห่ง จำนวนหมายเลขโทรศัพท์
310 ครัวเรือน จำนวนโทรศัพท์มือถือ 418 เครื่อง

ไฟฟ้า 5 หมู่บ้าน

ระบบประปา 5 หมู่บ้าน

แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ 1 สาย ลำคลอง 1 สาย ลำห้วย 19 สาย บึง 3 แห่ง
แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ฝาย 14 แห่ง บ่อน้ำตื้น 193 แห่ง บ่อโยก 5 แห่ง บ่อบาดาล 22 แห่ง
ทำนบ 1 แห่ง เขื่อน 5 แห่ง สระเก็บน้ำ 6 แห่ง

ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้วมีพื้นที่เป็นภูเขา 85 %
คิดเป็น 111.55 ตารางกิโลเมตร เป็นที่ราบ 15 % คิดเป็น 19.69 ตารางกิโลเมตร ส่วนใหญ่มีสภาพ
เป็นป่าเขาสลับซับซ้อน มีที่ราบจำนวนน้อยในลักษณะที่ราบเชิงเขาและที่ราบชายฝั่งทะเลซึ่งมี
สภาพเป็นป่าชายเลน สภาพของทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลบางแก้ว มีดังนี้

1. แม่น้ำกระบุรี เป็นแม่น้ำสายสำคัญที่กั้นพรมแดนไทย - พม่า ต้นน้ำเกิดจากเขาน้ำและ
เขาจอมแหทางทิศเหนือไหลลงสู่ทะเลอันดามัน มีความยาวประมาณ 95 กิโลเมตร

2. คลองละอูน ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาห้วยเสียดและเขาหินอ่อน ทางทิศตะวันออกไหล
ลงสู่แม่น้ำกระบุรีที่บ้านเขาฝาชี มีความยาวประมาณ 35 กิโลเมตร บริเวณสองฝั่งคลองละอูนมี
ลักษณะภูมิประเทศที่งดงามเป็นแหล่งประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2

3. น้ำตกไทรย้อย ในหมู่ที่ 3 เป็นน้ำตกที่มีความสวยงาม มีสภาพป่าไม้ที่คงความอุดม
สมบูรณ์ตามธรรมชาติ

4. จุดชมทิวทัศน์ธรรมชาติบริเวณเขาฝาชี

5. หาดโหนด (หาดหอยไฟใหม่) มีชายหาดที่สวยงามเหมาะแก่การท่องเที่ยวในยามน้ำลง
มีหอยไฟใหม่อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

6. ทรัพยากรทางทะเลในบริเวณน่านน้ำเขตตำบลบางแก้ว มีความอุดมสมบูรณ์
ชาวประมงสามารถทำการประมงได้ตลอดทั้งปี

7. สภาพป่าไม้ถูกบุกรุกทำลายเป็นส่วนใหญ่ ปัจจุบันสภาพป่ามีจำนวนลดน้อยลง
เนื่องจากบุกรุกทำที่อยู่อาศัยและทำการเกษตร

8. พื้นที่ป่าชายเลน มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างสมบูรณ์ และมีผลต่อระบบนิเวศวิทยาเป็นอัน
มาก เป็นที่อยู่อาศัยและแหล่งอนุบาลของสัตว์น้ำเป็นจำนวนมาก มีพันธุ์ไม้สำคัญ เช่น โกงกาง ปรัง
ถั่ว ตะบูน แสม เป็นต้น (มีต้นตะบูนยักษ์ต้นใหญ่ที่สุดในประเทศไทย อายุกว่า 125 ปี)

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของตำบล

1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทั้งป่าบกและป่าชายเลน แม่น้ำกระบุรีและคลองละอูน
มีสภาพธรรมชาติสวยงามและมีทรัพยากรทางธรรมชาติค่อนข้างสมบูรณ์

2. การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เช่น ซากเรือ หลุมพลูและ
อุโมงค์ ฐานปืนใหญ่ หลุมระเบิด เนินดินวางรถไฟ และห้วงรถจักรไอน้ำ

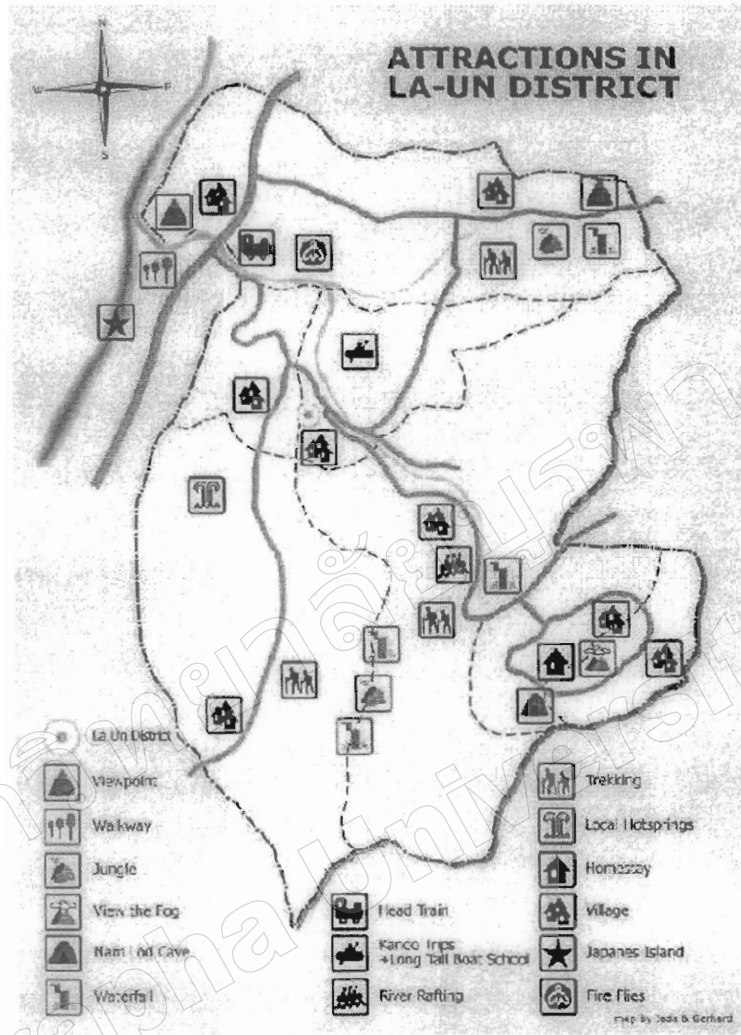
3. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน เช่น การประกอบอาชีพ กลุ่มอาชีพ การทำ การเกษตร (สวนมังคุด) และกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ เช่น งานประเพณีแข่งขันเรือพาย

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของตำบลบางแก้ว

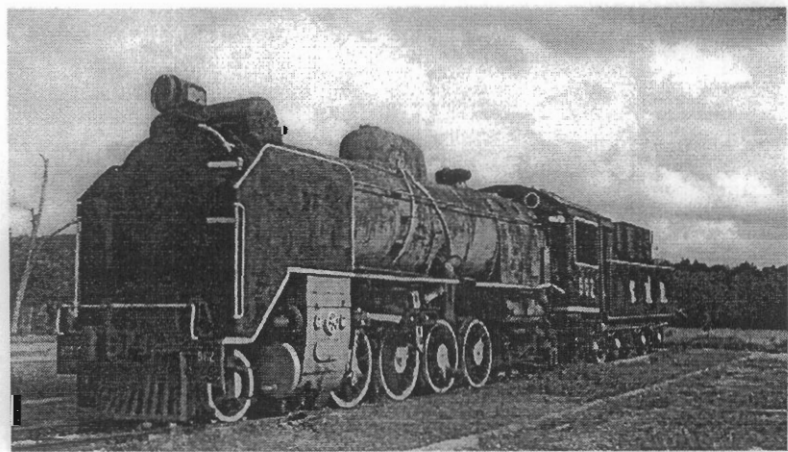
การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้วนั้น จะต้องพัฒนาเชื่อมโยงทั้งระบบเพื่อให้การท่องเที่ยวมีความน่าสนใจ โดยจะต้องดำเนินการในส่วนต่าง ๆ คือ

1. ดำเนินการปรับปรุงสถานที่ตั้งห้วงจักรไอน้ำ
2. ดำเนินการปรับปรุงสถานที่บริเวณห้วงค่างและก่อสร้างท่าเทียบเรือ
3. ดำเนินการปรับปรุงทางเข้าอุโมงค์หลังสถานีตำรวจนครตำบลบางแก้ว
4. ดำเนินการก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์สมัยสงครามโลก เพื่อเก็บสิ่งของเครื่องใช้ อาวุธ ยุทโธปกรณ์ของทหารญี่ปุ่น
5. ดำเนินการเก็บกู้ซากเรือลำเลียง เพื่อนำมารักษาไว้ในพิพิธภัณฑ์ ดำเนินการในส่วนของการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จัก

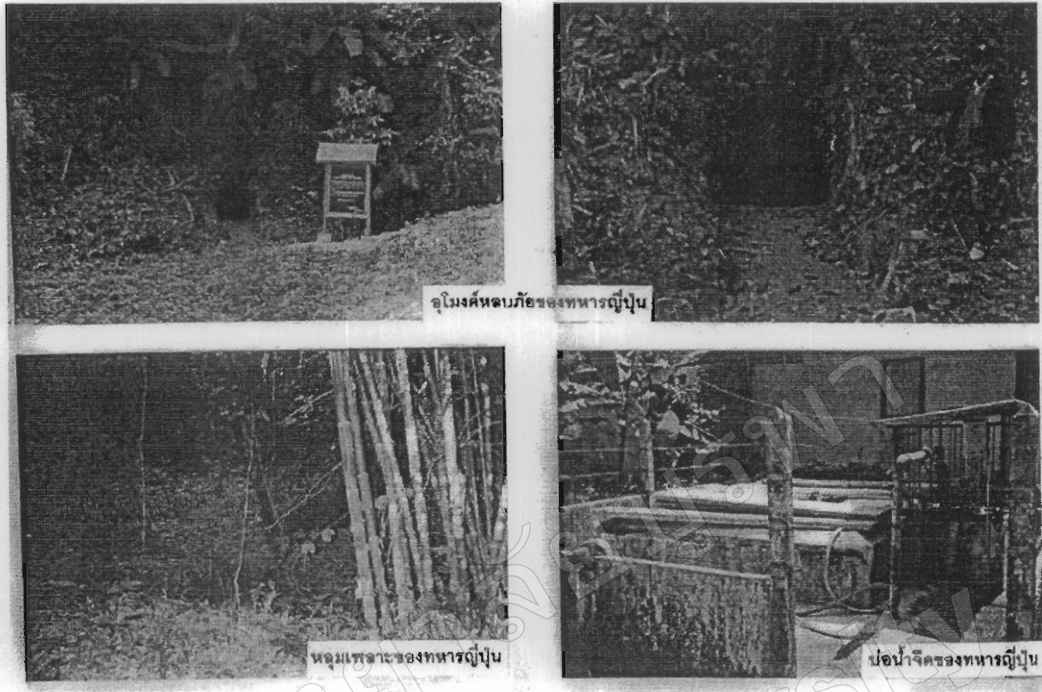
จากการศึกษาศักยภาพและบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนองในการจัดการท่องเที่ยว ผู้ศึกษาสรุปว่า พื้นที่ตำบลบางแก้ว มีศักยภาพและความพร้อมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวสูงเนื่องจากมีแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยว ทั้งด้านธรรมชาติทั้งน้ำตก แม่น้ำ คลอง ป่าชายเลน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยมีการสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้งจากทางจังหวัดระนอง องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนองและองค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว ซึ่งได้มีการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ทั้งการสร้างโรงคลุมห้วงไฟ การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก การเก็บรวบรวม โบราณวัตถุสมัยสงครามโลกตลอดจนการส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในตำบลบางแก้ว

ภาพที่ 3 แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

ภาพที่ 4 หัวรถจักรไอน้ำสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2

ภาพที่ 5 แหล่งประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2

ภาพที่ 6 อาวุธยุทธโปกรณ์ สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาของพนมวรรณ อยู่ดี (2546, บทคัดย่อ) เรื่องทางเลือกและรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ

1. เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์และปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในปัจจุบัน
2. เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์อย่างมีส่วนร่วม และ
3. เพื่อหารูปแบบในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่เหมาะสมในจังหวัดเชียงราย โดยอาศัยการเอื้ออำนวยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตามแนวทางนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบ Eco Tourism การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เจาะลึกกับบุคลากรหลายระดับที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย รวมทั้งสัมภาษณ์คนในพื้นที่ที่เป็นชุมชนท่องเที่ยวใน 5 กรณีศึกษาตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่จัดทำขึ้น พร้อมกับการศึกษาจากเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ผลการศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในจังหวัดเชียงราย พบว่ามีแนวโน้มนโยบายที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ได้ในหลายหลากรูปแบบ ซึ่งสามารถพัฒนาแนวทางในการบริหารจัดการ โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนที่เป็นเจ้าของพื้นที่ท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นเป็นระดับในช่วงระยะเวลาที่ต่อเนื่อง และจากการศึกษาศักยภาพของชุมชนท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ พบว่าชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการได้ และในปัจจุบันชุมชนที่มีกิจกรรมพื้นฐานที่เกี่ยวกับอาชีพพื้นบ้าน ด้านวิถีชีวิตชุมชนดั้งเดิม ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นและชุมชนที่เป็นที่ตั้งของแหล่งประวัติศาสตร์ มีความสนใจที่จะเข้าร่วมพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้ดีขึ้น แต่สมาชิกในชุมชนยังขาดความเข้าใจในหลักการ วิธีการบริหารจัดการ ตลอดจนขาดการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ส่งผลให้ชุมชนไม่มั่นใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ด้วยตัวเอง

ในระยะแรกได้แนวทางในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างทางเลือกและรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในจังหวัดเชียงรายในอนาคตนั้น ควรมีความต่อเนื่อง โดยอาศัยความร่วมมือจากภาคีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีกลไกประสานงานซึ่งกันและกันในการพัฒนาทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ เพื่อฟื้นฟูสภาพพื้นที่ท่องเที่ยว อนุรักษ์วิถีชีวิตและกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่นสำหรับการจัดการท่องเที่ยว โดยมีข้อเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเชื่อมประสานและเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันในกระบวนการ ขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์นำร่องในพื้นที่ท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ เพื่อศึกษาวิจัยจากกระบวนการปฏิบัติจริงที่จะนำมาสู่แนวทางเลือกและรูปแบบในการจัดการที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ (ระยะสั้น - ระยะยาว) ของจังหวัดเชียงรายได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน สอดคล้อง

สนองต่อนโยบายทุกระดับ อันจะนำไปสู่ผลสำเร็จของการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์อย่างยั่งยืนในจังหวัดเชียงรายได้

การศึกษาของ อภิวัรรณ สายประดิษฐ์ (2548) เรื่องความคาดหวังและความต้องการของนักท่องเที่ยวผู้มาเยี่ยมชมอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา โดยศึกษาจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ 3 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มแรกเป็นชาวตะวันตก กลุ่มที่สอง เป็นชาวต่างชาติอื่น ๆ และกลุ่มที่สาม เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งผลการศึกษา ด้านความต้องการและความคาดหวังในการมาเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา พบว่า กลุ่มผู้เยี่ยมชมชาวไทยกับต่างชาติมีความต้องการและความคาดหวังแตกต่างกัน ซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกต้องการเรียนรู้ 50.5 % ชาวต่างชาติอื่น ๆ 57.6 % ชาวไทย 7.6 % ส่วนต้องการพักผ่อนหย่อนใจ ชาวตะวันตก 6.7 % ชาวต่างชาติอื่น ๆ 7.6 % ชาวไทย 78.7 % ส่วนต้องการเรียนรู้และต้องการพักผ่อนหย่อนใจ ชาวตะวันตก 42.8 % ชาวต่างชาติอื่น ๆ 34.8 % และชาวไทย 13.7 % ในส่วนของการศึกษา ความคาดหวังของผู้มาเยี่ยมชมในการเข้าชมอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ระหว่างชาวตะวันตก ชาวต่างชาติอื่น ๆ และชาวไทย พบว่า มีความคล้ายคลึงกัน คือกลุ่มผู้เยี่ยมชมชาวตะวันตก มีความความคาดหวังในด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมและ โบราณสถาน 55.5 % ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ 45.1 % บรรยากาศของโบราณสถาน 41.3 % ในส่วนของผู้มาเยี่ยมชมชาวต่างชาติอื่น ๆ พบว่ารูปแบบสถาปัตยกรรมและ โบราณสถาน 61.4 % ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และบรรยากาศของโบราณสถาน 38.6 % และ 35.2 % ตามลำดับ ในส่วนของผู้มาเยี่ยมชมชาวไทย พบว่า ด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมและ โบราณสถาน เป็นอันดับแรก 54.7 % และ ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ บรรยากาศของโบราณสถาน 43.8 % และ 31.8 % ตามลำดับ

วสิน ปัญญาจรตระกูล (2550) ศึกษาถึงพื้นที่การจัดการการท่องเที่ยวหมู่บ้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของหมู่บ้านนาต้นจัน อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย พบว่า หมู่บ้านนาต้นจันมีทุนทางสังคมและวัฒนธรรมจำนวนมาก ทั้งด้านประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาด้านอาหาร การละเล่น และสมุนไพร ตลอดจนมีพัฒนาการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 ในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านอุตสาหกรรมชนบท ที่สามารถแสวงหาพันธมิตรจากภายนอกมาสนับสนุนจนกลายเป็นหมู่บ้านที่มีความเข้มแข็งในการผลิตอุตสาหกรรมทอผ้า ซึ่งปัจจุบันได้มีการขยายผลไปสู่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

แต่จากการศึกษา พบว่า ปัญหาที่สำคัญของบ้านนาต้นจันคือการบริหารจัดการอันจะผสมผสานทรัพยากรท่องเที่ยว การบริการ และนักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดังนั้นแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ต้องพัฒนาระบบบริหารจัดการ ในลักษณะการค้นหาทีมงานเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เพื่อทำหน้าที่

ในการกำหนดนโยบาย เรียนรู้ และประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของหมู่บ้านตลอดจนพัฒนาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของทีมงานกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การกำหนดรูปแบบการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

สมาพร คล้ายวิเชียร และคณะ (2550) ได้ทำการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างในอีสานใต้ มีวัตถุประสงค์อยู่ 4 ประการ คือ ศึกษาแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างในอีสานใต้ ศึกษาจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคในการพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างในอีสานใต้ ศึกษาแนวทางการพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างในอีสานใต้ และศึกษายุทธศาสตร์พึ่งพา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ กลุ่มอีสานใต้สู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

วิธีการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเชิงลึกในการสำรวจที่อยู่ ที่มา และจำนวนเชือกของช้างในอีสานใต้ 6 จังหวัด และส่วนที่ 2 ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของอำเภอที่มีหมู่บ้านช้าง และใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างในอีสานใต้จากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักท่องเที่ยว จำนวน 400 ชุด บริษัทนำเที่ยว จำนวน 20 ชุด นอกจากนี้ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อผลกระทบของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างในอีสานใต้ จากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่เป็นประชาชนในพื้นที่ความยาวช้าง 100 ชุด และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 3 ชุด โดยมีจุดประสงค์เพื่อทราบข้อมูลในด้านความพร้อมของพื้นที่ที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างได้ และทราบข้อมูลเกี่ยวกับจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้าง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้าง ผลจากการศึกษา พบว่า

1. จากการสำรวจเชิงลึกเกี่ยวกับที่อยู่ ที่มา และจำนวนเชือกของช้างพบว่า มีช้างอยู่ที่ อ.เขวาสี และ อ.เมือง จ.ชัยภูมิ จำนวน 6 เชือก อ.จอมพระ อ.เขวาสินรินทร์ อ.เมือง อ.ชุมพลบุรี และอ.ท่าตูม จ.สุรินทร์ จำนวน 84 เชือก อ.สตึก และอ.เมือง จ.บุรีรัมย์ จำนวน 84 เชือก รวมทั้งสิ้นจำนวน 175 เชือก

2. ส่วนใหญ่จะประสบกับปัญหาการไม่มีพื้นที่เลี้ยงช้าง เนื่องจากป่าไม้ถูกทำลาย ป่าไม้ที่มีบางส่วนก็เป็นพื้นที่ส่วนบุคคล จึงเป็นสาเหตุให้มีอาหารช้างไม่เพียงพอทำให้ออกเร่ร่อนตามเมือง บ้างก็ออกรับงานแสดงตามปางช้างต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม โอกาสในการพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวก็มีจุดแข็งในด้านของความโดดเด่นของวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และจากการสอบถามประชาชนในพื้นที่ เจ้าหน้าที่แหล่งท่องเที่ยว ความยาวช้างมีทัศนคติเชิงบวกต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของหมู่บ้านช้างในอีสานใต้ ซึ่งกล่าวว่าทำให้เกิดการพัฒนาด้านสาธารณสุข โภค

โครงสร้างพื้นฐาน ฐานะทางเศรษฐกิจ และการเกิดอาชีพที่หลากหลายจากการมีแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนตนเองโดยตรงเพิ่มมากขึ้น

3. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านข้างในอีสานใต้ เสนอออกเป็น 3 แนวทาง ดังนี้ คือ 1. แนวทางการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว 2. แนวทางการพัฒนาตลาดท่องเที่ยว และ 3. แนวทางการพัฒนาด้านความพร้อมทางการท่องเที่ยว

4. สำหรับการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานใต้สู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านมียุทธศาสตร์พึ่งพาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในภาคอีสานตอนใต้ มีสายสัมพันธ์อย่างเหนียวแน่นกับสาธารณรัฐกัมพูชาประชาธิปไตย โดยแสดงให้เห็นได้จากเส้นทางสัญจรทางบกที่เชื่อมโยงระหว่างกัน ดังนั้นจึงขอนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยว โดยใช้เส้นทางที่เชื่อมโยงกับสาธารณรัฐกัมพูชาประชาธิปไตยกับภาคอีสานใต้ของประเทศไทย ดังนี้ 1) การเดินทางท่องเที่ยวตามเส้นทางสัญจรโบราณของชาวเขมร ซึ่งในสมัยโบราณพาหนะที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นสัตว์ ได้แก่ วัว ม้า และช้าง 2) การเดินทางท่องเที่ยวตามรอยการโจรกรรมโบราณวัตถุเขมร ซึ่งเป็นการจำลองเส้นทางขบวนส่งโบราณวัตถุเขมรออกนอกประเทศ ดังที่ทราบภาคอีสานใต้ของประเทศไทยถือว่าเป็นเส้นทางหนึ่งที่นักโจรกรรมนิยมลักลอบขโมยโบราณวัตถุผ่านทางมา 3) การเดินทางท่องเที่ยวตามเส้นทางจารกรรมแสวงบุญ ซึ่งปรากฏศาสนสถานที่มีรูปแบบทางศิลปกรรมลักษณะเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันระหว่างศาสนสถานในภาคอีสานใต้ของประเทศไทยกับศาสนสถานในสาธารณรัฐกัมพูชาประชาธิปไตย

ธนกร สุวดีกุล (2552, บทคัดย่อ) ศึกษาถึง ความพร้อมและศักยภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในจังหวัดระนอง 2) ศึกษาสภาพความพร้อมและศักยภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระนองในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และ 3) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในจังหวัดระนอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ ร้อยละ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง และกลุ่มนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ รวมทั้งสิ้น 162 คน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในระดับมาก ข้อที่เห็นด้วยมากที่สุด คือเห็นด้วยกับการปรับปรุงสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว และคิดว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์การอนุรักษ์วัฒนธรรมให้คงอยู่นั้นแสดงว่าเป็นทิศทางที่ดีสำหรับการขอความร่วมมือกับประชาชนในเบื้องต้น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง มีความพร้อมและศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีความพร้อมและศักยภาพมากที่สุด คือ ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ส่วนด้านที่มีความพร้อมและศักยภาพน้อยที่สุด คือ ด้านบุคลากรผู้ให้ข้อมูลและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งการศึกษาความพร้อมและศักยภาพออกเป็น 5 ด้าน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ความพร้อมและศักยภาพด้านที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนองมีมากที่สุด คือ ความพร้อมและศักยภาพด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะในจังหวัดระนองมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในจังหวัดระนอง มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ อีกทั้งจังหวัดระนองมีสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์หลากหลาย และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่หลากหลาย และสถานที่ทางประวัติศาสตร์ในจังหวัดระนองสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้โดยสะดวก ความพร้อมและศักยภาพที่พบว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดระนองมีความพร้อมรองลงมา คือ ความพร้อมและศักยภาพ โครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ซึ่งนับว่าเป็นโครงสร้างที่สำคัญประการหนึ่งของการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ รวมทั้งด้านงบประมาณ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านบุคลากรผู้ให้ข้อมูลและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว โดยผลการวิเคราะห์พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาความพร้อมและศักยภาพรายด้าน แสดงให้เห็นจุดแข็งขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระนองหลายประการ ที่เอื้อต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เช่น ความพร้อมและศักยภาพด้านทรัพยากรทางการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ มีความพร้อมและศักยภาพที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในระดับมาก ความพร้อมและศักยภาพเหล่านี้เป็นจุดสำคัญที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง ควรนำไปพิจารณาประกอบการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ต่อไป

ดวงสมร พิกสังข์ (2552) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การสำรวจทุนทางสังคมและการจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลศาลาया จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจทุนทางสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของชุมชนเทศบาลตำบลศาลาयाที่สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวระดับชุมชน ระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด ในการศึกษานี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ โดยเฉพาะข้อมูลปฐมภูมิผู้วิจัยได้ออกเก็บข้อมูลภาคสนามในพื้นที่จริงกับประชาชนชุมชนและผู้นำกลุ่มอาชีพในพื้นที่เทศบาลตำบลศาลาया ซึ่งจะเป็นการค้นหาค้นหาองค์ความรู้ที่เป็นทุนทางสังคมจากผู้รู้จริง จากปรากฏการณ์จริงและวัตถุที่เป็นรากเหง้าที่เป็นความรู้เชิงประจักษ์ เพื่อการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ และได้สำรวจแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนเทศบาลตำบล

ศาลาและพื้นที่โดยรอบ ประกอบด้วยอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม, อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม, อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร เพื่อนำมาคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีความนิยมและมีคุณค่าในการท่องเที่ยว ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่าง ประกอบด้วยประชาชนชุมชน จำนวน 12 ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลศาลา ผู้นำกลุ่มอาชีพในชุมชนท้องถิ่น กลุ่มคนในชุมชนเทศบาลตำบลศาลา กลุ่มคนในชุมชนรอบเขตเทศบาลตำบลศาลา และนักท่องเที่ยวที่เคยเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดนครปฐม โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ชุดตามกลุ่มตัวอย่าง และแบบสอบถาม เมื่อเก็บข้อมูลภาคสนามเรียบร้อยแล้วก็จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์แบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive Research) เกี่ยวกับทุนทางสังคมและทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อรวบรวมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนเทศบาลตำบลศาลา และพื้นที่รอบเขตเทศบาลตำบลศาลา จำนวน 14 แห่งแล้วนำไปสำรวจความนิยมและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับกลุ่มตัวอย่างตามแบบสอบถามที่กำหนดไว้ จากนั้นทำการหาค่าคะแนนความถี่ในการคัดเลือกให้เหลือจำนวน 9 แห่ง เพื่อนำไปจัดเส้นทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และทดลองใช้รถจักรยานและเรือในแต่ละเส้นทางท่องเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษา

ผลการวิเคราะห์ทุนทางสังคม พบว่า ชาวชุมชนเทศบาลตำบลศาลามีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดสนิทสนมกันมาก โดยจะพบเห็นได้จากการที่คนในชุมชนจะมีการทำกิจกรรมงานบุญประเพณีต่าง ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวศาลา เช่น งานประเพณีแข่งเรือ งานวันสงกรานต์ งานวันเด็ก รวมทั้งมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการทำกิจกรรมหรืองานต่าง ๆ เช่น งานบวช งานแต่งงาน เป็นต้น และชาวชุมชนเทศบาลตำบลศาลายังมีการพบปะพูดคุยกันผ่านการประชุมได้แก่การประชุมระดับชุมชน ซึ่งจะมีประธานชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เป็นแกนนำในการประชุม ชาวบ้านในชุมชน และมีเทศบาลตำบลศาลาเป็นสื่อกลางในการประชุมระดับชุมชน นอกจากนี้ชาวชุมชนเทศบาลตำบลศาลา ยังมีการรวมกลุ่มอาชีพในการสร้างรายได้เสริมให้กับตนเองและชุมชน เช่น กลุ่มสตรีการสร้างอาชีพ กลุ่มแปรรูปสมุนไพรศาลา และกลุ่มแม่บ้าน เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นบรรยากาศที่คุ้นเคยกันเป็นอย่างดีจนกลายเป็นเอกลักษณ์ทางสังคมของชาวชุมชนศาลา สำหรับผลการวิเคราะห์ การสำรวจความนิยมและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมรอบเขตชุมชนเทศบาลตำบลศาลา จังหวัดนครปฐม ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว พบว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ได้รับความนิยมและมีคุณค่า จำนวน 9 แห่ง ประกอบด้วย 1) พุทธมณฑล 2) สวนสมุนไพรศิริรุกขชาติ 3) สวนกล้วยไม้ 4) โรงหล่อพระ 5) อุตุเรือ 6) วัดสุวรรณาราม 7) วิสาหกิจแปรรูปสมุนไพรศาลา 8) ตลาดเก่าศาลา และ 9) วัดศาลวัน โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว

ได้แก่ 1) ความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว 2) สิ่งอำนวยความสะดวก 3) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 4) การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว 5) ความปลอดภัย 6) ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว และ 7) ความแปลกใหม่น่าสนใจ ตามลำดับ

สำหรับผลการจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนเทศบาลตำบลศาลาया จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้จำลองเส้นทางท่องเที่ยวอันประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตชุมชนเทศบาลตำบลศาลาयाและพื้นที่โดยรอบ จำนวน 9 แห่ง ซึ่งเดินทางโดยรถจักรยานระยะเวลา 1 วัน อีกทั้งยังเสนอแนะเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพิ่มอีก 1 เส้นทาง เพื่อเสนอเป็นเส้นทางเลือกสำหรับการเดินทางด้วยเรือตามคลองมหาสวัสดิ์ โดยใช้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวมาประกอบในการจัดเส้นทางท่องเที่ยว โดยจะพบว่าเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนเทศบาลตำบลศาลาयाทั้ง 2 เส้นทางนั้น มีเส้นทางท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเส้นทางชมวิถีชีวิตชุมชน ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับเส้นทางท่องเที่ยวในระดับชุมชน ตำบล และจังหวัด ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถเป็นแนวทางให้กับชุมชนเทศบาลตำบลศาลาयाในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน ได้อย่างยั่งยืน

ชลามรินทร์ สมพงษ์ (2553) ได้ศึกษาถึงมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อการท่องเที่ยวหัวหิน โดยศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มุมเหตุจุดใจในการท่องเที่ยว ความคาดหวังก่อนที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ความพึงพอใจ ปัญหา ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวหลังจากที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวแล้ว รวมถึงแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหัวหินผ่านมุมมองของนักท่องเที่ยว โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังอำเภอหัวหิน จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ในลักษณะเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยด้านข้อมูลทั่วไปและมุมเหตุจุดใจในการมาเที่ยวหัวหินพบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวที่หัวหินเป็นครั้งแรก เพื่อมาพักผ่อนกับครอบครัว โดยศึกษาข้อมูลการท่องเที่ยวหัวหินทางอินเทอร์เน็ต คำแนะนำจากเพื่อนและเพื่อนร่วมงาน และศึกษาข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ โดยระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างยังอยู่ในระดับที่น้อย ทั้งด้านการคมนาคม ที่พักอาศัย อาหารและร้านอาหาร การนำเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว การช้อปปิ้ง และด้านข้อมูลการท่องเที่ยวและบริการต่าง ๆ มุมเหตุจุดใจที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อกลุ่มตัวอย่างคือมุมเหตุจุดใจในด้านกายภาพและจิตวิทยา ความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อหัวหินก่อนที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่คือ คาดหวังถึงสภาพอากาศที่ดี อากาศเย็น มีแสงแดด ท้องฟ้าสดใส ท้องทะเลสวยงาม หาดขาวสะอาด บรรยากาศเงียบสงบ เหมาะแก่การพักผ่อน อาหารอร่อย โรงแรมที่พักดี ๆ รวมถึงผู้คนเป็นมิตร

ผลการศึกษาด้านมุมมองของนักท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีมุมมองและความรู้สึกในระดับที่ดีมากต่อปัจจัยด้านที่พักอาศัยและปัจจัยด้านอาหารและร้านอาหารในหัวหิน มีมุมมองในระดับที่ดีต่อการคมนาคม แหล่งท่องเที่ยวและการจับจ่ายซื้อสินค้าที่หัวหิน ในส่วนของปัจจัยด้านข้อมูลการท่องเที่ยวและบริการด้านต่าง ๆ นั้นอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่มุมมองและความรู้สึกเกี่ยวกับปัจจัยการนำเที่ยวอยู่ในระดับที่น้อยที่สุด โดยความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างหลังจากที่ได้เดินทางมาท่องเที่ยวแล้วสามารถสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เกิดความรู้สึกพอใจ ประทับใจ และรู้สึกว่าการท่องเที่ยวที่หัวหินนั้นดีกว่าที่คาดหวังไว้สูงถึงร้อยละ 50 ขณะที่อีกร้อยละ 50 รู้สึกว่าการท่องเที่ยวที่หัวหินดีเท่ากับที่คาดหวังไว้

ปัญหาที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พบ ได้แก่ ปัญหาด้านค่าครองชีพ โรงแรมที่พักอาศัย ความสะอาด การจราจร การให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ไม่ชัดเจน การถือครองนักท่องเที่ยว และการขยายตัวของเมือง โดยข้อเสนอแนะจากนักท่องเที่ยว คือ การลดค่าครองชีพที่หัวหิน การจัดระเบียบควบคุมคุณภาพ มาตรฐานและราคาของ โรงแรมที่พักและร้านอาหาร การรณรงค์เรื่องการรักษาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว และสถานที่สาธารณะ การยกระดับมาตรฐานและเพิ่มจำนวนศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว เสนอให้มีศูนย์บริการดูแลความปลอดภัยช่วยเหลือนักท่องเที่ยว และสุดท้ายเรื่องการควบคุมการขยายตัวของเมือง

แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวหัวหิน สามารถทำได้โดยอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยว พัฒนาและปรับปรุงปัจจัยพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการท่องเที่ยวให้มาตรฐานที่ดี รวมถึงอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับหลักการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ และสังคม โดยการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม อันมีคุณค่าอย่างรอบคอบ และมีประสิทธิภาพ สามารถรักษาเอกลักษณ์ดั้งเดิมได้ยาวนานที่สุด เกิดปัญหาและผลกระทบน้อยที่สุด

สมเกียรติ ชิดเอื้อ (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวของอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง เนื่องจากการขาดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบในพื้นที่อำเภอสุขสำราญ แม้ว่าจะมีการสนับสนุนส่งเสริมการท่องเที่ยวจากภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีแหล่งและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นอย่างมาก แต่ไม่มีการทำธุรกิจท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการสอบถามข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอสุขสำราญ ซึ่งเป็นผู้นำท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการร้านอาหาร จำนวน 20 ราย

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะนำมาวิเคราะห์เนื้อหาที่ตรงตามประเด็นเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ จัดทำรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมในพื้นที่อำเภอสุขสำราญ

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอสุขสำราญ ควรเป็นการท่องเที่ยวที่จัดการโดยชุมชน โดยประชาชนมีการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวตามศักยภาพและความต้องการของพื้นที่ โดยการสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีการจัดตั้งเป็นคณะกรรมการการท่องเที่ยวในระดับอำเภอ โดยให้ตัวแทนกลุ่มท่องเที่ยวและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง เป้าหมาย และกฎระเบียบในการดำเนินงาน และดำเนินการพัฒนาเครือข่ายของกลุ่มท่องเที่ยวให้มีความเชื่อมโยงกัน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาข้อมูลและกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการระดับอำเภอและระดับจังหวัด และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อเผยแพร่กิจกรรมการท่องเที่ยวของอำเภอสุขสำราญไปสู่ตลาดการท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับสากล โดยมีการควบคุมคุณภาพและการให้บริการในการจัดการท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอสุขสำราญ ที่เน้นการท่องเที่ยวในรูปแบบของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยดูแลสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจของชุมชน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาสรุปได้ว่า การศึกษาเรื่อง ทางเลือกและรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จังหวัดเชียงราย พบว่ามีแนวโน้มนโยบายที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ได้ในหลายหลายรูปแบบ ซึ่งสามารถพัฒนาแนวทางในการบริหารจัดการ โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนที่เป็นเจ้าของพื้นที่ท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น ชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและมีความสนใจที่จะเข้าร่วมพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้ดีขึ้น แต่สมาชิกในชุมชนยังขาดความเข้าใจในหลักการ วิธีการบริหารจัดการ ตลอดจนขาดการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ส่งผลให้ชุมชนไม่มั่นใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ด้วยตัวเอง สำหรับการศึกษา เรื่องความคาดหวังและความต้องการของนักท่องเที่ยวผู้มาเยี่ยมชมอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา โดยศึกษาจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติอื่น ๆ และนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยต้องการพักผ่อนหย่อนใจ ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต้องการเรียนรู้ ความความคาดหวังในด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมและโบราณสถาน ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ บรรยากาศของโบราณสถานไม่แตกต่างกัน ส่วนการศึกษาในพื้นที่การจัดการการท่องเที่ยวหมู่บ้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของหมู่บ้านนาต้นจั่น อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย พบว่าหมู่บ้านนาต้นจั่นมีทุนทางสังคมและวัฒนธรรมจำนวนมาก ทั้งด้านประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาด้านอาหาร การละเล่น และสมุนไพร และหาพันธมิตรจากภายนอกมาสนับสนุนทำให้มีความเข้มแข็ง

ในการผลิตอุตสาหกรรมทอผ้า และขยายผลไปสู่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แต่มีปัญหาด้านการบริหารจัดการอันจะผสมผสานทรัพยากรท่องเที่ยว การบริการ และนักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จึงต้องพัฒนาระบบบริหารจัดการ การพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

สำหรับการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างในอีสานใต้ มีวิธีการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามเชิงลึกและใช้แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างในอีสานใต้ พบว่า มีแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง คือ 1. แนวทางการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว 2. แนวทางการพัฒนาตลาดท่องเที่ยว และ 3. แนวทางการพัฒนาด้านความพร้อมทางการท่องเที่ยวและการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานใต้สู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้เส้นทางที่เชื่อมโยงกับสาธารณรัฐกัมพูชาประชาธิปไตยกับภาคอีสานใต้ของประเทศไทย ดังนี้ 1) การเดินทางท่องเที่ยวตามเส้นทางสัญจรโบราณของชาวเขมร ซึ่งในสมัยโบราณพาหนะที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นสัตว์ ได้แก่ วัว ม้า และช้าง 2) การเดินทางท่องเที่ยวตามรอยการ ไจกรกรมโบราณวัดตุเขมร 3) การเดินทางท่องเที่ยวตามเส้นทางจารกรรมแสวงบุญ

ในการศึกษาความพร้อมและศักยภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ ร้อยละ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง และกลุ่มนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ รวมทั้งสิ้น 162 คน พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การปรับปรุงสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว และคิดว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การอนุรักษ์วัฒนธรรมให้คงอยู่ ความพร้อมและศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระนองอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีความพร้อมและศักยภาพมากที่สุด คือ ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ รองลงมาคือ โครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ งบประมาณ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนด้านที่มีความพร้อมและศักยภาพน้อยที่สุดคือ ด้านบุคลากรผู้ให้ข้อมูลและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว

สำหรับการสำรวจทุนทางสังคมและการจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลศาลายา จังหวัดนครปฐม พบว่า ชาวชุมชนเทศบาลตำบลศาลายามีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดสนิทสนมกันมาก จากกิจกรรมงานบุญประเพณีต่าง ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวศาลายา มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการทำกิจกรรมหรืองานต่าง ๆ มีการพบปะพูดคุยกันผ่านการประชุมและการรวมกลุ่มอาชีพในการสร้างรายได้เสริมให้กับตนเองและชุมชน แหล่งท่องเที่ยวเชิง

วัฒนธรรมที่ได้รับความนิยมและมีคุณค่า จำนวน 9 แห่ง ประกอบด้วย 1) พุทธมณฑล 2) สวนสมุนไพรสิริรุกษชาติ 3) สวนกล้วยไม้ 4) โรงหล่อพระ 5) อุตุเรือ 6) วัดสุวรรณาราม 7) วิสาหกิจแปรรูปสมุนไพรสาลาษา 8) ตลาดเก่าสาลาษา และ 9) วัดศาลวัน โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว ได้แก่ 1) ความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว 2) สิ่งอำนวยความสะดวก 3) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 4) การรวมกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว 5) ความปลอดภัย 6) ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว และ 7) ความแปลกใหม่น่าสนใจ ตามลำดับ

และการศึกษามุมมองของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อการท่องเที่ยวหัวหิน โดยศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยว การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มูลเหตุจูงใจในการท่องเที่ยว ความคาดหวังก่อนที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ความพึงพอใจ ปัญหา ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวหลังจากที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวแล้ว รวมถึงแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหัวหินผ่านมุมมองของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวที่หัวหินเป็นครั้งแรก เพื่อมาพักผ่อนกับครอบครัว ข้อมูลการท่องเที่ยวหัวหินได้จากทางอินเทอร์เน็ต คำแนะนำจากเพื่อน และจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ มูลเหตุที่จูงใจที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อกลุ่มตัวอย่างคือ มูลเหตุจูงใจในด้านกายภาพและจิตวิทยา ความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อหัวหินก่อนที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่คือ คาดหวังถึงสภาพอากาศที่ดี อบอุ่น มีแสงแดด ท้องฟ้าสดใส ท้องทะเลสวยงาม หาดขาวสะอาด บรรยากาศเงียบสงบ เหมาะแก่การพักผ่อน อาหารอร่อย โรงแรมที่พักดี ๆ รวมถึงผู้คนเป็นมิตรปัญหาที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พบ ได้แก่ ปัญหาด้านค่าครองชีพ โรงแรมที่พักอาศัย ความสะอาด การจราจร การให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ไม่ชัดเจน การฉ้อโกง นักท่องเที่ยว และการขยายตัวของเมือง

และการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวของอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง พบว่า รูปแบบการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอสุขสำราญ ควรเป็นการท่องเที่ยวที่จัดการโดยชุมชน โดยประชาชนมีการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวตามศักยภาพและความต้องการของพื้นที่ โดยการสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีการจัดตั้งเป็นคณะกรรมการการท่องเที่ยวในระดับอำเภอ โดยให้ตัวแทนกลุ่มท่องเที่ยวและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง เป้าหมาย และกฎระเบียบในการดำเนินงาน และดำเนินการพัฒนาเครือข่ายของกลุ่มท่องเที่ยวให้มีความเชื่อมโยงกัน โดยมีการควบคุมคุณภาพและการให้บริการในการจัดการท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอสุขสำราญ ที่เน้นการท่องเที่ยวในรูปแบบของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยดูแลสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจของชุมชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาถึงปัญหาและความต้องการในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ของชุมชนตำบลบางแก้ว และแนวทางในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอูน จังหวัดระนอง โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา คือประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว โดยเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนในตำบลบางแก้วที่มีข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ และศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของประชาชนในพื้นที่ตำบลบางแก้ว ได้แก่ ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ รูปแบบกิจกรรม ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ แนวทางการบริหารจัดการ และจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. อาชีพ
5. รายได้

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนา และการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในด้าน

1. ศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยว
2. รูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม
3. แนวทางการจัดการท่องเที่ยว
4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยว
5. นโยบายการจัดการท่องเที่ยวของภาครัฐ
6. การบริหารจัดการท่องเที่ยวของท้องถิ่น

ภาพที่ 7 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การพัฒนาและการ จัด การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัด ระนอง เพื่อศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ความรู้ความ เข้าใจและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและหารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่ เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัด ระนอง จำนวน 4,249 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง จำนวน 366 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้สูตรของ ยามานะ (Yamane, 1970, pp. 886 - 887 อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปริดาภิวัตน์, 2549, หน้า 88)

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนสมาชิกประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงหรือค่าพารามิเตอร์

$$\text{ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่าง } n = \frac{4,249}{1 + 4,249 (0.05)^2}$$

$$n = 366 \text{ คน}$$

ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา 366 คน

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ทิศขนาดของความคลาดเคลื่อน e ร้อยละ 5

ในการสุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบทราบความน่าจะเป็นโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยทำการแจกแบบสอบถามเพื่อสำรวจบริเวณสำนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง และเมือง

ตารางที่ 1 ข้อมูลประชากรในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

หมู่ที่	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	388	33
2	402	35
3	1382	119
4	1335	115
5	742	64
รวม	4,249	366

ที่มา: สำนักบริหารทะเบียน กรมการปกครอง กุมภาพันธ์ 2554

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

แบบสอบถามสำหรับผู้ให้ข้อมูล โดยมีการแบ่งคำถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา สัญชาติ อาชีพและรายได้ เป็นข้อมูลเกี่ยวข้องกับตัวแปรต้น เป็นลักษณะให้เลือกตอบหลายข้อ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนองในด้านศักยภาพและความพร้อม รูปแบบและแนวทางการจัดการท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมของประชาชน นโยบายของภาครัฐ และการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น เป็นลักษณะการตอบแบบให้ระดับคะแนน จำนวน 29 ข้อ โดยมีหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	4 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ลักษณะการตอบเป็นแบบปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่อง การพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอาจารย์เอกลักษณ์ ฉัตรฤทธิ์ แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์เอกลักษณ์ ฉัตรฤทธิ์ อาจารย์พรเทพ นามกร และนางสาวสุมาพรณ์ ภิรมย์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนตำบลทรายแดงอำเภอเมืองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's Alpha ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.97 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการขออนุญาตจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว โดยทำหนังสือออกจากมหาวิทยาลัยบูรพา
2. ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามให้แก่ประชาชน โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัยให้ทราบและขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 366 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 366ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน โดยใช้วิธีการประมวลผลค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระดับความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ

2. ข้อมูลระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามปัจเจกบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t - test และ One - way ANOVA

เกณฑ์การแปลผล

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย

3.26 - 4.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด
2.51 - 3.25	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก
1.76 - 2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย
1.00 - 1.75	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจและความคิดเห็นของประชาชน ในการพัฒนาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้และความรู้ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โดยเก็บข้อมูลจากประชาชนในตำบลบางแก้วซึ่งมีประชากรจำนวน 4,249 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 366 คน โดยใช้สูตรตารางประมาณขนาดตัวอย่างของ ยามาเน่ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนองในด้านศักยภาพและความพร้อม รูปแบบและแนวทางการจัดการท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมของประชาชน นโยบายของภาครัฐ และการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น จำนวน 6 ด้าน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างด้านความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งอาจมีผลต่อความคิดเห็นที่มีความแตกต่างกันไปตามลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยมีรายละเอียดตามที่แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	251	68.60
หญิง	115	31.40
รวม	366	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	17	4.65
21 - 30 ปี	103	28.14
31 - 40 ปี	111	30.33
41 - 50 ปี	87	23.77
51 - 60 ปี	44	12.02
61 ปีขึ้นไป	4	1.09
รวม	366	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	15	4.09
มัธยมศึกษา/ ปวช.	169	46.18
อนุปริญญา/ ปวส.	60	16.39
ปริญญาตรี	114	31.15
สูงกว่าปริญญาตรี	8	2.19
รวม	366	100.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
ประมง/ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	42	11.48
รับจ้าง/ พนักงานบริษัท	54	14.75
เกษตรกร	117	31.97
ค้าขาย	42	11.48
เจ้าของธุรกิจ	15	4.10
ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	53	14.48
อื่น ๆ	43	11.74
รวม	366	100.00
รายได้		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	90	24.59
10,001 - 20,000 บาท	179	48.91
20,001 - 30,000 บาท	89	24.32
30,001 - 40,000 บาท	3	0.82
มากกว่า 40,000 บาท	5	1.36
รวม	366	100.00

จากผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นประชาชนเพศชาย ร้อยละ 68.60 ส่วนประชาชนเพศหญิง ร้อยละ 31.40

สำหรับความแตกต่างของระดับอายุ พบว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.30 และรองลงมาเป็นประชาชนที่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี ร้อยละ 28.10 ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี ร้อยละ 23.80 ประชาชนที่มีอายุมากกว่า 51 - 60 ปี ร้อยละ 12.00 ต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 4.10 และประชาชนที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไปร้อยละ 1.10 ตามลำดับ

สำหรับระดับการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา หรือ ปวช. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.20 รองลงมาเป็นผู้มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 31.10 ประชาชนที่มีการศึกษาในระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. ร้อยละ 16.40 ประชาชนที่มีการศึกษาระดับ

ประถมศึกษา ร้อยละ 4.10 และประชาชนที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 2.20 ตามลำดับ

สำหรับอาชีพของประชาชนที่ทำการสำรวจพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตร มากที่สุด ร้อยละ 32.00 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างหรือพนักงานบริษัท ร้อยละ 14.80 อาชีพ ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 14.50 อาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 11.70 อาชีพค้าขาย ร้อยละ 11.48 อาชีพประมง และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ร้อยละ 11.48 และอาชีพเจ้าของธุรกิจ ร้อยละ 4.10 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากระดับรายได้ ประชาชนที่มีรายได้ 10,001 - 20,000 บาท มากที่สุดร้อยละ 48.90 รองลงมาเป็นผู้มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท ร้อยละ 24.60 ประชาชนที่มีรายได้ 20,001 - 30,000 บาท ร้อยละ 24.30 และประชาชนที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาท ร้อยละ 1.40 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง จำนวน 6 ด้าน

ในการดำเนินการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนา และการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ได้ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ตำบลบางแก้วในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ รวม 6 ด้าน คือ ด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยว ด้านรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม ด้านแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ด้านนโยบายการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของภาครัฐ และด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวของท้องถิ่น รวม 29 ประเด็น โดยมีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 3 ดังนี้

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว ด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยวในภาพรวม และตามรายด้าน ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว ด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยว

ด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยว	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็น				$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด				
1. มีการจัดเตรียมสถานที่สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	40 (11.0)	38 (10.4)	245 (67.0)	43 (11.6)	2.80	0.79	เห็นด้วยมาก	1
2. มีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	50 (13.6)	66 (18.0)	190 (52.0)	60 (16.4)	2.71	0.90	เห็นด้วยมาก	2
3. มีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและเพียงพอต่อการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	45 (12.3)	100 (27.0)	182 (50.0)	39 (10.7)	2.59	0.84	เห็นด้วยมาก	5
4. มีนโยบายที่ชัดเจน มีการจัดเตรียมแผนและงบประมาณในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	44 (12.0)	124 (34.0)	132 (36.0)	66 (18.0)	2.60	0.92	เห็นด้วยมาก	4
5. มีการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อพัฒนาสภาพการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	43 (11.8)	94 (25.7)	162 (44.2)	67 (18.3)	2.69	0.90	เห็นด้วยมาก	3
ภาพรวม					2.68	0.75	เห็นด้วยมาก	

จากผลการวิจัย พบว่า จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ตำบลบางแก้ว ด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยว พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยว ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) เท่ากับ 0.75

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยว พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการจัดเตรียมสถานที่สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นอันดับ 1 เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) เท่ากับ 0.79 รองลงมาคือ มีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นอันดับ 2 เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) เท่ากับ 0.90 อันดับ 3 คือ มีการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) เท่ากับ 0.90 อันดับ 4 มีนโยบายที่ชัดเจน มีการจัดเตรียมแผนและงบประมาณในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) เท่ากับ 0.92 และอันดับสุดท้ายมีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและเพียงพอต่อการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) เท่ากับ 0.84 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว ด้านรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม

ด้านรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็น				$\bar{X}$	$S.D.$	แปลความ	อันดับ
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด				
1. รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน และให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการ	14 (4.0)	95 (26.0)	188 (51.0)	69 (19.0)	2.85	0.76	เห็นด้วยมาก	4

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ด้านรูปแบบการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม	จำนวนและร้อยละ ของระดับความคิดเห็น				$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	มาก	มาก ที่สุด				
ท่องเที่ยวอย่างเสมอภาค เท่าเทียม	14 (4.0)	95 (26.0)	188 (51.0)	69 (19.0)	2.85	0.76	เห็นด้วย มาก	4
2. การท่องเที่ยวเพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2	- (0.0)	79 (22.0)	245 (67.0)	42 (11.0)	2.90	0.57	เห็นด้วย มาก	2
3. การพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยวโดยการ คำนึงถึงศักยภาพและ ความสามารถในการ ดึงดูดนักท่องเที่ยว	2 (0.5)	107 (29.0)	185 (50.5)	72 (20.0)	2.89	0.71	เห็นด้วย มาก	3
4. การพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยวโดยการ คำนึงถึงศักยภาพและ ความสามารถในการ รองรับนักท่องเที่ยว	14 (4.0)	54 (15.0)	219 (60.0)	79 (21.0)	2.99	0.72	เห็นด้วย มาก	1
ภาพรวม					2.91	0.50	เห็นด้วย มาก	

จากผลการวิจัย พบว่า จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็น
ของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ตำบลบางแก้ว ด้าน
รูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการพัฒนา
แหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม ในภาพรวม ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
เท่ากับ 2.91 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.50

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม พบว่า
ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยการคำนึงถึงศักยภาพและความสามารถ

ในการรองรับนักท่องเที่ยว เป็นอันดับ 1 เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.99 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.72 รองลงมาคือ มีการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.57 อันดับ 3 คือ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยการคำนึงถึงศักยภาพและความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยว เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.71 และอันดับสุดท้าย รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน และให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียม เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.76 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว ด้านแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

ด้านแนวทางการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	จำนวนและร้อยละ ของระดับความคิดเห็น				$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	มาก	มาก ที่สุด				
1. มีการดำเนินการโดย คำนึงถึงศักยภาพในการ ดึงดูดนักท่องเที่ยว	22 (6.0)	103 (28.0)	196 (54.0)	45 (12.0)	2.72	0.75	เห็นด้วย มาก	5
2. มีการดำเนินการโดย คำนึงถึงศักยภาพในการ รองรับนักท่องเที่ยว	14 (4.0)	92 (25.0)	210 (57.3)	50 (13.7)	2.81	0.71	เห็นด้วย มาก	3
3. มีการให้ความรู้และ สร้างจิตสำนึกในการ อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์	13 (4.0)	100 (27.0)	139 (38.0)	114 (31.0)	2.97	0.85	เห็นด้วย มาก	1
4. มีการฟื้นฟูสภาพแหล่ง ท่องเที่ยวที่ทรุดโทรมให้ ใหม่อยู่เสมอ	41 (11.0)	102 (28.0)	135 (37.0)	88 (24.0)	2.74	0.95	เห็นด้วย มาก	4

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ด้านแนวทางการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	จำนวนและร้อยละ ของระดับความคิดเห็น				$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	มาก	มาก ที่สุด				
5. มีมาตรการป้องกัน ผลกระทบที่อาจเกิด ขึ้นกับตัวแหล่งท่องเที่ยว โบราณสถานและ โบราณวัตถุ	44 (12.0)	79 (22.0)	136 (37.0)	107 (29.0)	2.84	0.98	เห็นด้วย มาก	2
ภาพรวม					2.81	0.69	เห็นด้วย มาก	

จากผลการวิจัย พบว่า จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ตำบลบางแก้ว ด้านแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในภาพรวม ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.69

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นอันดับ 1 เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.85 รองลงมาคือ มีมาตรการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับตัวแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและโบราณวัตถุ เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.98 อันดับ 3 คือ มีการดำเนินการ โดยคำนึงถึงศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.71 อันดับ 4 มีการฟื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ทรุดโทรมให้ใหม่อยู่เสมอ เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.95 และอันดับสุดท้าย มีการดำเนินการ โดยคำนึงถึงศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็น				$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด				
1. มีการเปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	39 (11.0)	105 (29.0)	136 (37.0)	86 (23.0)	2.73	0.94	เห็นด้วยมาก	4
2. มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	37 (10.0)	80 (22.0)	204 (56.0)	45 (12.0)	2.70	0.81	เห็นด้วยมาก	5
3. มีการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	30 (8.2)	49 (13.4)	202 (55.2)	85 (23.2)	2.93	0.83	เห็นด้วยมาก	1
4. ส่งเสริมให้ชุมชนสามารถพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว โดยการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ในฐานะของภูมิปัญญาท้องถิ่น	34 (9.3)	60 (16.4)	191 (52.2)	81 (22.1)	2.87	0.86	เห็นด้วยมาก	2

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนา และการจัดการท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์	จำนวนและร้อยละ ของระดับความคิดเห็น				$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	มาก	มาก ที่สุด				
5. มีการจัดประเพณีวัน ท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์สมัย สงครามโลกครั้งที่ 2 โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการนำเสนอรูปแบบ กิจกรรมในการจัดงาน	32 (8.7)	73 (20.0)	180 (49.2)	81 (22.1)	2.85	0.87	เห็นด้วย มาก	3
ภาพรวม					2.82	0.73	เห็นด้วย มาก	

จากผลการวิจัย พบว่า จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ตำบลบางแก้ว ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในภาพรวม ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นอันดับ 1 เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.83 รองลงมาคือ การส่งเสริมให้ชุมชนสามารถพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว โดยการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ในฐานะของภูมิปัญญาท้องถิ่น เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.86 อันดับ 3 คือ มีการจัดประเพณีวันท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอรูปแบบกิจกรรมในการจัดงาน เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.87 อันดับ 4 มีการเปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการ

จัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) เท่ากับ 0.94 และอันดับสุดท้าย มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) เท่ากับ 0.81 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว ด้านนโยบายการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของภาครัฐ

ด้านนโยบายการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ของภาครัฐ	จำนวนและร้อยละ ของระดับความคิดเห็น				$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	มาก	มาก ที่สุด				
1. มีนโยบายการพัฒนา ด้านการตลาดท่องเที่ยว ทางประวัติศาสตร์	26 (7.0)	93 (25.4)	179 (49.0)	68 (18.6)	2.79	0.83	เห็นด้วย มาก	2
2. มีนโยบายในการพัฒนา ประสิทธิภาพการบริหาร ตามแนวทางรางวัล คุณภาพแห่งชาติเพื่อตั้ง นักท่องเที่ยวต่างประเทศ เข้ามาท่องเที่ยว	21 (5.7)	149 (40.7)	142 (39.0)	54 (14.7)	2.63	0.80	เห็นด้วย มาก	4
3. ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ของ ประเทศส่งผลให้ท้องถิ่น ที่มีแหล่งท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์มีการ พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์	39 (11.0)	79 (21.0)	186 (51.0)	62 (17.0)	2.74	0.86	เห็นด้วย มาก	3
4. เป้าหมายกลุ่ม นักท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์เป็นกลุ่มที่ มีรายจ่ายต่อวันอยู่ใน ระดับปานกลางถึงสูง	24 (7.0)	152 (41.0)	155 (42.0)	35 (10.0)	2.55	0.76	เห็นด้วย มาก	5

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ด้านนโยบายการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ของภาครัฐ	จำนวนและร้อยละ ของระดับความคิดเห็น				$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	มาก	มาก ที่สุด				
5. การพัฒนาทางกายภาพ ของแหล่งท่องเที่ยวทาง ประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาระบบ สาธารณูปโภค สิ่ง อำนวยความสะดวก และการพัฒนา ทัศนียภาพและภูมิทัศน์	31 (8.0)	61 (17.0)	168 (46.0)	106 (29.0)	2.95	0.89	เห็นด้วย มาก	1
ภาพรวม					2.73	0.68	เห็นด้วย มาก	

จากผลการวิจัย พบว่า จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็น
ของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ตำบลบางแก้ว ด้าน
นโยบายการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของภาครัฐ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อด้าน
นโยบายการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของภาครัฐ ในภาพรวม ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่
ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.68

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สำหรับด้านนโยบายการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของ
ภาครัฐ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อมีการพัฒนาทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวทาง
ประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวก และการ
พัฒนาทัศนียภาพและภูมิทัศน์ เป็นอันดับ 1 เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.95
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.89 รองลงมาคือ มีนโยบายการพัฒนาด้านการตลาด
ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(S.D.) เท่ากับ 0.83 อันดับ 3 คือ ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของประเทศส่งผลให้
ท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์มีการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เห็นด้วย
ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.86 อันดับ 4
มีนโยบายในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารตามแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติเพื่อตั้ง

นักท่องเที่ยวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยว เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) เท่ากับ 0.80 และอันดับสุดท้าย เป้าหมายกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นกลุ่มที่มีรายจ่ายต่อวันอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) เท่ากับ 0.76 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว ด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวของท้องถิ่น

ด้านการบริหารจัดการ ท่องเที่ยวของท้องถิ่น	จำนวนและร้อยละ ของระดับความคิดเห็น				$\bar{X}$	$S.D.$	แปลความ	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	มาก	มาก ที่สุด				
1. การส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ สงครามโลกครั้งที่ 2 ทาง ประวัติศาสตร์	18 (5.0)	98 (27.0)	194 (53.0)	56 (15.0)	2.79	0.76	เห็นด้วย มาก	5
2. การพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยวด้านการ ปรับปรุงสถานที่ การ สร้างพิพิธภัณฑ์เพื่อเก็บ สิ่งของ เครื่องใช้ อาวุธ ยุทโธปกรณ์ของทหาร ญี่ปุ่น	9 (2.5)	93 (25.4)	182 (49.7)	82 (22.4)	2.92	0.76	เห็นด้วย มาก	1
3. มีการประชาสัมพันธ์ สถานที่ท่องเที่ยวให้เป็นที่ รู้จักโดยทั่วไป	42 (11.5)	51 (14.0)	183 (50.0)	90 (24.5)	2.88	0.91	เห็นด้วย มาก	2
4. การพัฒนาศักยภาพของ บุคลากรขององค์การ บริหารส่วนตำบล และ ประชาชน ในการรองรับ การท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์	40 (11.0)	79 (21.5)	156 (42.5)	91 (25.0)	2.81	0.93	เห็นด้วย มาก	4

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ด้านการบริหารจัดการ ท่องเที่ยวของท้องถิ่น	จำนวนและร้อยละ ของระดับความคิดเห็น				$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	มาก	มาก ที่สุด				
5. มีการส่งเสริมพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวตาม ธรรมชาติและ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชีวิตชุมชน เพื่อ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริม กับการท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์สมัย สงครามโลกครั้งที่ 2	39 (10.7)	71 (19.4)	173 (47.2)	83 (22.7)	2.82	0.90	เห็นด้วย มาก	3
ภาพรวม					2.84	0.70	เห็นด้วย มาก	

จากผลการวิจัย พบว่า จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ตำบลบางแก้วด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวของท้องถิ่น พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวของท้องถิ่น ในภาพรวม ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.70

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สำหรับด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวของท้องถิ่น พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้านการปรับปรุงสถานที่ การสร้างพิพิธภัณฑ์เพื่อเก็บสิ่งของ เครื่องใช้ อาวุธ ยุทโธปกรณ์ของทหารญี่ปุ่น เป็นอันดับ 1 เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.76 รองลงมาคือ มีการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.91 อันดับ 3 คือ มีการส่งเสริมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริมกับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.90 อันดับ 4 การพัฒนาศักยภาพของ

บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชน ในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*S.D.*) เท่ากับ 0.93 และอันดับสุดท้าย การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2 ทางประวัติศาสตร์ เห็นด้วยในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*S.D.*) เท่ากับ 0.76 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว โดยภาพรวมและรายด้าน

ระดับความคิดเห็นการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	แปลความ	อันดับ
1. ด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยว	2.68	0.75	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก	6
2. รูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม	2.91	0.50	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก	1
3. แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	2.81	0.69	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก	4
4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	2.82	0.73	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก	3
5. ด้านนโยบายการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของภาครัฐ	2.73	0.68	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก	5
6. ด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวของท้องถิ่น	2.84	0.70	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก	2
ภาพรวม	2.80	0.58	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก	

ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้านการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในภาพรวม 6 ด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.80 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*S.D.*) เท่ากับ 0.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้านรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม เป็นอันดับแรก มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.91 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(S.D.) เท่ากับ 0.50 รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวของท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.70 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา และการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73 แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.81 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.69 ด้านนโยบายการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของภาครัฐ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.73 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.68 และด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.68 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.75 ตามลำดับ รายละเอียดตามตารางที่ 10

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างด้านความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ตามปัจจัยส่วนบุคคล

จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง เกี่ยวกับการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว ได้มีการตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ คุณค่าความสำคัญ และกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โดยได้แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของเพศกับความคิดเห็นในการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ตำบลบางแก้ว ไว้ในตารางที่ 9 โดยมีรายละเอียดดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ด้านความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	<i>t</i>	Sig.
ชาย	251	2.75	0.63	20.07*	0.00
หญิง	115	2.90	.42		

* $p < .01$

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์จำแนกตามเพศ พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.00 แสดงว่า เพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง แตกต่างกัน

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{X}$	S.D.
ต่ำกว่า 20 ปี	3.39	0.09
21 - 30 ปี	2.58	0.62
31 - 40 ปี	3.00	0.35
41 - 50 ปี	2.65	0.71
51 - 60 ปี	2.82	0.43
61 ปีขึ้นไป	2.86	0.02

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	17.48	3.50	11.93*	.00
ภายในกลุ่ม	360	105.51	.29		
รวม	365	122.99			

* $p < .01$

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference Test) ต่อ ได้ผลการวิเคราะห์ (ดังตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 20 ปี	21 - 30 ปี	31 - 40 ปี	41 - 50 ปี	51 - 60 ปี	61 ปีขึ้นไป
		3.39	2.58	3.00	2.65	2.82	2.86
ต่ำกว่า 20 ปี	3.39	-	.81*	.39*	.75*	.57*	.54
21 - 30 ปี	2.58		-	-.42*	-.06	-.24*	-.29
31 - 40 ปี	3.00			-	.36*	.18	.15
41 - 50 ปี	2.65				-	-.18	-.21
51 - 60 ปี	2.82					-	-.02
61 ปีขึ้นไป	2.86						-

* $p < .05$

เมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการทดสอบของ LSD (Least Significant Difference Test) ที่ระดับ .05 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ต่ำลงบ้างแล้ว อำเภอ ละอุ่น จังหวัดระนอง แตกต่างจากประชาชนที่มีอายุ 21 - 30 ปี อายุ 31 - 40 ปี อายุ 41 - 50 ปี อายุ 51 - 60 ปี โดยพบว่าประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มากกว่าประชาชนที่มีอายุ 21 - 30 ปี อายุ 31 - 40 ปี อายุ 41 - 50 ปี และอายุ 51 - 60 ปี

ประชาชนที่มีอายุ 21 - 30 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แตกต่างจากประชาชนที่มีอายุ 31 - 40 ปี และอายุ 51 - 60 ปี โดยพบว่าประชาชนที่มีอายุ 21 - 30 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ น้อยกว่าประชาชนที่มีอายุ 31 - 40 ปี และอายุ 51 - 60 ปี

ประชาชนที่มีอายุ 31 - 40 ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แตกต่างจากประชาชนที่มีอายุ อายุ 41 - 50 ปี โดยพบว่าประชาชนที่มีอายุ 31 - 40

ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มากกว่าประชาชนที่มีอายุ 41 - 50 ปี

มีความคิดเห็นในด้านการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นในด้านการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์แตกต่างกัน โดยกลุ่มอายุที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.39 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) เท่ากับ 0.90

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง แตกต่างกัน

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	$S.D.$
ประถมศึกษา	3.02	0.24
มัธยมศึกษาปวช.	2.75	0.52
อนุปริญญา/ ปวส.	2.81	0.57
ปริญญาตรี	2.83	0.69
สูงกว่าปริญญาตรี	2.58	0.17

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	$Sig.$
ระหว่างกลุ่ม	4	1.54	.39	1.15	.33
ภายในกลุ่ม	361	121.44	.37		
รวม	365	122.99			

* $p < .05$

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีการศึกษต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง แตกต่างกัน

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามกลุ่มอาชีพ

อาชีพ	$\bar{X}$	S.D.
ประมง/เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	2.72	0.59
รับจ้างพนักงานบริษัท	2.80	0.51
เกษตรกร	2.80	0.57
ค้าขาย	2.82	0.17
เจ้าของธุรกิจ	3.16	0.29
ข้าราชการ	2.83	0.56
อื่น ๆ (นักศึกษา)	2.67	0.75

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	7	3.23	.46	1.38	.21
ภายในกลุ่ม	358	119.76	.34		
รวม	365	122.99			

* $p < .05$

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง แตกต่างกัน

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามรายได้

รายได้	$\bar{X}$	S.D.
ต่ำกว่า 10,000 บาท	2.79	0.56
10,000 - 20,000 บาท	2.89	0.49
20,001 - 30,000 บาท	2.64	0.72
30,001 - 40,000 บาท	2.40	0.01
มากกว่า 40,000 บาท	2.60	0.28

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	4.36	1.09	3.32*	.01
ภายในกลุ่ม	361	118.37	.33		
รวม	365	122.99			

* $p < .05$

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามรายได้ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference Test) ต่อ ได้ผลการวิเคราะห์ (ดังตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จำแนกตามรายได้

รายได้	$\bar{X}$	ต่ำกว่า	10,000 -	20,001 -	30,001 -	มากกว่า
		10,000	20,000	30,000	40,000	40,000 บาท
		2.79	2.89	2.64	2.40	2.60
ต่ำกว่า 10,000	2.79	-	-.09	.16	.40	.19
10,000 - 20,000	2.89			.26*	.50	.29
20,001 - 30,000	2.64			-	.23	.03
30,001 - 40,000	2.40				-	-.20
มากกว่า 40,000 บาท	2.60					-

เมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการทดสอบของ LSD (Least Significant Difference Test) ที่ระดับ .05 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ 10,000 - 20,000 บาท มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง แตกต่างจากประชาชนที่มีรายได้ 20,001 - 30,000 บาท โดยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ 10,000 - 20,000 บาท มีความคิดเห็นด้านการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มากกว่า ประชาชนที่มีรายได้ 20,001 - 30,000 บาท

ตารางที่ 21 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน

ตารางที่ 21 (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
3. ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน ความคิดเห็นด้านการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
4. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน ความคิดเห็นด้านการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
5. ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน ความคิดเห็นด้านการพัฒนาและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน

ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

ในการศึกษาข้อคิดเห็นของประชาชนในประเด็นเกี่ยวกับปัญหาในการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้วในความคิดเห็นของท่านควรดำเนินการอย่างไร ควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของชุมชนในรูปแบบใด คิดว่ากิจกรรมที่จะส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ควรเป็นอย่างไร ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว และข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะอื่น ๆ พบว่าประชาชนได้ให้ข้อคิดเห็นแตกต่างกันดังนี้

ตารางที่ 22 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)
แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	
1. ควรพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ให้มากกว่านี้	28
2. พัฒนาด้านประวัติศาสตร์ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ธรรมชาติของตำบลบางแก้ว ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลไปด้วย	19

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)
3. ควรหากรณีผู้นำไม่ใช้รถไฟ รถพท. ของไทยดูแล้วไม่เข้ากับประวัติศาสตร์	16
4. ควรมีการพัฒนาและดูแลสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มากกว่านี้	14
5. ควรหาจุดดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเพื่อจูงใจให้มาเยี่ยมชมมาก ๆ	11
6. ควรอนุรักษ์สิ่งที่เป็นประวัติศาสตร์จริง ๆ	8
7. เน้นการใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่มีและนำเสนอข้อมูลเพื่อนำมาจัดทำงบประมาณเพื่อนำมาพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	5
รูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของชุมชน	
1. ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานของรัฐ	33
2. ควรให้ชุมชนและภาคเอกชนมีส่วนร่วมและภาครัฐควรเอาใจจริงเอาใจ	28
3. ควรมีการให้ความรู้ และดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง	25
4. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วม	19
กิจกรรมที่จะส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	
1. จัดจุดศึกษาค้นหาประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้วควบคู่กับการท่องเที่ยว	18
2. ส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่มีชุมชนเข้าร่วมและสร้างรายได้	15
ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว	
1. ขาดการประชาสัมพันธ์ และปรับปรุงการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง	35
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดการทำงานแบบบูรณาการร่วมกัน ต่างคนต่างทำ	23
3. ฝนตกบ่อย เป็นอุปสรรคต่อการจัดท่องเที่ยว	21

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง” เป็นผลเนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ที่มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นนโยบายสำคัญในการหารายได้เข้าสู่ประเทศ สำหรับจังหวัดระนองเป็นจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน มีศักยภาพในการท่องเที่ยวจากทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย อุณหภูมิที่อบอุ่นทั้งบนบกและในทะเล โดยเฉพาะแหล่งน้ำแร่ร้อนธรรมชาติคุณภาพดีระดับโลก แหล่งป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ ซึ่งยูเนสโกประกาศให้เป็นเขตพื้นที่สงวนชีวมณฑลโลก และมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่มีความสำคัญแต่ยังขาดการส่งเสริมพัฒนาให้เกิดคุณค่าทางเศรษฐกิจในระดับสูงได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในการพัฒนาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ของตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 366 คน โดยใช้สูตรของ ยามาเน่ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย สถิติที่ใช้ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบที (t - test) และ การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) ซึ่งผลการศึกษานำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์
2. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง
3. การทดสอบสมมติฐาน
4. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา/ ปวช. ส่วนใหญ่ประกอบเกษตร มีด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 20,001 บาท

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิง

ประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

สรุปผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง พบว่า มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในด้านรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมศักยภาพ เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวของท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ด้านนโยบายการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของภาครัฐ ด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยว ตามลำดับ ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1. ด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยว พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีความคิดเห็นต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นอันดับ 1 คือ มีการจัดเตรียมสถานที่สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ รองลงมาคือ มีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นอันดับ 2 การส่งเสริมกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นอันดับ 3 มีนโยบายที่ชัดเจน มีการจัดเตรียมแผนและงบประมาณในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ อันดับ 4 มีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและเพียงพอต่อการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ อันดับสุดท้าย

2. ด้านรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีความคิดเห็นต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นอันดับ 1 คือ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยการคำนึงถึงศักยภาพและความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว รองลงมาคือ การท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นอันดับ 2 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยการคำนึงถึงศักยภาพและความสามารถในการดึงดูด

นักท่องเที่ยว เป็นอันดับ 3 รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน และให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียม เป็นอันดับสุดท้าย

3. ด้านแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีความคิดเห็นต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นอันดับ 1 คือ มีการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ รองลงมาคือ มีมาตรการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับตัวแหล่งท่องเที่ยว โบราณสถานและ โบราณวัตถุ เป็นอันดับ 2 มีการดำเนินการ โดยคำนึงถึงศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว เป็นอันดับ 3 มีการฟื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ทรุดโทรมให้ใหม่อยู่เสมอ เป็นอันดับ 4 มีการดำเนินการ โดยคำนึงถึงศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว เป็นอันดับสุดท้าย

4. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีความคิดเห็นต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นอันดับ 1 คือ มีการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ชุมชนสามารถพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว โดยการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับ สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ในฐานะของภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นอันดับ 2 มีการจัดประเพณีวันท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอรูปแบบกิจกรรมในการจัดงาน เป็นอันดับ 3 มีการเปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการและพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นอันดับ 4 มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐ เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นอันดับสุดท้าย

5. ด้านนโยบายการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของภาครัฐ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีความคิดเห็นต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นอันดับ 1 คือ การพัฒนาทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวก และการพัฒนาทัศนียภาพและภูมิทัศน์ รองลงมาคือ มีนโยบายการพัฒนาด้านการตลาดท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เป็นอันดับ 2 ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของประเทศส่งผลให้ท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ มีการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นอันดับ 3 มีนโยบายในการพัฒนา

ประสิทธิภาพการบริหารตามแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติเพื่อคึงนักท่องเที่ยวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยว เป็นอันดับ 4 เป้าหมายกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นกลุ่มที่มีรายจ่ายต่อวันอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง เป็นอันดับสุดท้าย

6. ด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวของท้องถิ่น พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีความคิดเห็นต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นอันดับ 1 คือ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้านการปรับปรุงสถานที่ การสร้างพิพิธภัณฑ์เพื่อเก็บสิ่งของ เครื่องใช้ อาวุธ ยุทโธปกรณ์ของทหารญี่ปุ่น รongลงมาคือ มีการประชาสัมพันธ์สถานท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป เป็นอันดับ 2 มีการส่งเสริมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริมกับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นอันดับ 3 การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชน ในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นอันดับ 4 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2 ทางประวัติศาสตร์ อันดับสุดท้าย

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว อำเภอละอูน จังหวัดระนอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุ และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

ส่วนที่ 4 สรุปผลข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

สำหรับความคิดเห็นต่อการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว อำเภอละอูน จังหวัดระนอง มีผู้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

1. ควรดำเนินการควบคู่ไปพร้อมกับการดำเนินการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของตำบลบางแก้ว
2. ควรมีการพัฒนาและดูแลรักษาสถานที่ท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพที่ดี มีการอนุรักษ์แหล่งประวัติศาสตร์และโบราณสถาน โบราณวัตถุ ตลอดจนความรู้และบันทึกต่าง ๆ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ โดยการเก็บรวบรวมและจัดสถานที่ไว้สำหรับจัดแสดงให้เหมาะสม

3. ควรมีการค้นหาจุดสนใจเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวสนใจ เช่น การปรับปรุงหรือจัดการรถไฟญี่ปุ่นมาแทนไม่ใช้รถไฟไทย ซึ่งทำให้เป็นเข้ากับความเป็นจริงในประวัติศาสตร์

รูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของชุมชน

1. ควรส่งเสริมให้ชุมชนและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการและพัฒนา
2. ภาครัฐควรมีการดำเนินการอย่างจริงจัง มีการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ

ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

3. ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น และมีส่วนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

กิจกรรมที่จะส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

1. การจัดกิจกรรม การค้นหาประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้วควบคู่กับจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

2. ส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่มีชุมชนเข้าร่วมและสร้างรายได้ให้กับประชาชน ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมการแสดงวิถีชีวิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวซึ่งอาจนำรูปแบบหรือสัญลักษณ์ที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์มาเป็นจุดขาย

ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว

1. การขาดการประชาสัมพันธ์
2. ขาดการปรับปรุงการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง
3. ขาดการทำงานแบบบูรณาการต่างคนต่างทำ
4. อุปสรรคในทางธรรมชาติคือ ฝนตกบ่อย เป็นอุปสรรคต่อการจัดท่องเที่ยว

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

ผลการศึกษาการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยต่อการดำเนินการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะประชาชนในตำบลบางแก้ว

เห็นด้วยต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มีความสนใจและมีความพร้อมในการสนับสนุนการดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดระยอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมเกียรติ ชิดเชื้อ (2553) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวของอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดระยอง เนื่องจากการขาดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบในพื้นที่อำเภอสหัสขันธ์ แม้ว่าจะมีการสนับสนุนส่งเสริมการท่องเที่ยวจากภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีแหล่งและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นอย่างมาก แต่ไม่มีการทำธุรกิจท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับการวิจัยของพนมวรรณ อยู่ดี (2546) ที่ทำการศึกษารื่องทางเลือกและรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จังหวัดเชียงราย ซึ่งผลการศึกษา พบว่ามีแนวโน้มนโยบายที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ได้ในหลายหลากรูปแบบ ซึ่งสามารถพัฒนาแนวทางในการบริหารจัดการ โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนที่เป็นเจ้าของพื้นที่ท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นเป็นระดับ ในช่วงระยะเวลาที่ต่อเนื่อง และ ชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการได้ และในปัจจุบันชุมชนที่มีกิจกรรมพื้นฐานที่เกี่ยวกับอาชีพพื้นบ้าน ด้านวิถีชีวิตชุมชนดั้งเดิม ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นและชุมชนที่เป็นที่ตั้งของแหล่งประวัติศาสตร์ มีความสนใจที่จะเข้าร่วมพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้ดีขึ้น แต่สมาชิกในชุมชนยังขาดความเข้าใจในหลักการวิธีการบริหารจัดการ ตลอดจนขาดการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ส่งผลให้ชุมชนไม่มั่นใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ด้วยตัวเอง และควรมีความต่อเนื่อง โดยอาศัยความร่วมมือจากภาคีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีกลไกประสานงานซึ่งกันและกันในการพัฒนาทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ เพื่อฟื้นฟูสภาพพื้นที่ท่องเที่ยว อนุรักษ์วิถีชีวิตและกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่นสำหรับการจัดการท่องเที่ยว สอดคล้องกับการศึกษาของวสิน ปัญญาวุฒระกูล (2550) ศึกษาถึงพื้นที่การจัดการการท่องเที่ยวหมู่บ้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของหมู่บ้านนาต้นจันทน์ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย พบว่าหมู่บ้านนาต้นจันทน์มีทุนทางสังคมและวัฒนธรรมจำนวนมาก ทั้งด้านประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาด้านอาหาร การละเล่น และสมุนไพร ตลอดจนมีพัฒนาการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 ในการพัฒนาเป็นหมู่บ้านอุตสาหกรรมชนบท ที่สามารถแสวงหาพันธมิตรจากภายนอกมาสนับสนุนจนกลายเป็นหมู่บ้านที่มีความเข้มแข็งในการผลิตอุตสาหกรรมทอผ้า ซึ่งปัจจุบันได้มีการขยายผลไปสู่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สอดคล้องกับการศึกษาของสมาพร คล้ายวิเชียร และคณะ (2550) ได้ทำการศึกษาลงถึงแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างในอีสานใต้ที่มีแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างในอีสานใต้ 3 แนวทาง คือ 1. แนวทางการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว 2. แนวทางการ

พัฒนาตลาดท่องเที่ยว และ 3. แนวทางการพัฒนาด้านความพร้อมทางการท่องเที่ยว และควรมีการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานใต้สู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านมียุทธศาสตร์พึ่งพาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในภาคอีสานตอนใต้ มีสายสัมพันธ์อย่างเหนียวแน่นกับสาธารณรัฐกัมพูชาประชาธิปไตย สอดคล้องกับการศึกษาของ ธนกร สุวฉิมกุล (2552) ที่ศึกษาถึง ความพร้อมและศักยภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในระดับมาก ข้อที่เห็นด้วยมากที่สุด คือเห็นด้วยกับการปรับปรุงสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว และคิดว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์การอนุรักษ์วัฒนธรรมให้คงอยู่ นั้นแสดงว่าเป็นทิศทางที่ดีสำหรับการขอความร่วมมือกับประชาชนในเบื้องต้น และองค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง มีความพร้อมและศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีความพร้อมและศักยภาพมากที่สุด คือ ความพร้อมและศักยภาพด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ การเดินทางไปท่องเที่ยวมีความสะดวก ส่วนที่มีความพร้อมรองลงมา คือ ความพร้อมและศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ซึ่งนับว่าเป็น โครงสร้างที่สำคัญประการหนึ่งของการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ รวมทั้งด้านงบประมาณ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านบุคลากรผู้ให้ข้อมูลและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ซึ่ง ความพร้อมและศักยภาพเหล่านี้เป็นจุดสำคัญที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง ควรนำไปพิจารณาประกอบการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ต่อไป

ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่า จังหวัดระนองมีโอกาสและศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีต้นทุนสูงทั้งสภาพป่าชายเลน ป่าเขาและแม่น้ำ ความหลากหลายทางอาชีพ วิถีชีวิตและวัฒนธรรม ตลอดจนการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดที่ต้องการให้จังหวัดระนองเป็นเมืองท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและเป็นเมืองน่าอยู่ จึงเป็นโอกาสที่ดีที่สามารถทำการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวด้านอื่น ๆ ซึ่งหากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง โดยการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวให้กับประชาชน โดยการให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการและดำเนินการ โดยมีส่วนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวด้านอื่นด้วย ประการสำคัญการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ควรมีการศึกษาด้านการตลาดที่

หลากหลายและเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคใต้ที่มีนโยบายของกลุ่มจังหวัดที่เน้นการพัฒนาส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว

สำหรับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง พบว่า มีปัญหาที่น่าสนใจ ได้แก่ แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ควรมีการพัฒนาด้านประวัติศาสตร์ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ธรรมชาติของตำบลบางแก้ว ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลไปด้วย ควรหาจุดที่น่าสนใจ เช่น ทหารรถญี่ปุ่นไม่ใช้รถไฟ ร.พ.ท. ของไทยอยู่แล้วไม่เข้ากับประวัติศาสตร์ ควรมีการพัฒนาและดูแลสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มากกว่านี้ ควรอนุรักษ์สิ่งที่เป็นประวัติศาสตร์จริง ๆ เน้นการใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่มีนำมาใช้ประโยชน์ในการเสนอของบประมาณ สำหรับรูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของชุมชน ควรให้ชุมชนและภาคเอกชนมีส่วนร่วมและภาครัฐควรเอาใจจริงเอาใจ ควรให้ชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ควรมีการให้ความรู้ และดึงประชาชนเข้ามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น และประชาชนมีส่วนร่วมกิจกรรมที่จะส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จัดจุดศึกษาค้นหาประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้วควบคู่กับการท่องเที่ยว ส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่มีชุมชนเข้าร่วมและสร้างรายได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยว พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะตำบลบางแก้วเป็นแหล่งที่ตั้งฐานทัพญี่ปุ่นสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 และมีทรัพยากรที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ทั้งสถานที่และวัตถุโบราณ ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องพร้อมจะให้ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ซึ่งควรมีการจัดตั้งอำนาจความสะดวก การเตรียมบุคลากรที่มีความรู้เพื่อรองรับการท่องเที่ยวโดยมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและการพัฒนากิจกรรมรองรับการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของธนกร สุวดีกุล (2552) ศึกษาความพร้อมและศักยภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในระดับมาก ข้อที่เห็นด้วยมากที่สุด คือเห็นด้วยกับการปรับปรุงสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว และคิดว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์การอนุรักษ์วัฒนธรรมให้คงอยู่นั้นแสดงว่าเป็นทิศทางที่ดีสำหรับการขอความร่วมมือกับประชาชนในเบื้องต้น เช่นเดียวกับการศึกษาของ พนมวรรณ อยู่ดี (2546) เรื่องทางเลือกและรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จังหวัดเชียงราย ซึ่งพบว่า ในปัจจุบัน

ชุมชนที่มีกิจกรรมพื้นฐานที่เกี่ยวกับอาชีพพื้นบ้าน ด้านวิถีชีวิตชุมชนดั้งเดิม ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น และชุมชนที่เป็นที่ตั้งของแหล่งประวัติศาสตร์ เช่นเดียวกับการศึกษา

2. รูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะประชาชนต้องการเห็นการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน จึงต้องคำนึงถึงศักยภาพและความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว มีการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน และให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียม สอดคล้องกับการศึกษาของเช่นเดียวกับการศึกษาของ ของดวงสมร พิกสังข์ (2552) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การสำรวจทุนทางสังคมและการจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลศาลาษา จังหวัดนครปฐม ได้เสนอรูปแบบการท่องเที่ยวโดยจัดจำลองเส้นทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตชุมชนเทศบาลตำบลศาลาษาและพื้นที่โดยรอบ จำนวน 9 แห่ง ซึ่งเดินทางโดยรถจักรยานระยะเวลา 1 วัน อีกทั้งยังเสนอแนะเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพิ่มอีก 1 เส้นทาง เพื่อเสนอเป็นเส้นทางเลือกสำหรับการเดินทางด้วยเรือตามคลองมหาสวัสดิ์ โดยใช้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวมาประกอบในการจัดเส้นทางท่องเที่ยว โดยจะพบว่าเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนเทศบาลตำบลศาลาษาทั้ง 2 เส้นทางนั้น มีเส้นทางท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเส้นทางชมวิถีชีวิตชุมชน ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับเส้นทางท่องเที่ยวในระดับชุมชน ตำบล และจังหวัดได้ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมเกียรติ ชิดเอื้อ (2553) ได้ทำการศึกษา รูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวของอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง เนื่องจากการขาดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบในพื้นที่อำเภอสุขสำราญ ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอสุขสำราญ ควรเป็นการท่องเที่ยวที่จัดการโดยชุมชน โดยประชาชนมีการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวตามศักยภาพและความต้องการของพื้นที่ โดยการสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีการจัดตั้งเป็นคณะกรรมการการท่องเที่ยวในระดับอำเภอ

3. แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะประชาชนเห็นความสำคัญในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่ต้องการเห็นประชาชนและเยาวชนในพื้นที่มีความรู้และจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ควรมีมาตรการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับตัวแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน และโบราณวัตถุ มีการฟื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ทรุดโทรม มีการดำเนินการ โดยคำนึงถึงศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวสิน ปัญญาวุธตระกูล (2550)

ศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวหมู่บ้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของหมู่บ้านนาต้นจั่น อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย พบว่า หมู่บ้านนาต้นจั่นมีทุนทางสังคมและวัฒนธรรมจำนวนมาก ทั้งด้านประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาด้านอาหาร การละเล่น และสมุนไพร มีพัฒนาการให้หมู่บ้านอุตสาหกรรมชนบท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 มีการหาพันธมิตรจากภายนอกมาสนับสนุนจนกลายเป็นหมู่บ้านที่มีความเข้มแข็งในการผลิตอุตสาหกรรมทอผ้าและขยายผลไปสู่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แต่ ปัญหาที่สำคัญคือ การบริหารจัดการอันจะผสมผสานทรัพยากรการท่องเที่ยว การบริการ และนักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดังนั้นแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ต้องพัฒนาระบบบริหารจัดการในลักษณะการค้นหาทีมงานเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย เรียนรู้ และประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของหมู่บ้านตลอดจนพัฒนาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของทีมงานกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การกำหนดรูปแบบการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยว จากผลการวิจัย พบว่าประชาชนมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะประชาชนเห็นว่าหากมีการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ประชาชนก็จะมีส่วนได้รับผลกระทบทั้งในด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นจึงต้องการเข้ามามีส่วนร่วมโดยควรมีการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ส่งเสริมให้ชุมชนพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โดยการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ในฐานะของภูมิปัญญาท้องถิ่น และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอรูปแบบกิจกรรมในการจัดงานประเพณีวันท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 สอดคล้องกับการศึกษาของ พนมวรรณ อยู่ดี (2546) เรื่องทางเลือกและรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จังหวัดเชียงราย ซึ่งพบว่าชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการได้ และในปัจจุบันชุมชนที่มีกิจกรรมพื้นฐานที่เกี่ยวกับอาชีพพื้นบ้าน ด้านวิถีชีวิตชุมชนดั้งเดิม ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นและชุมชนที่เป็นที่ตั้งของแหล่งประวัติศาสตร์ และดวงสมร พิกستگی (2552) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การสำรวจทุนทางสังคมและการจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลศาลายา จังหวัดนครปฐม พบว่า ชาวชุมชนเทศบาลตำบลศาลายามีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดสนิทสนมกันมาก โดยจะพบเห็นได้จากการที่คนในชุมชนจะมีการทำกิจกรรมงานบุญประเพณีต่าง ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวศาลายา เช่น งานประเพณีแข่งเรือ งานวันเด็ก งานวันสงกรานต์ รวมทั้งมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการทำกิจกรรมหรืองานต่าง ๆ เช่น งานบวช งานแต่งงาน เป็นต้น และชาวชุมชนเทศบาลตำบลศาลายายังมีการพบปะพูดคุยกันผ่านการประชุม ได้แก่ การประชุมระดับชุมชน ซึ่งจะ

มีประธานชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เป็นแกนนำในการประชุมชาวบ้านในชุมชน และมีเทศบาล ตำบลศาลาตาเป็นสื่อกลางในการประชุมระดับชุมชน นอกจากนั้นชาวชุมชนเทศบาลตำบลศาลาตา ยังมีการรวมกลุ่มอาชีพในการสร้างรายได้เสริมให้กับตนเองและชุมชน เช่น กลุ่มสตรีการสร้าง อาชีพ กลุ่มแปรรูปสมุนไพรศาลาตา และกลุ่มแม่บ้าน เป็นต้น

5. นโยบายการจัดการท่องเที่ยวของภาครัฐ จากผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความ คิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะหากมีการกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจนของหน่วยงานภาครัฐ จะส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภาคเอกชนและประชาชนสามารถนำมาใช้ในการวางแผนและ ดำเนินการ ได้ชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการลงทุนเพื่อพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวก มีการส่งเสริมพัฒนาตลาดท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์อย่างจริงจังกับกลุ่ม นักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีรายจ่ายต่อวันอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง สอดคล้อง กับการศึกษาของ อภิวัชรณ สายประดิษฐ์ (2548) เรื่องความคาดหวังและความต้องการของ นักท่องเที่ยวผู้มาเยี่ยมชมอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วยกลุ่มแรกเป็น ชาวตะวันตก กลุ่มที่สอง เป็นชาวต่างชาติอื่น ๆ และกลุ่มที่สาม เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่ง ผลการศึกษา ด้านความต้องการและความคาดหวังในการมาเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกและชาติอื่นๆ ต้องการศึกษารเรียนรู้ ต้องการ พักผ่อนหย่อนใจ และสนใจด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมและโบราณสถาน ความสำคัญทาง ประวัติศาสตร์ บรรยากาศของโบราณสถาน และสอดคล้องกับการศึกษาของสมเกียรติ ชิดเอื้อ (2553) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวของอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง พบว่า ควรมีการจัดตั้งเป็นคณะกรรมการการท่องเที่ยวในระดับอำเภอ โดยให้ ตัวแทนกลุ่มท่องเที่ยวและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง เป้าหมาย และกฎระเบียบในการดำเนินงาน และจัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์เพื่อนำเสนอ ต่อคณะกรรมการ ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เพื่อให้เป็นนโยบายสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยการ ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อเผยแพร่กิจกรรมการท่องเที่ยวของอำเภอสุขสำราญไปสู่ตลาดการ ท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับสากล

6. การบริหารจัดการท่องเที่ยวของท้องถิ่น จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็น ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะปัจจุบันมีการกระจายการพัฒนาสู่ท้องถิ่นมากขึ้น โดยให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาพื้นที่ ทั้งในด้านการพัฒนาความพร้อม ของแหล่งท่องเที่ยว เช่น การสร้างพิพิธภัณฑ์เพื่อเก็บสิ่งของ เครื่องใช้ อาวุธยุทโธปกรณ์ของทหาร ญี่ปุ่น การประชาสัมพันธ์สถานท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป การส่งเสริมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ตามธรรมชาติและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน เป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริมกับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2 ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธนกร สุวดีกุล (2552) ศึกษาถึงความพร้อมและศักยภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ผลการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ควรการปรับปรุงสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว และคิดว่าส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์การอนุรักษ์วัฒนธรรมให้คงอยู่ นั้นแสดงว่าเป็นทิศทางที่ดีสำหรับการขอความร่วมมือกับประชาชนในเบื้องต้น ซึ่งแสดงให้เห็นจุดแข็งขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระนองหลายประการ ที่เอื้อต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เช่น ความพร้อม และศักยภาพด้านทรัพยากรทางการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ มีความพร้อมและศักยภาพที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในระดับมาก ความพร้อมและศักยภาพเหล่านี้เป็นจุดสำคัญที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง ควรนำไปพิจารณาประกอบการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในด้านรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม ศักยภาพ เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวของท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ด้านนโยบายการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของภาครัฐ ด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยวตามลำดับ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

เชิงนโยบาย

1. จากการศึกษพบว่า ในด้านรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว และทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายของจังหวัดระนอง ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้ควรมีการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โดยเริ่มจากแผนพัฒนา 3 ปี องค์การบริหารส่วนตำบล

บางแก้ว แล้วผลักดันเข้าสู่แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและแผนจังหวัดเพื่อให้มีการส่งเสริมอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม

2. จากการศึกษาพบว่าในด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการการท่องเที่ยว ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แสดงถึงความตื่นตัวและความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวให้ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในระดับท้องถิ่น โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะภูมิปัญหาท้องถิ่นรวมทั้งเยาวชนเพื่อเข้ามานำเสนอและพิจารณาพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่นและขยายไปสู่คณะกรรมการท่องเที่ยวในระดับจังหวัด

3. จากการศึกษาพบว่าด้านแนวทางการจัดการท่องเที่ยว ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แสดงว่าประชาชนให้ความสำคัญกับการจัดการท่องเที่ยวและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะองค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว ควรมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวรวมทั้ง โบราณสถานและ โบราณวัตถุ โดยการจัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์ตำบลและมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อมาบริหารจัดการพัฒนาและดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

เชิงปฏิบัติ

1. จากการศึกษาพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้ควรมีการจัดประชุม สัมมนาในพื้นที่เพื่อระดมทรัพยากรในพื้นที่มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

2. จากการศึกษาพบว่า มีการส่งเสริมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริมกับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ผู้วิจัยจึงเสนอแนะควรมีการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ให้ประชาชนในพื้นที่ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

3. จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชน ในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นข้อสุดท้าย ผู้วิจัยจึงเสนอแนะควรมีการส่งเสริมและพัฒนาภาคีท้องถิ่นเพื่อรองรับการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวทั้งการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ซึ่งอาจมีการฝึกอบรมให้กับ

ประชาชนในพื้นที่รวมทั้งเยาวชนเพื่อให้เป็นมรดกเทศก่น้อยและยังเป็นการส่งเสริมการเรียนของนักเรียนในพื้นที่

4. จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้านการปรับปรุงสถานที่ การสร้างพิพิธภัณฑ์เพื่อเก็บสิ่งของ เครื่องใช้ อาวุธ ยุทโธปกรณ์ของทหารญี่ปุ่นอยู่ ประชาชนมีความคิดเห็นว่าการส่งเสริมให้ชุมชนสามารถพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว โดยการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ในฐานะของภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงเสนอแนะควรมีการส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นนำวัตถุโบราณสมัยสงครามโลกครั้งที่สองที่มีไว้ในครอบครอง นำมารวบรวมและจัดทำประวัติของวัตถุเหล่านั้นให้เป็นระบบและสามารถนำมาใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้และการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

เชิงวิชาการ

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ด้านการตลาดเพื่อศึกษาโอกาสและความเป็นไปได้ในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยศึกษาในกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งภายในจังหวัดและจังหวัดท่องเที่ยวในภาคใต้และในระดับประเทศ
2. ควรทำการศึกษาดูกลุ่มลูกค้าที่เป็นนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนการศึกษารูปแบบและกิจกรรมที่กลุ่มลูกค้าให้ความสนใจเพื่อนำมาพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในอนาคต
3. ควรทำการวิจัยเชิงลึกในการศึกษาศักยภาพของชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2541). การประชุมเพื่อประชาสัมพันธ์และระดมความคิดเห็น: โครงการศึกษาเพื่อกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางทะเล (Marine Ecotourism). เอกสารประกอบการประชุม.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2552). นโยบายและยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.osun.org/-pdf-2.html>.
- การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. (2554). (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.watphraphutthachai.com/watphrabuddhachay/guide/guide5.htm>.
- ชลาภรินทร์ สมพงษ์. (2553). มุมมองของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อการท่องเที่ยวหัวหิน. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการงานแผนและการจัดการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฐาปนา บุญประเวศ. (2553). ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10. ใน เอกสารรายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 -2554). (เอกสารอัดสำเนา).
- ดวงสมร พักสังข์. (2552). การสำรวจทุนทางสังคมและการจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลศาลาया จังหวัดนครปฐม. ในรายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- เบญจมาศ อุทกศิริ. (2554). ความสำคัญของการท่องเที่ยว. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.tdri.or.th/library/quarterly/white-pp/wb2.htm>.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์. (2549). รวมบทความการวิจัย การวัดผลและประเมินผล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศรีอนันต์.
- พนมวรรณ อยู่ดี. (2546). ทางเลือกและรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จังหวัดเชียงราย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- วรัชต์ มัชฌมบุรุษ. (2552). รูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาการบริหารอุตสาหกรรมบริการ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

- วสิน ปัญญาบุตรระกุล. (2550). การจัดการการท่องเที่ยวหมู่บ้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของหมู่บ้านนาคันจัน อำเภอศรีษะนามลัย จังหวัดสุโขทัย. ในรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชนกร สุวดีกุล. (2552). ความพร้อมและศักยภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยราชภัฏขอนแก่น.
- สมเกียรติ ชิดเอื้อ. (2553). รูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวของอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานจังหวัดระนอง. (2545). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดระนอง 2553 - 2555. ระนอง: สำนักงานจังหวัดระนอง.
- สมาพร คล้ายวิเชียร และคณะ. (2550). แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างในอีสานใต้. ในรายงานการวิจัยชุดโครงการ ธนาคารข้อมูลเพื่อพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน กลุ่มจังหวัดอีสานใต้. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.). (2543). รายงานขั้นสุดท้าย: การศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา และจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agotourism). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.). (2547). รายงานเบื้องต้น: โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site) บริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - ปากแม่น้ำกระบุรี จังหวัดระนอง. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.). (2547). รายงานฉบับสุดท้าย: โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง. (2550). รายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาประจำปี 2550. ปีที่ 3 (1 ตุลาคม 2549-30 กันยายน 2550). ระนอง: องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง. (2551). รายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาประจำปีองค์การบริหารส่วนจังหวัดระนองประจำปี 2551. ระนอง: องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง. (2552). แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง (พ.ศ. 2552 - 2554). ระนอง: องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง. (2553). แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง (พ.ศ. 2553 - 2555). ระนอง: องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง.

องค์การท่องเที่ยวโลก. (2554). ระบบออนไลน์. เข้าถึงได้จาก: www.unwto.org

อภิวรรณ สายประดิษฐ์. (2548) ความคาดหวังและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมในอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก

Burapha University

แบบสอบถาม

เรื่อง “การพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง”

แบบสอบถามความคิดเห็น เรื่อง การพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการทำปัญหาพิเศษของนิสิตปริญญาโท หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยมุ่งหวังที่จะนำข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้มาใช้เป็นประโยชน์ต่อปรับปรุงและพัฒนาการการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่นและจังหวัดระนอง ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามความคิดเห็น มีทั้งหมด 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. เพศ

- 1.1 ชาย 1.2 หญิง

2. อายุ

- 2.1 ต่ำกว่า 20 ปี 2.2 อายุ 21 - 30 ปี 2.3 อายุ 31 - 40 ปี
 2.4 อายุ 41 - 50 ปี 2.5 อายุ 51 - 60 ปี 2.6 อายุ 61 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

- 3.1 ประถมศึกษา 3.2 มัธยมศึกษา/ ปวช.
 3.3 อนุปริญญา/ปวส. 3.4 ปริญญาตรี
 3.5 สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

- 4.1 ประมง 4.2 เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
 4.3 รับจ้าง/พนักงานบริษัท 4.4 เกษตร
 4.5 ค้าขาย 4.6 เจ้าของธุรกิจ
 4.7 ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ 4.8 อื่น ๆ ระบุ.....

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- 5.1 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท 5.2 10,001 - 20,000 บาท
 5.3 20,001 - 30,000 บาท 5.4 30,001 - 40,000 บาท
 5.5 มากกว่า 40,000 บาท

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอูน จังหวัดระนอง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เกณฑ์การตอบแบบสอบถามนี้เป็นแบบประเมินค่า 4 ระดับ โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด (ระดับคะแนน 1 - 25 %)

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย (ระดับคะแนน 26 - 45 %)

3 หมายถึง เห็นด้วยมาก (ระดับคะแนน 46 - 85 %)

4 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด (ระดับคะแนน 86 - 100 %)

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น			
	1	2	3	4
1. ด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยว				
1.1 มีการจัดเตรียมสถานที่สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์				
1.2 มีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ในการ บริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์				
1.3 มีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและเพียงพอต่อการรองรับการ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์				
1.4 มีนโยบายที่ชัดเจน มีการจัดเตรียมแผนและงบประมาณในการ จัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์				
1.5 มีการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์				
2. รูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม				
2.1 รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน และให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจาก การท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียม				
2.2 การท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2				
2.3 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยการคำนึงถึงศักยภาพและ ความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยว				
2.4 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยการคำนึงถึงศักยภาพและ ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว				
3. แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์				
3.1 มีการดำเนินการ โดยคำนึงถึงศักยภาพในการดึงดูด นักท่องเที่ยว				

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น			
	1	2	3	4
3.2 มีการดำเนินการ โดยคำนึงถึงศักยภาพในการรองรับ นักท่องเที่ยว				
3.3 มีการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่ง ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์				
3.4 มีการฟื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ทรุดโทรมให้ใหม่อยู่เสมอ				
3.5 มีมาตรการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับตัวแหล่ง ท่องเที่ยวโบราณสถานและโบราณวัตถุ				
4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์				
4.1 มีการเปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการและพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์				
4.2 มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับการ จัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์				
4.3 มีการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์				
4.4 ส่งเสริมให้ชุมชนสามารถพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว โดยการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสมัย สงครามโลกครั้งที่ 2 ในฐานะของภูมิปัญญาท้องถิ่น				
4.5 มีการจัดประเพณีวันท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์สมัย สงครามโลกครั้งที่ 2 โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอรูปแบบ กิจกรรมในการจัดงาน				
5. นโยบายการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของภาครัฐ				
5.1 มีนโยบายการพัฒนาด้านการตลาดท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์				
5.2 มีนโยบายในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารตามแนวทาง รางวัลคุณภาพแห่งชาติเพื่อดึงนักท่องเที่ยวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยว				
5.3 ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของประเทศส่งผล ให้ท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์มีการพัฒนาเป็นแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์				

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ ในตำบลบางแก้ว อำเภอละอูน จังหวัดระนอง	ระดับความคิดเห็น			
	1	2	3	4
5.4 เป้าหมายกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นกลุ่มที่มี รายจ่ายต่อวันอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง				
5.5 การพัฒนาทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่ สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวก และการพัฒนาทัศนียภาพและภูมิทัศน์				
6. การบริหารจัดการท่องเที่ยวของท้องถิ่น				
6.1 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์สงครามโลก ครั้งที่ 2				
6.2 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้านการปรับปรุงสถานที่ การสร้าง พิพิธภัณฑ์เพื่อเก็บสิ่งของ เครื่องใช้ อาวุธ ยุทโธปกรณ์ของทหารญี่ปุ่น				
6.3 มีการประชาสัมพันธ์สถานท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป				
6.4 การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชน ในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์				
6.5 มีการส่งเสริมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและการ ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว เสริมกับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2				

ตอนที่ 3 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้วในความคิดเห็นของ
ท่านควรดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

2. ควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของชุมชน
ในรูปแบบใด

.....

.....

3. ท่านคิดว่ากิจกรรมที่จะส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ควรเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

4. ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของตำบลบางแก้ว

.....
.....
.....

5. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณทุก ๆ ท่านที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์
ต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ประวัติย่อของผู้เขียนปัญหาพิเศษ

ชื่อ - สกุล	นางสาวโคภิชฐ์ ลักษณ์ะ
วัน เดือน ปี เกิด	13 สิงหาคม 2516
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดระนอง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	15/3 หมู่ 2 ตำบลทรายแดง อำเภอเมือง จังหวัดระนอง
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2538 - 2541	เลขานุการผู้จัดการฝ่ายบริหาร โรงแรมอมารี ปาล์มรีฟ รีสอร์ท อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2541 - 2545	เจ้าหน้าที่แรงงาน สำนักงานจัดหางาน จังหวัดระนอง
พ.ศ. 2545 - 2547	นักวิชาการประกันภัย สำนักงานประกันจังหวัดระนอง
พ.ศ. 2547 - 2548	เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี องค์กรบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดระนอง
พ.ศ. 2548 - ปัจจุบัน	นักวิชาการประชาสัมพันธ์ องค์กรบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดระนอง
วุฒิการศึกษา	
พ.ศ. 2537	ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2543	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (สาขาศิลปศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2545	วิทยาการจัดการ (สาขาการจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2554	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทั่วไป) วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา